

EVANGÉLIKUS Életo

Radosné Lengyel Anna
- Evangélikusnak lenni
még mindig jó!

Font Sándor,
a képviselő felügyelő

Gyermekvédelmi
munka az egyházban

LUTHER II.

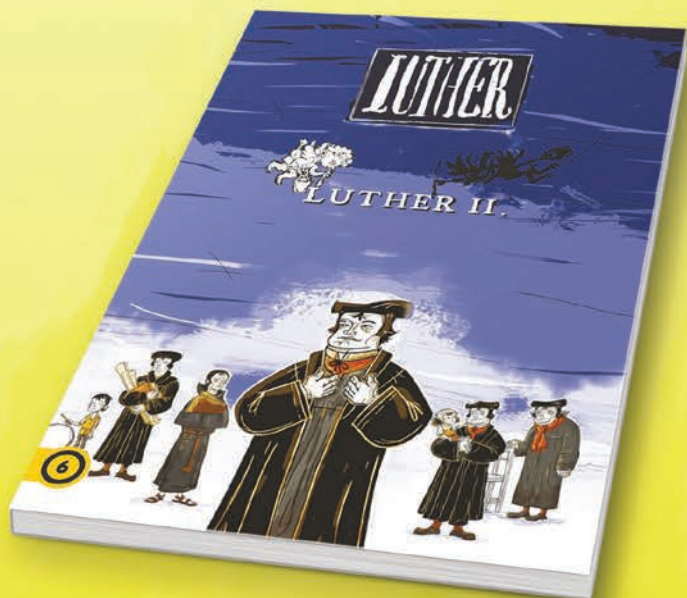
SZÍNES MAGYAR ANIMÁCIÓS FILM

Játékidő: 5×13 perc

Képarány: 16:9 | LKF 002

136 × 190 mm | DVD-tokban

ISBN 599-954-9909-00-2

6. Kenyértörés

7. A lelkiösmeret szava

8. A wartburgi vár titka

9. Vér, vér, vér

10. Szerelem és halál

A LUTHER ÉLETÉT FELDOLGOZÓ

10 részes rajzfilmsorozat **MÁSODIK 5 EPIZÓDJA**

Richly Zsolt rendezésében,

Lackfi János forgatókönyve alapján

Luther, amint gyermekként diót csen a kamrából. Luther, az eminens diák. Luther, az éjszakai átváltó szerzetes. Luther, a lángoló szavú igehirdető. Luther, a tisztességes családfő, aki nemcsak népes családját, de a wittenbergi diákságot is maga köré vonzza...

A kalandos életút állomásait végigjárva szembesülhetünk a korabeli drámai eseményekkel, elgondolkodhatunk a máig ható tanulságokon, a sorozat humorának és friss grafikai stílusának köszönhetően pedig tartalmas szórakozásra is számíthat a néző. Családi moziként, iskolai tanórásra és gyülekezeteinknek egyaránt szeretettel ajánlom ezt a nagyszerű sorozatot, amelyben minden korosztály megtalálhatja a maga nézőpontját. | **Fabiny Tamás püspök**

A Luther életét feldolgozó tízrészes animációs sorozat 6–10. részét tartalmazó

DVD 2500 Ft-ért megvásárolható a Luther Kiadó webáruházában.

Evangélikus könyvesbolt: 1085 Budapest, Üllői út 24.

Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9–17 óra között.

www.lutherkiado.hu/bolt • kiado@lutheran.hu • +36 1 411 0385 • +36 20 824 5518

Levelezési címünk: Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24.

Búcsúzók és érkezők

Egyházunkban idén az egyik legfontosabb esemény a tisztújítás. Ezért mostani lapszámunkban elsőként a Déli Evangélikus Egyházkerület leköszönő felügyelőjével, Radosné Lengyel Annával készített visszatekintő interjút, valamint az új felügyelő, Font Sándor „beköszönését” ajánlom az olvasók figyelmébe. Az interjúk sora folytatódik Annika Laats észt lelkészével, akít a lelkészkonferencián tartott előadása után kérdeztünk a különböző diakóniai munkákról, azok fontosságáról, eredményeiről, az észt és a magyar egyház kapcsolatáról.

A diakóniai munkáról az oktatás szakterületére áttérve: igen büszkék lehetünk nemcsak a kiválóan teljesítő evangélikus iskoláinkra, hanem a pedagógusainkra is, akik közül most Majorosné Lasányi Ágnes emeljük ki. Az Evangélikus Pedagógiai Intézet igazgatójának személyében ugyanis evangélikus vezető került a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetségének alelnöki székébe. Lasányi Ágnes vallja: „Fontos, hogy tudásunkkal és tapasztalatunkkal egy-egy fontos ügy vagy szerveződés mellé álljunk.”

Ismét kitekintettünk Nigériába; egyházunk országos irodája diakóniai osztályának vezetője, Buda Annamária útinaplójának tanulságos és megrázó befejező részével búcsúzik a nyugat-afrikaiországtól. Próhla Gergely jóvoltából „ellátogattunk” Odesszába is.

Egyházunk országos felügyelője a Nagy Katalin cárnő által alapított várost és annak evangélikus vonatkozásait mutatja be *A mártír kántor fia* című írásában.

Ha valaki nem tudta volna, létezik Magyarországon „evangélikus” cukrászat is, mégpedig a messze földön híres soltvadkerti Szent Korona cukrászda. Mi is ellátogattunk oda egy kóstoló erejéig, hogy érzékeltessük olvasóinkkal: valóban különlegességeket és legfőképp kedvességet találnak ott az édes-szájúak, mivel nemcsak finomságok, de igen kedves dolgozók is várják az odalátogatókat.

„Jau” – sokan kaphatjuk fel a fejünket erre a rövid szóra, amelyről talán azt hihetjük, hogy a „jó” vicces alakja. Ám Stifner-Kóháti Dorottya kisriportjából megtudhatjuk: így köszönnek el egymástól az evangélikus motorosok. És akinek a számára kiderül, hogy mit is jelent ez a szócska, az biztosan mindig így köszönné el útnak induló szeretteitől.

Végül pedig hadd ajánljam az olvasók figyelmébe Füller Tímea új cikksorozatát, amelyben a lelkészfelelőségek „titkos” életébe avat be minket. A tőle megszokott kedvességgel és humorral érzékelteti a papnék mindennapjait, és tűnődik a titullal járó feladatokon, elvárásokon.

■ KÉZDI BEÁTA

Evangelikusnak lenni még mindig jó!

Radosné Lengyel Anna kerületi felügyelővel tekintünk vissza az elmúlt tizenkét évre, mivel az általános tisztújítás révén a Déli Evangélikus Egyházkerület élén a felügyelői tisztségben is stafétaváltásra kerül sor. A leköszönő felügyelőasszonnyal – aki Font Sándornak adja át tisztségét – a mögötte álló szolgálat örömeiről és nehézségeiről beszélgettünk.

22. oldal

A képviselő felügyelő

Lapszámunk megjelenésének hetében, szeptember 22-én iktatják tisztségébe a Magyarországi Evangélikus Egyház Déli Egyházkerületének új felügyelőjét, Font Sándort. A parlamentben 1998 óta

honatya soltvadkerti gazdálkodóról már korábbi „hivatalos bemutatkozásakor” megtudhattuk, hogy előbb lett presbiter, mint országgyűlési képviselő.

24. oldal

Gyermekvédelmi munka az egyházban

Roszik Ágnes és férje, Roszik Gábor evangélikus lelkész huszonöt évvel ezelőtt hozták létre a Tessedik Sámuel Alapítványt. Akkor még nem gondolták, hogy később egy több munkaággal ellátó, integrált intézmény lesz a kezük alatt. Az alapítvány akkor az ország első anyaothonát működtette, mára már idősek otthonának, családok átmeneti otthonának vezetése és az alapellátás is a feladataik közé tartozik. Roszik Ágnes most új feladatkörrel bővítené a Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretetszolgálat tevékenységét. Az intézmény vezetőjével és munkatársaival beszélgettünk a tervezett új munkaágról, a nevelőszülői hálózatról.

28. oldal

Láthatóan evangélikus

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

Ittész Ádám könyvtáros, történész – Kecskemét. Az istenhitet ajándéknak tartom. Tudom, hogy nem mindenki tud hinni. Én inkább úgy érzem, nem tudok nem hinni. Hiszem, hogy nem magunk és nem magunkért vagyunk a világban, hanem van valaki fölöttünk álló, akitől kaptuk az életünket, másrészt mindent, amink van, harmadrészt hozzá mindig fordulhatunk. Más kérdés, hogy ki-ki mennyire veszi komolyan ezt a kapaszkodót. Magam is többször esem abba a hibába, hogy akkor fordulok Istenhez, ha baj van... Rendszeresen járok úszni, viszont mozgássérült lévén csak felügyelettel tudok úszni. Egyedül úszom, de a segítőmnek mindig olyan távolságban kell lennie, hogy ha nem tudnék magamtól feljönni a víz alól, akkor bele tudjak kapaszkodni, így nem süllyedek el. Ha nincs semmilyen zavaró körülmény, akkor általában nincsen gond, de ha valamitől megijedek, akkor szükségem van erre a segítségre. Valahogy így van ez a hitélettel is: Isten stabil pontként ott van mellettem, figyel rám, és bármikor belekapaszkodhatok.

A mai evangélikus arcképcsarnok az interneten a lathatoan.reblog.hu és a [facebook.com/lathatoan.evangelikus](https://www.facebook.com/lathatoan.evangelikus) címen érhető el.

Kitüntették Magyarországot az üldözött keresztények segítéséért

Kereszt Népe díjjal tüntették ki Magyarországot az Amerikai Egyesült Államokban.

A Washingtonban szeptember 13-án rendezett díjátadón Gregg Mitchell, a Nemzetközi Vallásszabadság Kerekasztal nevű ernyőszervezet társelnöke kiemelte Orbán Viktor kormányfő bátorságát és a magyar kormány tettrekészségét az üldöztetést szenvedő keresztények megsegítése érdekében. Hangsúlyozta, hogy Magyarország volt a világon az első, amelynek kormánya, még 2016-ban, programot indított a közel-keleti keresztények megsegítésére.

A kitüntetést Azbej Tristan, a miniszterelnökség üldözött keresztényekkel foglalkozó államtitkárságának vezetője vette át, aki rámutatott, hogy a „politikai korrektség jegyében” ma már sokan nem is keresztényüldözésről beszélnek, hanem etnovallási kisebbségek üldözéséről. Mi ki mondjuk, hogy a keresztényeket üldözik, és a keresztény ma a legüldözöttebb vallás a világban – szögezte le Azbej Tristan, utalva arra is, hogy a Sargentini-jelentés elfogadásának valódi oka az, hogy Magyarország nem hajlandó megnyitni a határait a tömeges illegális bevándorlás előtt.

■ Forrás: MTI

ORATIO OECUMENICA

Áldott légy, amiért örökkévaló szeretettel kerestél meg, fölénk hajoltál, ránk tetted kezedet, megtartod mindazokat, akik reád bizzák magukat.

Urunk, bocsásd meg, hogy nem egyértelmű, világos a beszédünk, magatartásunk, munkánk! Úgy élünk, mintha még mindig a sötétségnek lenne joga az értelmünkhöz, lelkünkhöz. Harcolunk a magunk igazáért, a mások feletti győzelemért, hamis hitért szeretetlenül, engedetlenül.

Végezd el bennünk a munkát, hogy képesek legyünk folytatni a küldetést! Áldott légy, hogy mindig odaadod azokat, akik a teid, azokért, akik még nem a teid. Használj ebben a csodálatos hivatásban, hogy mindazért, amit te adtál és adsz, oda tudjuk örömmel szánni, amink van! Tedd szeretetünket, amelyet kegyelmedből vettünk, fogyhatatlanná! Lásd meg gyermeki igyekezetünket!

Taníts mindarra, amit meg kell tanulni, amit meg kell tanítani, amit el kell végezni! Taníts szeretni téged mindennél jobban, szavadat megfogadni! Vezess Lelked és igéd erejével, erősíts a hitben, növelj a hozzád tartozás tudatában! Érelj, formálj, tisztogass! Tégy olyanná, amilyenné megálmodtál a megváltás órájában!

Irgalmad szárnyai alá tesszük a botlásainkat, az elmulasztott szeretetet, az elkövetett gonoszságot abban a bizonyosságban, hogy intézed utunkat, irányítod sorsunkat. Arcod ragyogjon mindazok előtt, akik boldogan járják az utat ebben a csodálatos életben, és azok előtt, akik közel vannak az utolsó órához. Közbenjáró imádsággal tesszük kezedbe a gyermekeket, magukra maradt időseket, gyógyíthatatlan betegeket, életünk minden sebéit és nyomorúságát. Hajolj fölénk, ajándékozz nyugalmat ebben a nyughatatlan, nyüzsgő világban mindenre elégséges kegyelmeddel Jézus Krisztusban! Ámen.

Szentháromság ünnepe után 17. vasárnap

1Kor 1,10-17

„A teljesség felé”

Weöres Sándor híres ciklusának idézett címe segíthet megragadni a mai vasárnap igéi üzenetének irányát: Pál apostol a pártokra, részekre forgácsolódo korinthusi gyülekezetet szeretné az egész felé, a teljesség felé pásztornálni.

Ez a kérdés immár két évezrede a kereszténység egyik legégetőbb problémája. Persze megkísérelhetjük töredezettségünket, szakadásainkat a sokszínűség gazdagságaként kozmetikázni, de ez nem változtat a tényen, hogy a kereszténység megosztottsága, a felekezetek rivalizálása botrány a világ szemében, és hiteltelenné teszi Krisztusra mutató tanúságtételünket.

Nem véletlen, hogy Jézus a főpapi imájában éppen azért könyörög, hogy tanítványai „mindnyájan egyek legyenek [...], hogy elhiggye a világ, hogy te küldtél el engem”. (Jn 17,21) A pártoskodó, felekezetieskedő, közösségképtelen tanítványi frakciókon ugyanis megtörik a felülről áradó fény, és így ahelyett, hogy továbbtűkröznénk, önző módon elnyeljük a továbbadásra kapott világosságot.

Igénkben árulkodó a korinthusi pártok beszűkült, egoista „hitvallásainak” visszatérő kezdőszava: „Én Pálé vagyok, én Apollósé, én Kéfásé, én pedig Krisztusé.” Jellemző, hogy Krisztus csak egy lehetőség a sok közül, a negyedik helyen, a sor végén...

Kazánemberek. Szellemesen írja Weöres Sándor a már említett ciklusában a felekezetiességről: „Sokan vannak lelkes és harcos katolikusok, protestánsok, izraeliták, kik Istent csak félig-meddig hiszik, és vallásuk dogmáiban egyáltalán nem tudnak hinni, mindamellettt ökölre mennek felekezetükért. A mozdonyból csak a kazánt válalják, mely robbanékony, de a kerekeket nem, melyekkel járni lehet.” Ezeket a robbanásveszélyes „kazánembereket” szeretné az apostol rádöbenteni ostoba és felelőtlen magatartásuk kockázatára, amikor nekik szegezi az éles kérdést: „Hát részekre szakítható-e Krisztus?” Hányszor kísérti meg napjaink „szuperkegyeseit” is, hogy egyedül ők az igaz hívők, kizárólag ők birtokolják a „teljes evangéliumot”?

Pedig a jó pásztor olyan világosan tanított erről: „Más juhaim is vannak nekem, amelyek nem ebből az akolból valók; azokat is vezetnem kell, és hallgatni fognak a hangomra, és akkor lesz egy nyáj, egy pásztor.” (Jn 10,16)

„Akkor” – de mikor lesz ez az ígért „akkor”? Talán majd akkor, amikor valóban nemcsak hallgatjuk, hanem meg is halljuk és engedelmesen követjük az ő hangját; amikor nem a magunk feje után megyünk, hanem engedjük, hogy ő vezessen. Ha komolyan vesszük, amit oly szépen szoktunk zengen Zinzendorf énekéből: „Ő fejünk, mi néki teste, / Ő a fény, mi színei [...], / Fájna néki, látva minket, / Hogy szeretni nem tudunk.” (EÉ 266,1-2)

„Minden Egész eltörött...” Sajnos ma is igaz az Ady Endre *Kocsi-út az éjszakában* című versében olvasható keserű diagnózis. Nem kevésszer szembesülünk azzal, hogy a gyakorlatban megbukunk a szeretet vizsgáján. Az ökumenikus alkalmak is többnyire inkább egymás elviseléséről szólnak. Kevésbé vagyunk képesek nyitott szívvel, őszinte szeretettel elfogadni és befogadni a másik más, számunkra talán kissé idegen értékeit. Gyakran még a szóhasználatunk is arról árulkodik, hogy milyen nehezen tudunk szabadulni a korinthusi „kié vagyok?” terhelő örökségétől. Oly könnyedén címkézzük egymást „álszent pápistának, vastagnyakú kálvinistának, langyos lutheránusnak”. Pedig

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

éppen Luther, Kálvin és Ferenc pápa tiltakozna az ellen, hogy az ő nevükkel azonosítsuk magunkat ahelyett, hogy valóban keresztények, azaz krisztusiak lennénk.

De Jézus éppen azért jött, hogy összeillesse és meggyógyítsa mindazt, ami eltörött, amit eltörtünk, hogy újra egészséges életünk legyen, amely a teljesség felé tart. Oda, ahol helyreáll Isten és ember, valamint ember és ember harmonikus kapcsolata, közössége. Így lehet valósággá a mai vasárnap agendánk szerinti fő üzenete: „Egyek vagyunk Krisztusban!”

■ GÁNC S PÉTER

Imádkozzunk! „Nevelj minket oly egységre, / Mint Atyáddal egy te vagy [...], / S a világ meglátja végre: / Tanítványaid vagyunk.” (EÉ 266,4) Ámen.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (szeptember 23.) *Megbocsátom bűneiket, és nem gondolok többé vétkeikre.* Jer 31,34 (1Jn 2,1; Mt 15,21–28; Róm 10,9–17[18]; Zsolt 37,21–40) Általában azt mondjuk, nem szeretjük felhánytorgatni a múltat. Azt pedig még kevésbé szeretjük, ha régi ballépéseinkkel szembesítenek, akár hosszú évek távlatából. Mégis igen nehezen tudjuk elengedni a sérelmeinket, a fájdalmainkat. Szinte úgy őrizgetjük lelkünkben a különböző rossz emlékeket, mint ahogyan a bőrünk is megőrzi a sebhelyeket. Lehet, hogy már nem is fáj, de fájdalmas rájuk nézni, felidézni őket. Istenünk viszont nem ilyen. Az ő bocsánata örökké tart. Nem hánytorgatja fel a múltat, nem gondol többé a vétkeinkre. Ő megbocsátja és elengedi azokat. Istenünk bocsánatába burkolózva mi is szélnak érezhetjük őket, hogy begyógyuljanak a sebeink. Vajon van hozzá bátorságunk?

Hétfő (szeptember 24.) *Elhalmoz téged javaival Istened, az Úr kezéd minden munkájában.* 5Móz 30,9 (Fil 2,13; Zsid 11,1–7 [8–10]; Gal 1,1–5) Ha jól megy sorunk, akkor bizonyára egyetértően bóogatunk ezt az igeverset olvasva. De mi van akkor, ha éppen úgy érezzük, hogy minden összeesküdött ellenünk? Ha éppen romokban a családi életünk, ha a munkahelyünkön minden a feje tetejére állt, ha kihúzták a lábunk alól a talajt, és úgy tűnik, megállíthatatlanul zuhanunk a végtelen semmibe. Ilyenkor úgy látszik, hogy mégsem akarom javaival elhalmozni az Istent. De egyszer csak valami megváltozik, és megérezzük, hogy van bennünk erő kibírni, túlélni ezt az egészet. Van bennünk erő megkapaszkodni a zuhanásban, és visszamászni, hogy újra a lábunk alatt érezzük a talajt. De igazából kiben is volt meg az erő? Talán nem is én voltam erős, hanem ő volt az erő bennem. Mégiscsak megadta mindazt, amit kellett.

Kedd (szeptember 25.) *Az Úr így szólt Jákóbbhoz: Bizony, nem hagylak el, amíg nem teljesítem, amit megígértem neked.* 1Móz 28,15b (Zsid 11,21; Jak 1,1–6[7–11]12–13; Gal 1,6–10) Ha kapnánk egy listát az eddigi életünk során tett ígéreteinkről, vajon ezek közül azokból lenne-e több, amelyeket teljesítettünk, vagy azokból, amelyeket figyelmen kívül hagytunk? Talán nincs fájdalmasabb annál, mint amikor csalódunk valakiben; amikor azzal szembesülünk, hogy elfelejtettek egy ígéretet, amely számunkra olyan sokat jelentett. Amikor ráébredünk, hogy elfelejtettek minket. Ettől viszont Istennél nem kell félnünk. Ő nem felejt el, nála még lehetőség sincs a csalódásra. Ennek ellenére sokszor nehezen bízom benne. Vajon miért?

Szerda (szeptember 26.) *De mindezekben diadalmaskodunk az által, aki szeret minket.* Róm 8,37 (Péld 3,26; Lk 7,1–10; Gal 1,11–24) Érezted már azt, hogy nem vagy elég? Hogy kevés vagy, és az erőd végére értél? Állhat előttünk külső akadály is, de talán az a legrosszabb, ha saját magunkkal harcolunk. Ha önmagunkkal, önmagunkban küzdünk a jóért, a hitért, és rádöbbenünk, hogy nem megy. Aztán eljön a pont, amikor már nem tudunk mást tenni, csak felkiáltani, mint a holdkóros fiú apja: „Hiszek! Segíts a hitetlenségemen!” (Mk 9,24) Aztán egy varázslásra lecsillapodik a vihar bennünk. Mintha Valaki kedvesen megsimogatná az arcunkat, és csak annyit mondana: „Kicsinyhitű, miért egyedül küzdöttél? De ne aggódj, már itt vagyok, és velem diadalmaskodni fogsz, mert jobban szeretlek mindennél.”

Csütörtök (szeptember 27.) *Megindult a szívem, egészen elfogott a szájalom. Nem izzó haragom szerint bánok vele [...], mert Isten vagyok én, nem ember. Szent vagyok köztetek.* Hós 11,8c–9 (Róm 5,20b; ApCsel 5,34–42; Gal 2,1–10) Vajon mi lenne a világgal, ha Isten haragja nagyobb lenne a kegyelménél? Még elképzelni is rettenetes! Szerencsések vagyunk, hogy Istenünk nem úgy működik, mint mi: a haragját félre tudja tenni, hogy megmentesen. Ha mi azt mondjuk: háború – ő megmutatja, hogy van béke. Ha mi gyűlöletet keltünk, ő szeretettel felel, és a halált is életre fordítja. De szent-e ő közöttünk? Sokaknak csak egy letűnt kor halvány emléke. Pedig ha számomra szent, akkor megváltozik az életem. Bárcsak az egész világ velem együtt változna!

Péntek (szeptember 28.) *Tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek, még mielőtt kérnétek tőle.* Mt 6,8 (Zsolt 66,20; Zsid 12,1–3; Gal 2,11–21) Ahhoz, hogy kérni tudjunk, először talán azt kellene kitalálnunk, hogy valójában mire is van szükségünk. Sokszor bizony már ez sem egyszerű. Lehet, hogy arra, amit akarok, igazából nincs is szükségem. Lehet, hogy pont arra van szükségem, amit egyáltalán nem is szeretnék. Milyen jó, hogy még kérnünk sem kell!

Szombat (szeptember 29.) *Ne féljetelek, legyetek erősek!* Zak 8,13b (ApCsel 27,23–24; Lk 10,17–20; Gal 3,1–14) Félek a kudarcától, attól, hogy csalódom vagy csalódást okozok. Félek a fájdalomtól, és félek attól, hogy nem leszek elég. De veled még a kudarcok után is felkelek. Veled mindennap újat kezdek, és már nem félek a fájdalomtól, már nem félek attól, hogy nem leszek elég. Mert a te erőd erőtlenség által ér célhoz. Elég nekem a te kegyelmed.

■ RÉTH KATALIN

EVANGÉLIKUS Élet | FIZESSEN ELŐ LAPUNKRA!
megrendelheti online is: evangelikuselet.hu/elofizetes

Istenadta tehetség

Evangélikus pedagóguskonferencia Aszódon

Az evangélikus intézmények vezetői, tagintézmény-vezetői, pedagógusai vettek részt az Istenadta tehetség címmel augusztus 31-én megrendezett evangélikus tanévnitó konferencián. A szakmai összejövetelt egyházunk országos irodájának nevelési és oktatási osztálya, az Evangélikus Pedagógiai Intézet, valamint az Aszódi Evangélikus Petőfi Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium közösen szervezte.

FOTÓ: HORVÁTH-BOLLÁ ZSUZSANNA

Kondor Péter püspök a bevezető áhítatban a 25. zsoltárt idézte. Rávilágított: az összegyűlt pedagógusok számára ebben az igében az az üzenet, hogy járjanak az Isten útján, és el ne tévedjenek a tanév ezerféle útvesztőjében. „Sosem az én utam a fontos, hanem az Isten útja” – mondta a püspök, aki szerint nem kell fessegetni a jövő titkait, nem kell aggodalmaskodni, mert vannak olyan dolgok, amelyek nem nyílnak meg az ember előtt azért, mert Isten azok magának tartja még fenn.

Krámer György országos irodaigazgató három gyermek édesapjaként köszöntötte az egybegyűlt pedagógusokat. Azt kívánta, hogy ne csak a csengő, ne csak a gyerekek hívják őket vissza az iskolába, hanem egzisztenciális érintettségük, elhívásuk és elhivatottságuk is. Veizer Valéria, az aszódi Petőfi-iskola igazgatónője rendkívül frappáns, az óra szóra felépített – például: tanévnitó, tanóra, óravázlat, előadóra, valóra, kapóra, találkozóóra, hívó szóra, tanévzáróra – hozzászólásában iskolájukról, az előttük álló tanév kihívásairól szólt.

Az első plenáris előadást dr. Csermely Péter biokémikus akadémikus tartotta *Krisztusi erények mint a tehetséggondozás szakmailag is fontos alapjai* címmel. Három krisztusi erényt emelt ki: az alázat, a tisztaságot és a szegénységet. Az alázat nem a megaláztatás, hanem a lélek kopernikuszi fordulata, azaz rájönni arra, hogy nem az ego, hanem Isten van a világ középpontjában. A tehetségben való kiteljesedés nem mások ellenére, hanem másokat gazdagítva, segítve jön létre – folytatta Csermely Péter –, a megajándékozott első álmának ad megvalósulást. A tisztaság lehet hétköznapi higiéniai vagy erkölcsi értelmű, esetünkben azonban az Istenhez való közelség mértékét jelenti – emelte ki. A Krisztussal való együttlét a prioritás, ez torzításmentes tükrözése az Atya akaratának, szeretetének, dicsőségének.

A szegénység ott jön be a képbe, amikor minden más ügy jelentőségét veszti, és Isten válik az egyedül fontos dologgá az életünkben. Időt kell szakítani az élet átgondolásához, a dolgok másként látásához – hangsúlyozta az akadémikus.

Ezután Pröhle Gergely országos felügyelő bejelentette, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház továbbra is gondot szeretne fordítani a tehetségek, de a rászoruló gyerekek támogatására is. Ezzel kapcsolatban az országos felügyelő elmondta, hogy egyházunk a Sztéhlo Gábor-ösztöndíjjal – mindkét szempont alapján – a hátrányos helyzetű tehetséges evangélikus diákokat igyekezett támogatni. Ezt szeretnék ezentúl másképp kezelni. Egyházunk országos presbitériuma döntésének értelmében a nyelvész, író, esztéta, egyetemi tanár Schedius Lajosról elnevezve létrehozunk egy másik ösztöndíjalapot is, amellyel ezentúl csak tehetséges evangélikus diákokat támogatnak, a Sztéhlo-ösztöndíjjal pedig a rászoruló diákokat, felekezeti hovatartozás nélkül.

Az egyház évente harmincmillió forintot fordít a két ösztöndíjra, amelyeknek egy kuratóriuma lesz, az eddigi bizottságot további tagokkal egészítik ki – ismertette Pröhle Gergely. Az egyház távlatokban szeretne gondolkodni, s az egyházvezetés fontosnak tartja a minőségi oktatás mellett az egyéniség figyelembevételét. A hit előmozdítása mellett a társadalmi és kulturális szerepvállalást szeretnék motiválni, az evangélikus hagyományokra alapozva, a nyitottság jegyében – emelte ki az országos felügyelő.

A *tehetség szolgálatában* címmel Majorosné Lasányi Ágnes, az Evangélikus Pedagógiai Intézet igazgatója tartott előadást, egyebek mellett az evangélikus hagyományokról. Az összefogás, az építkezés, a közös stratégia és a sokszínűség jegyében a jövőről is felvázolta elképzeléseit. Utána Richly Zsolt, a Luther-rajzfilm alkotója mutatta be a filmhez kapcsolódó digitális tananyagot.

A délutáni szekciók gyakorlatorientált foglalkozásokkal, bemutatókkal várták a pedagógusokat különféle témákban.

Az alkalom záró istentisztelettel ért véget, amelyen Szemerei János oktatásért felelős püspök prédikált, a liturgiában pedig Lőrincz Csaba helyi lelkész segédkezett.

A püspök a 100. zsoltár 4–5. versei alapján elmondta, hogy mindenki – a diák, az igazgató, a tanár, a szülő – másképp készül az évnitóra. „Az egyházi oktatás több, mint a tantárgyak megtanítása – hívta fel a figyelmet a püspök. – Nemcsak a szabályok megtanítása a cél, hanem a szabáditó Istenhez való vezetés is.”

■ Forrás: Evangélikus.hu

Becsengettek Kiskőrösön

FOTO: KECSKESNÉ PÁL

Kiskőrösön Kondor Péter püspök igeszolgalatával, ünnepi istentisztelet keretében nyitotta meg a tanévet a helyi Petőfi Sándor Evangélikus Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium.

Tanévnyitó istentiszteletet tartottak Gyónon

Évnyitó és munkaévkézdő istentiszteletet tartott szeptember 2-án a gyóni gyülekezet. Az alkalmon Fabiny Tamás püspök hirdette az igét, lelkesítve a gyülekezetet.

A prédikációt a gyermekek kis műsora követte Kecskésné Harmincz Jolán vezetésével. Az istentiszteleten áldást kaptak a gyülekezet gyermekei és ifjai: elsőként az elsősök, majd az óvodások és a többi általános iskolás tanuló is, ezt követően a középiskolások és egy felsőfokú intézményben, egyetemen tanuló diák is. Az áldások sorát a gyülekezet szépszámu „tanári karának” a megáldása zárta le.

A gyülekezet örömeire szolgált, hogy az istentiszteleten – Kőszegi Zoltán polgármester és Pálinkásné Balázs Tünde alpolgármester asszony személyében – Dabas város vezetősége is jelen volt.

„Veni, Creator Spiritus – Jöjj, teremtő Szentlélek” – hangzott a püspök prédikációjában. Isten áldásával így indultunk ma útnak: nagy örömmel, hálaadással, a Szentlélek vezetését kérve.

■ BALOG ESZTER

Teológiai tanári tisztségébe iktatták Kőszeghy Miklóst

Dr. Fabiny Tamás, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológiai tanári tisztségébe és szolgálatába iktatta dr. Kőszeghy Miklós történészt a szeptember 6-án tartott ünnepségen. „Végezd a reád bízott szolgálatot Isten félelmében, az Úr Jézus Krisztusba vetett hittel és a Szentlélek erejével” – szölt Fabiny Tamás az újonnan kinevezetthez. Az egybegyűlteknak pedig ezt mondta: „Egyetemünk tanárainak, hallgatóinak, lelkészeinek és gyülekezeteink minden tagjának szeretetébe ajánlom Kőszeghy Miklós teológiai tanárt, a mi testvérünket az Úrban.”

Az istentiszteleten Réz-Nagy Zoltán 1Krn 29,10–12 alapján hirdette Isten ígését. Az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) lelkésze Dávid történetére reflektálva rámutatott: „Csak az mer igazán gyengeségeiről beszélni, azokat megmutatni, aki eleget küzdött a tudásért. Ez az alázat, és nem más: hogy merünk nem foglalkozni a látszattal, mert – ahogyan Dávid imájában is láttuk –

Isten gyönyörködik az őszinteségekben, és mellénk áll erejével.”

Az ünnepség keretében az egyetem nevében Csepregi Zoltán megbízott rektor köszöntötte Kőszeghy Miklóst, majd megköszönte Finta Gergely orgonaművész, Fekete Anikó karvezető és az EHE énekkarának a szolgálatát.

Egyházunk nevében Fábri György mondott köszöntőt. Az Északi Egy-

A SZERZŐ FELVÉTELE

házkerület felügyelője kiemelte, hogy Kőszeghy Miklós kinevezése teológiai tanárrá az EHE jó és pozitív fejlődési irányát mutatja.

Vasúton az Ószövetség világába című székfoglaló előadásában Kőszeghy Miklós egy mind kultúrtörténetileg, mind a teológia oldaláról izgalmas szellemi és földrajzi utazásra invitálta a jelenlévőket. Az előadás keretében a résztvevők a bagdadi és hidzsazi vasút nyomvonalán Damaszkuszban, Sikemben és Haifában is „megfordulhattak”, s ennek során egyúttal a vasút mentén található ószövetségi emlékeket is megismerhették.

■ GALAMBOS ÁDÁM

Kőszeghy Miklós történész 1998-ban a Baseli Egyetemen szerzett doktori fokozatot. 2001-ben az Evangélikus Hittudományi Egyetemen (EHE) habilitált. 1999 óta óradóként, 2009 óta főállású oktatóként dolgozik a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsész- és Társadalomtudományi Karán, 2012-től vezeti az Ókortörténeti Tanszékét. 2001 óta az EHE Ószövetségi Teológia Tanszékének munkatársa. Számos külföldi egyetem meghívott vendégprofesszora. Kutatási területe az ókori Izrael története és nemzetközi kapcsolata, illetve a héber nyelvű epigráfia és a prófétai irodalom (különös tekintettel Ézsaiásra és Jeremiásra) történeti összefüggései.

Megnyitották a tanévet az Evangélikus Hittudományi Egyetemen

Tanévnyitó istentisztelettel vette kezdetét a 128. tanév az Evangélikus Hittudományi Egyetemen. A szeptember 7-én tartott istentiszteleten dr. Fabiny Tamás elnök-püspök hirdette Isten ígését. Az istentisztelethez kapcsolódó ünnepi ülésen dr. Csepregi Zoltán megbízott rektor mondott ünnepi beszédet. A tanévnyitón került sor az elsőévesek fogadalomtételére, a hatodévesek szolgálati helyükre küldésére és a 2019 februárjában induló esti tagozatos lelkészképzés bejelentésére is.

Negyvennyolc új hallgatóval kezdte meg a 2018/2019-es tanévet az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE). Az ünnepi ülés keretében Csepregi Zoltán megbízott rektor rektorhelyettesi megbízást adott át Béres Tamásnak. Egyetemi docensi kinevezést vett át Bácskai Károly, Hafenscher Károly pedig az egyetemi docensi kinevezése mellett az EHE Gyakorlati Teológia

Tanszékének tanszékvezetői megbízását vette kézhez. Adjunktusi kinevezést vett át Fekete Anikó, valamint tanársegédi kinevezést kapott Csáky-Pallavicini Zsófia és Szűcs Kinga. Csepregi Zoltán bejelentette, hogy a Doktori és Habilitációs Tanács elnöki feladatait Kőszeghy Miklós látja el, míg a hatodéves képzésért Korányi András és Pángyánszky Ágnes felel.

Fabiny Tamás tartott igehirdetést Jn 15,16 alapján: „Nem ti választottatok ki engem, hanem én választottalak ki, és rendelvelek titeket arra, hogy elmenjeteek és gyümölcsöt teremjeteek, és gyümölcsötök megmaradjon, hogy bármit kérteek az Atyától az én nevében, megadja nektek.” Az elnök-püspök Philipp Melanchthon wittenbergi székfoglaló előadására hivatkozva kiemelte, hogy a görög és a héber nyelv ismerete a teológusok számára a Szentírás mélyebb elsajátításához szükséges.

Fabiny Tamás elmondta: „Melanchthon, a széles látókörű, az antikvitásban és a Szentírásban egyaránt jártas gondolkodó tudós hangsúlyozta, hogy egyaránt vissza kell térnünk a klasszikus forrásokhoz és a biblikus forrásokhoz.” Az egyetem hallgatói számára az EHE felügyelő püspöke hangsúlyozta, hogy a Szentírásban és a világban való jártassághoz „művelt és hívő embernek kell lenni”. Fabiny Tamás a textussal kapcsolatban a reformáció alapvető tanítására is rámutatott, miszerint Isten ránk irányuló szeretetét nem érdemeink miatt, hanem ingyen, kegyelemből kapjuk.

Csepregi Zoltán a rektori beszédében bejelentette, hogy az egyetem „szená-tusa 2018. szeptember 3-i ülésén elhatározta az esti tagozatos lelkészképzés meghirdetését és februári keresztféléves elindítását”. A megbízott rektor elmondta: a hét féléves képzés lehetőséget teremthet arra, hogy az idősebb korban elhívottak is a lelkési szolgálat útjára tudjanak lépni. Csepregi Zoltán kifejtette: „A munka mellett, esti tagozaton, pályájuk derekán lelkési képesítést szerzők megjelenése új távlatokat nyithat a »másodhivatású« és a részmunkaidős gyülekezeti lelkészek számára. Magyarországon erre eddig csak szórványos esetek akadtak, de több európai evangélikus testvéregyházban már rendszerszinten létezik ez a jelenség.”

„Az igei tanítás tisztasága, a tudományosság értéke nagyon fontos közegyházi feladat” – fogalmazott a Magyarországi Evangélikus Egyház nevében mondott köszöntőbeszédében Pröhle Gergely. ▶

Az országos felügyelő a bejelentett esti tagozatos lelkészképzéssel kapcsolatban az országos egyház örömét tolmácsolta.

Az ünnepi istentisztelet liturgiáját Réz-Nagy Zoltán, az EHE lelkésze vezette. Az istentisztelet keretében került sor a gyakorlati évüket kezdő hallgatók kiküldetésére. Korányi András és Pángyánszky Ágnes áldották meg és bocsátották hatodéves szolgálatra a hallgatókat és mentoraikat. Az elsőéves hallgatókat az egyetem nevében Jakab Johanna senior köszöntötte. Az ünnepségen közreműködött Finta Gergely orgonaművész és az EHE énekkara, Fekete Anikó karvezető vezényletével.

■ GALAMBOS ÁDÁM

Első évfolyamot kezdő hallgatók

Teológus-lelkész szak (nappali tagozat):

BALÁZS FANNI, FURDA SZABINA, GREGERSEN-LABOSSA GYÖRGY MÁTYÁS, JÁVORI FÜLÖP, JESZENCSÁK LILLA, KAZAKOV KRISZTIÁN, MÉSZÁROS ANNA ZSÓKA, MIHÁLYI KATA, SZIKRA BENEDEK, SZTYÉHLIK CSABA, UDVAROS DÓRA.

Hittanár-nevelőtanár osztatlan képzés (nappali tagozat):

KOLOZS MÁTÉ, MÁTYÁS VIKTÓRIA.

Doktori iskola (nappali tagozat):

MÁRKUS KINGA, RICCI ELISABETTA.

Hittanár-nevelőtanár mesterszak (esti tagozat):

BAJUSZNÉ ORODÁN KRISZTINA, BÉRES LÁSZLÓ, DEÁK ÁGOTA, HALÁSZ ALEXANDRA ILDIKÓ, KÓSA GERGELY, KOVÁCS KATALIN ÁGNES, KÓSZEGHY MIKLÓS, KUNCZ MELINDA, LÁSZLÓ BEÁTA KATALIN, MÁRKI ZSUSZANNA, PÁPAI-TÓTH ORSOLYA, RÁC DÉNESNÉ, SEBEN GLÓRIA, STERMECZKI ANDRÁSNÉ, SZÁSZNÉ GÖDÖR KATALIN, TRINCSI ANDREA ÉVA, VILMOS ANDREA, ZSEMBEROVSZKY VERONIKA, ZSIROS LILLA LENKE, ZSIÁK-PILLÁR ANDREA.

Katekéta - lelkipásztori munkatárs alapszak BA (esti tagozat):

BAJNÓCZI JUDIT, CSÉRY ÁGNES, HACK DÓRA, KÁPICZ ESZTER, KERESZTÉNYI ISTVÁNNÉ, LISZKAI SZÓFIA KRISZTINA, MENCZINGER TAMÁS, MOLNÁRNÉ FRIEDRICH KATALIN, PINKÓCZY LÁSZLÓNÉ, REMENÁR PÁL DÁNIEL.

Teológia MA mesterképzés

Szociáletika specializáció (esti tagozat):

MÁCSOK MÁRTA, MURÁNYINÉ DR. SZUHÁCS RENÁTA.

Részismereti képzés (esti tagozat):

SZABÓ EMESE.

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem közleménye

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem Szenátusa a szeptember 3-i ülésén elhatározta az esti tagozatos lelkészképzés meghirdetését és februári keresztféléves elindítását. A teológus mesterszak lelkipásztori specializációjának regisztrációja már meg is történt az oktatási hivatalban, és a Magyarországi Evangélikus Egyház illetékes testületei is lehetővé tették, hogy az ezeket a tanulmányokat sikeresen elvégzettek lelkésszé avathatók legyenek egyházunkban.

Friss képzésünk tehát a meglévő teológus mesterszak új specializációjaként folyik, azaz szigorú bemeneti minimumfeltétel a felsőfokú diploma, akár egy mai alapdiploma vagy egy régi főiskolai oklevél is. Az esti tagozat konzultációs hétvégéket jelent, folyamatos olvasás és egyéni tanulás mellett.

Az ősz folyamán megjelenik a felvételi hirdetés decemberi jelentkezési határidővel, és a felvettek februárban kezdik meg a képzést a bibliai nyelvekre koncentráló, úgynevezett „nyelvi félévvel”. Ezután két félév „részismeret” (teológiai alapismeretek), majd négy félév mesterszak „lelkipásztori specializációval” következik. Az egész folyamat tehát tanterv szerint hét félévet jelent. Ez előtanulmányoktól függően egyénileg módosulhat, és ugyancsak az egyénileg vizsgálendő előélethez függ, milyen – állami vagy önköltséges – finanszírozásban végezhető a tanulmányok, és hogy a végzettek hatodéves gyakorlattal vagy anélkül avathatók-e lelkésszé.

A munka mellett, esti tagozaton, meglelt korban lelkészi képesítést szerzők megjelenése új távlatokat nyithat a „másodhivatású” és részmunkaidős gyü-

lekezeti lelkészek számára. Magyarországon erre eddig csak szórványos esetek adódtak, de több európai evangélikus testvéregyházban már rendszerszinten működik ez a lehetőség. Főleg az aprófalvas régiókban mutatkozik az a kihívás, hogy a népességfogyás vagy a terület gazdasági leszakadása miatt sok tradicionális anyagyülekezet még központi támogatással sem képes többé lelkészi állást fenntartani. A másodhivatású lelkészek modellje talán egyes helyeken orvosolhatja majd a kínzó lelkészhiányt.

Mindezekon túl azoknak az élettapasztalataiból és más területeken szerzett felkészültségéből, akik a másoddiplomás lelkészjelöltség útját fogják választani, az egyetem – reménység szerint – legalább annyit fog profitálni, mint ők az itteni tanulmányaikból. Az evangélium arra tanít minket, hogy adott esetben a kövek kiálthatnak, hogy az aratás Ura vagy a szőlő Gazdája onnan is toborozhat munkásokat, ahonnan mi nem vártunk senkit. Eljöhettek napkeletről és napnyugatról, északról és délről is, és asztalhoz telepedhetnek a Szentírás mellett, az Isten országában.

■ CSEPREGI ZOLTÁN megbízott rektor

FOTÓ: GALAMBOS ÁDÁM

A jó keresztény vezető élő kapcsolatban van az Úrral

Országosan is egyedülálló képzés Kaposváron

Különleges képzést indít szeptembertől a Kaposvári Egyetem Gazdaságtudományi Kara: „keresztény szemléletű vezető” szakirányú továbbképzésre jelentkezhetnek az érdeklődők. A két féléves önköltséges szakon – amelynek tervét nagy örömmel fogadták a történelmi egyházak – a szemléletformáláson és a gyakorlaton lesz a hangsúly.

A szakra a jelentkezés feltétele egy alapidiploma megléte, valamint a keresztény értékrend iránti affinitás. A képzésre hívó oktatókat kértek fel – köztük lelkipásztorokat is –, akik a Szentírás tanításai alapján közvetítik tudásukat, tapasztalataikat, hiszen szerencsére már találunk arra példákat, miként vannak jelen a bibliai tanok a vezetéstudományban.

Kömüves Zsolt, a gazdaságtudományi kar adjunktusa, szakfelelős a közel-múltban értékes kötetet tett le a vezetéselmélet asztalára: *Jó vezetőket keresünk, avagy a vezetés lényegi kérdései* című könyve hiánypótló, mivel a vezetéselméletnek mind ez ideig nem volt tankönyve. Erre figyelt fel Varga László kaposvári megyés püspök, aki maga is vallja: veszélyben van a keresztény európai kultúra, ezért szükséges a keresztény értékrendű közösségek szervezése, emellett pedig az egyháznak is több szakképzett vezetőre van szüksége. A főpásztor arra kérte Kömüves Zsoltot, hogy tartson csapatával egy vezetőképzést a püspökségen. A múlt évben októbertől áprilisi kéthetenként találkoztak a résztvevők, s egy-egy téma került nagytító alá. A képzés zárásakor fogalmazódott meg a vágy, illetve a kérdés, hogy miért ne lehetne magasabb szinten oktatni a keresztény vezetéselmélet tanait. A sejtés beigazolódtott: a felsőoktatási piacon nincs ilyen jellegű képzés, amelynek tematikáját Szigeti Orsolya dékánnal és Berke Szilárd stratégiai dékánhelyettesével közösen dolgozta ki a szakfelelős. Az egyetem beadott egy szakindítási kérelmet, az Oktatási Hivatal pedig kiadta az engedélyt.

S hogy milyen a jó keresztény vezető? Kömüves Zsolt szerint olyan, aki nemcsak ismeri, hanem szereti is a besoztottjait, s arra törekszik, hogy még teljesebben „képbe kerüljön” működésüket,

FOTÓ: KAPOSVÁRI PROGRAMOK.HU

koriátaikat, erősségeiket illetően. Természetesen tisztában van saját lehetőségeivel, gyengeségeivel is, és folyamatosan képezi magát. Élő kapcsolatot ápol az Úrral, nemcsak kéri, hanem kérdezi is a Fennvalót, s így döntéseit megáldja az Isten. A képzés gyakorlati oldaláról Kömüves Zsolt elmondta: tréningyszerűen zajlik majd, és a résztvevők olyan tudást szerezhetnek, amely nagy segítségükre lesz mindennapi életükben, munkájukban. A tantárgyak között szerepel a kommunikáció, a motiválás, a vezetési döntések, de a konfliktuskezelés is kiemelt szerepet kap majd. Az a cél, hogy naprakész és korszerű vezetőket képezzenek, akik egyaránt birtokában lesznek az innovatív menedzsmenttechnikáknak és a keresztény értékrendnek.

Pongrácz Máté kaposvári evangélikus lelkész azért tekinti rendkívül fontosnak az induló szakot, mert gyülekezeti vezetőként azt érzi, a teológiáról kikerül-

ő lelkészek kevésbé vannak felkészítve a vezetésre. Ha több ismeretük lenne a vezetéselméletről, lehet, hogy kevesebb konfliktushelyzet adódna, illetve azokat hatékonyabban lennének képesek kezelni. A keresztény vezetőnek határozott döntéseket hozó pozícióban is bátran kell lépnie, s mindeközben a jézusi szeretet nyelvét is használnia kell. „Magam sem vagyok tisztában azzal, hogy a közép-európai régióban miként lehet mindezt egymással párhuzamosan képviselni és megvalósítani, de él a vágy a szívemben, hogy minél többet tudjak e területről is” – fogalmazott Pongrácz Máté. Elmondása szerint sok kritikát kapnak az egyháziak is, így a Bibliát és Jézus tanításait etikailag és morálisan kellene végiggondolni, s akkor még érzékelhetőbbé válik: Jézustól nem állt távol a radikalitás és a kritikus gondolkodás. „Én is várom az őszt, hogy tanúja legyek e képzési folyamatnak, s úgy vélem, e »finomhangolás« iránti nyitottságra mindannyiunknak szüksége van” – hangsúlyozta az evangélikus lelkész.

Bellai Zoltán kaposvári református lelkész, püspöki megbízott ugyancsak örömet fejezte ki, hogy keresztény vezetőképzésre lesz lehetőség a somogyi megyeszékhelyen. Kifejtette: farkastörvények uralkodnak, pedig ha a gazdaság szereplői keresztény értékrend szerint élnék és szerveznék az életüket, másként történének a dolgok. Kálvin János a maga idejében szigorú szabályokat vezetett be akár a kamatkezelés kapcsán is, s meghatározta, miként működhetnek a gazdasági élet szereplői. Itt az ideje, hogy felnyissuk a mai szakemberek szemét, s ráirányítsuk figyelmüket a keresztény értékrendre, persze nem csak pénzügyi vonatkozásban – mutatott rá a református lelkész.

A szakfelelőstől megtudtuk: ha gazdasági alapidiplomával jelentkezik valaki a képzésre, akkor az „keresztény értékrendű szakközgazdász” titulust kap, egyébként pedig „keresztény értékrendű vezető” minősítésben részesül.

■ Forrás: Lőrincz Sándor / Magyar Kurír

Pécsett iktatták parókus lelkészi szolgálatába Hajduch-Szmola Patrikot

Ahogy Aradi András, a Tolna-Baranyai Evangélikus Egyházmegye esperese fogalmazott: „Isten szent házában, Isten igéjével és imádsággal” beiktatták parókusi szolgálatába szeptember 8-án Hajduch-Szmola Patrik lelkészt. Az iktatást Aradi András végezte, az ünnepi istentiszteleten szolgált a Pécsi Evangélikus Egyházközség énekkara Lovászné Balázs Magdolna vezetésével.

Hajduch-Szmola Patrikot, aki feleségével, Kovács Barbarával együtt két éve szolgál Pécsen, a gyülekezet július 1-jei közgyűlése Ócsai Zoltán parókus lelkész mellé választotta meg lelkésznek. A szombati iktatáson megtöltötték a hívek a templomot. A pécsi gyülekezet tagjai mellett eljöttek az egyházmegye lelkészei, Patrik gyerekkori gyülekezetének tagjai, a társceházak képviselői, barátok és családtagok.

Ighirdetésében Aradi András a 103. zsoltár 2. verséhez kapcsolódva az áldás és a hálaadás fontosságáról beszélt. Arról, hogy az áldás Ábrahámnál kezdődött, és Jézusnál teljesedett be.

Hajduch-Szmola Patrik igehirdetésének alapigéjéül az ApCsel 8,39-ből választott egy rövid részt: „...de örvendezve haladt tovább az úttján.” Kiemelte, hogy ez valójában a közös gyülekezeti útra vonatkozik. Visszagondolt a korábbi pécsi lelkészek-

re, és arról beszélt, hogy az az út, amelyre most rálép, nem vele kezdődött két éve, hanem a gyülekezet előző lelkészeivel, de még ennél is korábban Jézussal. Majd Patrik arról a közös útról beszélt, amelyen a lelkésztársakkal, Ócsai Zoltánnal, Kovács

Barbarával és a gyülekezet tagjaival lép majd. Örömmel, együtt munkálkodással.

Az iktatást követő közgyűlésen Hajduch-Szmola Patrikot köszöntötte Rózsai György, a Tolna-Baranyai Egyházmegye felügyelője, a pécsi gyülekezet nevében Ócsai Zoltán parókus lelkész, Koskai Erzsébet egyházaskozári lelkész, Tuska Tibor kondorosi evangélikus lelkész és Nyúl Viktor római katolikus pasztorális helynök.

Keszthelyi József gyülekezeti tag verssel ajándékozta meg a beiktatott lelkészt. Levélben fogalmazta meg jókívánságait és áldását Kondor Péter, a Déli Egyházkerület újonnan beiktatott püspöke; Gáncs Péter nyugalmazott püspök; Szabó Lajos, az Evangélikus Hittudományi Egyetem nyugalmazott rektora és felesége, Szabóné Mátrai Marianna, akik egyben a gyülekezet korábbi lelkészei voltak; Németh Norbert, a Pécs-belvárosi Református Egyházközség lelkipásztorja és dr. Udvardy György megyés püspök.

A közgyűlés után a tágas templomkertben késő délutánba nyúló szeretetvendégséggel folytatódott az ünnepség.

■ *Forrás: Pécsi Evangélikus Egyházközség*

Barbara Löttsch a budapesti német ajkú gyülekezet új beiktatott lelkésze

Ünnepelt a hétvégén a budapesti német ajkú evangélikus gyülekezet: Barbara Löttsch lelkésznő személyében szeptember 9-én új lelkészt iktattak be hivatalába. A gyülekezet új vezetője Szászországból, Lipcse környékéről érkezett. Korábban tizenegy évet szolgált a németországi Machern evangélikus gyülekezetében. Barbara Löttsch most hatéves megbízásra érkezett hazánkba. Dirk Stelter egyházfőtanácsos a Németországi Protestáns Egyház képviselőjeként vett részt az iktatás szolgálatában. A Magyarországi Evangélikus Egyházat dr. Fabiny Tamás elnök-püspök képviselte. Az alkalmon részt vett dr. Lackner Pál nyugalmazott tábori püspök és Keczkó Pál esperes is.

■ *CZENTHE MIKLÓS felvétele*

Barbara Löttsch az első sorban jobbról a második, Fabiny Tamás elnök-püspök mellett

Lelkészévé iktatta új püspökét a Deák téri gyülekezet

A kialakult szokásjognak megfelelően a Pesti Evangélikus Egyház Deák Téri Egyházközsége parókus lelkészének hívták meg a Déli Egyházkerület újonnan megválasztott püspökét. Kondor Pétert szeptember 2-án, vasárnap délután rendkívüli ünnepi istentisztelet keretében iktatták be, Cselovszky Ferenc, Smidéliusz Gábor és Gerőfiné dr. Brebovszky Éva gyülekezeti lelkészek oltári szolgálataival.

FOTÓ: KISS TAMÁS

Cselovszky Ferenc esperes 2Tim 1,7 alapján – „Mert nem a félelem lelkét adta nekünk Isten, hanem az erő, a szeretet és a józanság lelkét” – hirdette Isten ígését, és szólt arról, hogy a legbátrabbaknak is szükségük van olyan lelki társakra, akiknél megerősítésre lelhetnek, „hordozó háttérre”, ahol „menedékre lelnek és fel tudnak tölteni, ahol tudják, hogy imádságban hordozzák őket”. A leköszönő igazgató lelkész reményét fejezte ki, hogy az új – közismerten bátor – lelkész szá-

mára a Deák téri gyülekezet is ilyen háttér lesz. A jelen lévő lelkészek áldásközvetítésével zárult beiktatás előtt a Lutheránia ének- és zenekar előadásában Szokolay Sándor egyik motettája hangzott el dr. Kamp Salamon Kossuth- és Liszt-díjas karnagy vezényletével, majd az „ország templomának” szószékéről Kondor Péter mondta el „szószékfoglaló” prédikációját.

Az immár a Pesti Evangélikus Egyház Deák Téri Egyházközségének parókus lelkészévé is beiktatott püspök a hálaadás

mibenlétét, illetőleg fontosságát állította rendkívül erőteljes ígihirdetésének középpontjába. A hét ígéje – „Áldjad, Ielkem, az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled!” (Zsolt 103,2) – alapján arra hívta fel a figyelmet, hogy „a szív akkor telik meg igazán hálával, amikor elfogadja a kegyelmet”. Induljunk ezzel a hálával a szívünkben minden jótéteményéért! – summázza ígihirdetését a Déli Egyházkerület lelkési vezetője.

A lelkészítő istentisztelet közgyűléssel folytatódott, amelyen – a gyülekezet elnökségének köszöntését követően – a békéscsabai szolgatárs, Kutyej Pál Gábor lepte meg a jelenlévőket azzal, hogy ő bizony nem örül. Humorral átszótt szavaiból kiderült büszkeséggel elegy szomorúságának oka, hogy az alföldi egyházközségben veszteségként élük meg Kondor Péter fővárosba kerülését...

Gratulált a püspök Deák téri lelkészé iktatásához a Déli Egyházkerület új és leköszönő nem lelkési vezetője, Font Sándor, illetőleg Radosné Lengyel Anna, majd a Pesti Egyházmegye felügyelője, Krizsán Zoltán. A csákvári testvérgyülekezet üdvözlését Mészáros Tamás, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület felügyelője tolmácsolta. A Kondor Péter köszönetnyilvánításával zárult templomi együttlételet követően az ünnepi alkalom fogadással ért véget az Insula Lutherana udvarán.

■ TPK

Ének és ima az esőben – Gellért püspök árnyékában

Különböző felekezetek tagjai és vezetői találkoztak szeptember 4-én az Erzsébet híd felett magasodó „imahegy” szikláján álló Gellért-szobor talapzatánál, hogy együtt imádkozzanak fővárosunk és országunk lelki ébredéséért, az újjáteremtő Szentlélek kiadásáért, valóságos szellemi áttörésért, egy igazi, ma is átélhető reformációért.

Már tizenhárom éve imádkozik együtt minden hónap első keddjének reggelén ez a különböző felekezeti hátterű, evangéliu-

mi elkötelezettségű lelkipásztori közösség. A szeptemberben kezdődő új évadot immár negyedik alkalommal indították itt, a Gellért-hegyen, ahol az igei bevezető gondolatokat és imatémákat a Magyar Evangéliumi Szövetség (Aliansz) szolgatársai osztották meg a résztvevőkkel.

Az alapige így hangzott: „Örhyemre áldok, odaállok a bástyára, figyelek, várva, hogy mit szól hozzám...” (Hab 2,1)

■ MÉSZÁROS KÁLMÁN

FOTÓ: SZEVERÉNYI JÁNOS

Új harangot és harangjátékot kapott az oroszlányi templom

A második világháborúban elvitt harang pótlása mellett új, digitális harangjátékkal is gazdagodott az oroszlányi evangélikus templom. Felszentelésüke szeptember 8-án, szombaton délután ünnepi istentisztelet keretében került sor, amelyen Szemerei János, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke hirdette Isten ígését. A liturgiában Szarka István fejér-komáromi esperes és Farkas Etelka helyi lelkész, zenei szolgálattal pedig a gyülekezet kórusa működött közre.

FOTÓ: ADÁMI MÁRIA

Szemerei János püspök a meghívón szereplő, illetve az új harang oldalára is felvett igei mondat – „...minden nyelv Isten magasztalja” (Róm 14,11b; Károli-fordítás) – alapján a harangok feladatáról beszélt. „Azt a szerepet töltik be, mint a hangvilla. Hangot adnak, hogy elindítsanak valamit, hogy imádságra hívjanak. De nekünk is be kell kapcsolódnunk” – fogalmazott. Majd hozzátette: a harang és a harangjáték Isten házába hív, hogy bekapcsolódjatok, és megteljen a szívetek örömmel, mert szeret benneteket az Isten.

HIRDETÉS

Felvételi tájékoztató a Deák téren. A Deák Téri Evangélikus Gimnáziumba (1052 Budapest, Sütő utca 1.) a 2019/20-as tanévre felvételizni szándékozó diákok és szülei számára felvételi tájékoztatót tartunk. Szeptember 28-án, péntek délután 4 órára várjuk a jelenleg negyedik osztályos tanulókat és szüleit; szeptember 29-én, szombaton délelőtt 10 órára várjuk a jelenleg nyolcadik osztályos tanulókat és szüleit. Ezekon az alkalmakon az iskola igazgatója számol be a szülőknek iskolánk működéséről, hagyományairól és a felvételi rendszerről. A gyerekek pedig diákjaink segítségével ismerhetik meg az iskolát. Szeretettel várjuk az érdeklődőket!

Az alkalomhoz kapcsolódó közgyűlésen Sztruhár András, a gyülekezet felügyelője beszámolt a beruházásról, amelyet a helyi polgármester és önkormányzati képviselők saját keretből nyújtott támogatása tett lehetővé. Emellett az egyházközösség önerejéből a meglévő két harang lengő- és ütőszerkezetének felújítását, valamint a tartószerkezet és a torony padlóburkolatának cseréjét is sikerült elvégezni.

Sztruhár András elmondta: a második világháború során elvitt, százhatvan kilogramm súlyú középső harangot Gombos Ferenc harangöntőmester öntötte újra. A digitális harangjátékot a taksonyi Bimm-Bamm csoport készítette. A szerkezet – a napszaknak, illetve az egyházi év adott időszakának megfelelően – óránként egy-egy gyülekezeti éneket szólaltat meg, egy év alatt összesen százharminc dallamot ismételve.

Ezt követően köszöntőt mondott Szarka István esperes, Karin Keck, az oroszlányi egyházközösség plochingeni testvérgyülekezetének lelkésze, Lazók Zoltán, a város polgármestere, valamint Szemerei János püspök. Az ünnepség a gyülekezeti teremben tartott szeretetvendégséggel zárult, szeptember 9-én, vasárnap pedig a hívek kantátazenés hálaadó istentiszteleten emlékeztek meg a templom építésének kétszázharmincegyedik és az énekhar fennállásának ötvenhatodik évfordulójáról.

■ A. M.

Révfülöpön tanácskozott az esperesi kar

Az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban tanácskoztak szeptember 9. és 11. között a Magyarországi Evangélikus Egyház esperesei. A tisztújítás után hétfőn Keczkó Pál esperes áhítatával kezdődött a konferencia.

Az áhítat után Krámer György országos irodaigazgató tartott ismertetést a lelkészi, illetve hitoktatói életpályamoddell jelenlegi állásáról. Pröhle Gergely országos felügyelő az egyházunk közéletét érintő aktuális kérdésekről beszélt, majd – Lackner Pál nyugalmazott tábori püspök vezetésével – az esperesek által feltett kérdések megválaszolása következett.

Délután a salföldi pálos kolostor romjaihoz kirándultak az esperesek. A vacsorát Ihász Beatrix esperes áhítata követte, majd kötetlen beszélgetést folytattak a

A SZERZŐ FELVÉTELE

résztevők. Másnap reggel Cselovszky Ferenc igehirdetésével hangolódtak a további tanácskozásra.

Pongrácz Máté Szélrózsa-lelkész az ideai találkozó mérlegét vonta le, a hazautazás előtt pedig még testvéri beszélgetéssel és a soron következő munkaév programjának ismertetésével, pontosításával, egyeztetéssel zárult az esemény. Az esperesi tanács levezető elnöki tisztét Rostáné Piri Magda látta el. A püspöki tanács részéről Fabiny Tamás, Szemerei János és Lackner Pál voltak jelen.

■ LÁZÁR ZSOLT

Uram, szeretem házadat...

Templomszentelési és hálaadó ünnep Farmoson

Ez év tavaszán lezárult a Dél-Pest Megyei Evangélikus Egyházmegye farmosi gyülekezeti imaházának átfogó felújítása. A gyülekezet tagjai gondos előkészület után hálaadó, templomszentelő istentiszteletre gyűltek össze a megújult épületben szeptember 8-án, szombaton.

Az ünnepséget megtisztelte jelenlétével dr. Fabiny Tamás elnök-püspök, aki újraszentelte az elkészült lelki otthont. Az épületet megtöltő gyülekezetet a püspök az ünnepi meghívón olvasható Zsolt 26,8.12-vel szólította meg: „Uram, szeretem házadat, ahol laksz, dicsőséged lakóhelyét. [...] áldom az Urat a gyülekezetben.” Bátorító szavaiban az „Úr házána” mint épületnek, közösségnek a fontosságára hívta fel a figyelmet, ahol régen és ma is Krisztussal találkozhatunk. Azzal a Krisztussal, akinek jelenlétében áldás, vigasztalás, bűnbocsánat, testi-lelki megerősödés vár mindenkire. Kiemelte, hogy ezt az életet formáló hatást ma is rendkívül fontos felfedeznie minden embernek.

A hálaadó istentisztelet liturgiájában a püspök mellett részt vett Győri Péter Benjámín esperes, Deme Károly salgótarjáni és Kustra Csaba helyi lelkész. Az istentiszteletet lezáró ének végén Kasza Luca a gyülekezet ifjúságának nevében egy Túrmezei Erzsébet-verssel köszöntötte a jelenlévőket. Ezután díszköszgülés következett, amelyen Kustra Csaba röviden ismertette azokat az előzményeket, amelyeknek köszönhetően 1980–82 között felépülhetett az imaház. Farmossal kapcsolatban rámutatott: annak ellenére, hogy kis gyülekezetéről van szó, három lel-

kész és egy gyülekezeti munkatárs került ki a tagjai közül. Ezért elmondható, hogy rajtuk keresztül az országban sokan megismerhették azt a szeretetet, amelyet Krisztus ebben a gyülekezetben kiárasztott a szívükbe. Elmondta, hogy a harminchat éve felszentelt épület több ponton valóban rászorult a felújításra és a kiigazításra, amelynek a költségeit a gyülekezet adományai mellett az egyházmegye, a helyi önkormányzat és az Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatása fedezte. A munkálatok összköltsége 5 438 041 forint volt. A szükséges javításokat, átalakítá-

sokat Kármán Mihály nagykatái építőipari vállalkozó és munkatársai végezték el, az épülethez méltó minőségben.

A lelkészi beszámoló után Kenyő Gábor felügyelő köszöntötte a jelenlévőket és az elvégzett felújítással kapcsolatos munkákban részt vevőket. Merczel Pálné a gyülekezet nevében az imaházról készült, fából faragott emléktárggyal köszöntö meg dr. Fabiny Tamás püspök szolgálatát. Ezt követően Győri Péter Benjámín esperes az egyházmegye nevében szólt a gyülekezethez. Az esperes után az egykori lelkészek, Deme Károly és id. Zászkaliczky Pál idézték fel az 1980-as évekből az építkezéssel, valamint a Farmoson töltött szolgálatukkal kapcsolatos legfontosabb emlékeiket. A köszöntések sorában külön hangot jelentett Németh Mihály maglódi, Szilák-Túri Krisztina alberti lelkésze és a budavári gyülekezeti munkatárs-hitoktató Varró Máriáé, akiknek hitélete és szolgálata az imaház falai között indult el. A közgyűlést Nagy József református lelkész igei bátorítása zárta, aki a farmosi református testvérek pásztoraként – közös megegyezés alapján – szintén az imaházban szolgál havonta egyszeri alkalommal.

Az istentisztelet után az iskola ebédlőjében megrendezett szeretetvendégséggel zárult az alkalom, abban az átalakított épületben, amely az 1948-as államosítás előtt az evangélikus iskolának és imateremnek adott helyet.

■ K. Cs.

FOTÓK: KUSTRA NIKOLETT

Mégis érdemes

Kondor Péter püspök
Déli Evangélikus Egyházkerület

Az emberiség lelkületét szorongás nyomasztja, hogy minden hiábavaló, egy pillanat alatt széthullhat az élet. Nap mint nap találkozunk a „nem érdemes” vagy a „kár a fáradságért” hozzáállással. A hiábavalóság érzése demoralizálja az embert. Elveszi a bátorságot attól, hogy terveket szőjünk, távlatokban gondolkozzunk. Elveszítjük ideáljainkat, és olyan emberré válunk, akit már semmi sem érdekel, semmi sem mozgat; aki úgy veszi az életet, ahogy éppen van. Se nem rossz, se nem jó; nem árt a légynek sem, és nem tesz jót senkivel.

A hiábavalóság érzése reménytelenné és közömbössé teszi az embert. Pál apostol is találkozott ilyen lelkülettel. Beszél olyan emberekről, akiknek a számára minden hiábavaló. Éppen ezért fontos, amit mond: „Ezért, szeretett testvéreim, legyetek szilárdak, rendíthetetlenek, buzgólkodjatok mindenkor az Úr munkájában, hiszen tudjátok, hogy fáradozásotok nem hiábavaló az Úrban.” (1Kor 15,58) Tehát van olyan munka és élet, amelyikről ki lehet mondani, hogy nem hiábavaló. Van olyan munka, amelyet nem bán meg az ember; nem sajnálja rá az időt, áldozatot, fáradságot, mert igazán érdemes csinálni. „Buzgólkodjatok az Úr munkájában.” Mi az Úr munkája vagy – ahogyan Károli Gáspár fordításában olvassuk – dolga? Nyilván az Úrnak való engedelmisséget, a neki való szolgálatot, az ő akaratának teljesítését érti rajta az apostol. Nem hiábavaló az a szó és tett, amely hitelesen megerősíti azt a tényt, hogy Jézus Krisztus az élet minden területén Úr. Érdemes mindazért fáradozni, munkálkodni, amivel Jézust ábrázoljuk ki a világ előtt. Mondhatjuk egészen személyesen, hogy a Jézus megismerésére fordított időt még sohasem éreztük hiábavalónak. Soha nem bántuk meg az imádságot, amelyet elmondtunk. Fordítva viszont nagyon sokszor megbántunk és hiábavalónak éreztünk sok olyan időt és áldozatot, amelyet tőle elvéve, rajta megspórolva másra fordítottunk.

Mindent érdemes hát elkövetni azért, és minden áldozatot megér az, hogy az élet konkrét helyzetekben úgy cselekedjek, ahogy Jézus tenné a helyemben. Az a mozgalmas élet, amelynek során a mindennapi munkánkat végezzük, az élő Krisztusnak a világgal

való találkozási helye és alkalmá. Ahol élünk és dolgozunk, ott találkozik a világ Jézussal, a szeretetünk és áldozatunk szerény tetteiben. Az Úr munkájában állni azt jelenti, hogy úgy tekintünk minden embert, mint akiben Jézus maga kéri és várja a szolgálatunkat. És ez igaz egyetemes vonatkozásban éppúgy, mint személyes viszonylatokban. Mindent meg kell tennünk azért, hogy az emberek egymás mellett élése emberhez méltó, igazságos és méltányos legyen. Az Úr dolgában való munkálkodás elvezet bennünket a világ minden fájdalmának, szenvedésének a közepébe. Minden nyomorúságban lévő ember segélykérését úgy kell hallanunk, mint Krisztus hívását. Felebarátjává kell lennünk mindazoknak, akikre olyan anyagi vagy lelki terhek nehezednek, hogy egyedül nem tudják hordozni. Pál apostol nem véletlenül kérdezi: „Ki beteg, hogy én is beteg ne volnék?” (2Kor 11,29; Károli-fordítás) Ha tehát valakit gyaláznak, mi is felszisszenünk. Ha valaki árván marad, mi is elhagyatottnak érezzük magunkat. Ha valakit igazságtalanság ér, mi is megaláztatottak vagyunk. Ha valaki rongyos, mi is fázunk. Ha valakinek fájdalma van, az a mi fájdalmunk is. Ha valakit bánatnak, a mi arcunk és szívünk is fáj. A világ bűnével való találkozás fájdalmat jelent számunkra is, de ez a fájdalom nem hiábavaló az Úrban. Nem kár érte. Nem fogjuk megbánni, ha a krisztusi szeretet szavát és mozdulatát érleli bennünk.

A mi modern, nyüzsgő, nyugtalan világunk a maga feszültségeivel nem kedvez az egész életre szóló, tiszta szeretetkapcsolatoknak. A házasságban sem, a barátságban sem, és a gyülekezetben sem. Meg kell mutatnunk a világnak, hogy milyen az a szeretet, amely a Krisztuséból merít mindennap újra és újra, és mindent meg kell tennünk, hogy az emberek között felragyogjon az igazi szeretet szépsége és valósága. Minden cselekedet, amelyet neki engedelmeskedve teszünk, egy-egy téglája Isten épülő országának, tehát megmarad örökre.

Ha tehát alkalmunk van bármi jót tenni valakivel, békességet munkálni, segíteni, megbocsátani, akkor jusson eszünkbe, hogy ez az, amit mégis érdemes megtenni, mert nem hiábavaló. ■

Közösségben Istennel és a másik emberrel

Varga Nárcisz hit- és történelemtanításra készül

Sorozatunkban az Evangélikus Hittudományi Egyetem teológusi, lelkeszi hivatásra készülő hallgatóit szólaltatjuk meg indíttatásukról, a szolgálattal kapcsolatos elképzeléseikről, céljaikról. Varga Nárcisz negyedéves hittanár szakos hallgató már ahhoz a nemzedékhez tartozik, amelynek a tagjai az óvodától kezdve egyházi iskolába járhattak. Mesélt a győri evangélikus tanintézmény szellemiségéről, és kérdeztük pályaválasztásáról, az evangélikusságról és az egyházon belüli önkéntes szolgálatról is.

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

kat köszönhetünk a családias, összetartó közösségnek. Többen óvodától kezdve egészen az érettségiig egy osztályba jártunk. Megszerettük az iskola lelkületét. Jelenleg az öcsém is ott tanul.

- Mit jelent egy intézménynél az egyházi lelkület?

- Olyan értékeket kaptunk, amelyek egy állami iskolában nem biztos, hogy megvannak. Ilyen az egymásra figyelés, a másik ember megsegítése. Meghatározó, hogy a tanárok névről ismertek minket, és nemcsak az érdemjegyeink érdekelték őket, hanem hogy mi van velünk. Ezt a példát szeretném majd én is továbbadni.

- Miért jó evangélikusnak lenni?

- A közösség és annak a megtartó ereje óvodáskorom óta körülvesz. Megvan annak az előnye, hogy kis egyház vagyunk, hiszen ismerjük egymást, könnyen elérünk a másikhoz. Szeretem, hogy nagyon nyitott közösség vagyunk.

- Tanulmányaid mellett számos egyházi szolgálatot is vállalsz. Az országos hittantáborok és a Szélrózsza országos ifjúsági találkozók állandó önkéntes segítőtje vagy. Miért fontosak számodra ezek a szolgálatok?

- Ezek által olyan platform nyílik meg előttem, ahol megismerhetek más településeken élő evangélikusokat is. A Szélrózsán valódi barátságok tudnak születni, olyanok, amelyek egy életen keresztül végigkísérhetnek valakit. A hittanversenyeken a gyermekek élvezettel számolnak be bibliai tudásukról, csapatban, közösségben gondolkodnak. Ez is nagyon jó élmény.

- Mondhatnánk, hogy egyenes út vezetett a teológiára, hiszen már az óvodától kezdve evangélikus intézménybe jártál.

- Szüleimnek nem adatott meg, hogy egyházi intézményben tanulhassanak, viszont szerették volna, hogy a gyermekeik egyházi oktatásban részesüljenek. Bátyámmal együtt a győri Péterfy Sándor Evangélikus Gimnázium, Általános Iskola és Óvodába jártunk. Nagyon so-

- A hittantanári szak mellett az Eötvös Loránd Tudományegyetem történelem szakán is tanulsz. Hogyan érdemes ma történelmet tanítani?

- A történelem tanításában szerintem a legfontosabb rávezetni a diákokat arra a gondolkodásmódra, hogy képessé váljanak átfogóan és felülről nézni a dolgokat. Természetesen a részletek is fontosak, de az összefüggések ismerete tág perspektívát adhat a mindennapi életük számára is.

- Mit jelent ma a hitoktatás?

- Az utóbbi években egyre inkább a hittanórák adják az ifjúság számára a gyülekezeti élet alapját. Látnunk kell, hogy nemcsak a gyermekeket, de általuk sok családot is e foglalkozások által lehet a gyülekezet felé terelni. Ezért is fontos, hogy itt is hitelesen képviseljük az egyházunkat. Meghatározó a tanár személyisége és az, hogy miként közvetítjük a tananyagot. Nem mindegy, hogyan nyilvánulunk meg egy iskolai csoportnál. Hiszem, hogy nekünk kötelességünk felhívni a diákok figyelmét az értékekre. Ilyen az egymás felé fordulás vagy az empátia. Fontos, hogy a tananyagot túl a diákok fogylétéről is érdeklődjünk.

- A teológiai tanulmányaid alatt melyik terület vált különösen fontossá számodra?

- Az *Ószövetséget* nagyon szeretem, teljesen új világot ismertem meg a bibliaismereti órák által. A másik a valláspedagógia, amely az én szakom alapja.

- Melyik a különösen meghatározó bibliai igéd?

- Mária és Márta története [Lk 10,38-42]. Mindkettejünkkel tudok azonosulni. Itt Jézus azt mondja Mártának: „...sok mindenért aggódsz és nyugtalanokodsz...” Mai világunkban túl sok mindenre próbálunk koncentrálni, minden „zizeg bennünk”, viszont nem biztos, hogy ezáltal marad energiánk a valóban fontosra, Istentre is koncentrálni.

■ GALAMBOS ÁDÁM

Isten szeretet

Nyíregyházára „látogat” e heti írásaival a Tallózó. A cikketek a Hírmondóból, a nyíregyházi evangélikus gyülekezet hírlevelének augusztusi számából vettük át.

„Isten szeretet, és aki a szeretetben marad, az Istenben marad, és Isten is őbenne.”

(1Jn 4,16b)

Augusztus 20-a a magyar nép ünnepe.

Értékeljük, amikor az adott kormány hangsúlyossá teszi ezt. Szívesen hallgatjuk újra és újra, hogy Krisztus születése után ezer évvel a Kárpát-medence népei „várták a keresztyén világ legmagasabb egyházi és világi vezetőjének jóváhagyását, hogy Géza fiát, Vajkot, aki a keresztségben már a Sztephanosz, »megkoronázott« nevet kapta, királlyá koronázhassák”. (A magyar Szent Korona) Hamarosan kezdetét vette István közel harminckilenc évig tartó uralkodása. Népünket az európai királyságok sorába juttatta. Önálló királyságot és önálló egyházat szervezett. Zászlók, kokárdák, Himnusz, Szózat. Talán Mécs László gondolatát ízlelgetjük magunkban: „Én magyarságom soha nem tagadtam, de soha nem is kérkedtem vele, nem pávatoll: egy mártír-pillanatban csak a bőrrömmel együtt jönne le!”

(Civis Romanus sum)

S a keresztyénségem? Rabindranáth Tagore, India nagy költője beutazta Európát, Balatonfüreden a szívszanatóriumban is

FOTÓ: ILLYÉS TIBOR / MTI

járt. Azt írta, hogy Európában vasárnapi keresztyénséget és hétköznapi pogányságot talált. Jézus mit talál?

Szeretjük a Himnuszunkat, Kölcsey Ferenc versét. „Hajh, de bűneink miatt / Gyúlt harag kebledben, S elsújtád villámidat / Dörgő fellegedben, / Most rabló mongol nyilat / Zúgattad felettünk, / Majd töröktől rabigát / Vállainkra vettünk.” Százötven év, embervesztésünk mintegy hatmillió. Ma a magyart a magyar öli. Hatmilliót ötven év alatt. Ők nem születhettek meg. Az örök érvényű törvény, a Tízparancsolat, a közvetlenül Istentől származó, az életmentő korbát, az irányt mutató tábla emberi módosítások, átírások, félreértelmezések által hiteltelenné lett. Lassan elviselhetetlenné tesszük egymás számára az

életet a megbízhatatlanságunkkal, rágalmazásainkkal, a kérlelhetetlenségünkkel és sok más egyébbel.

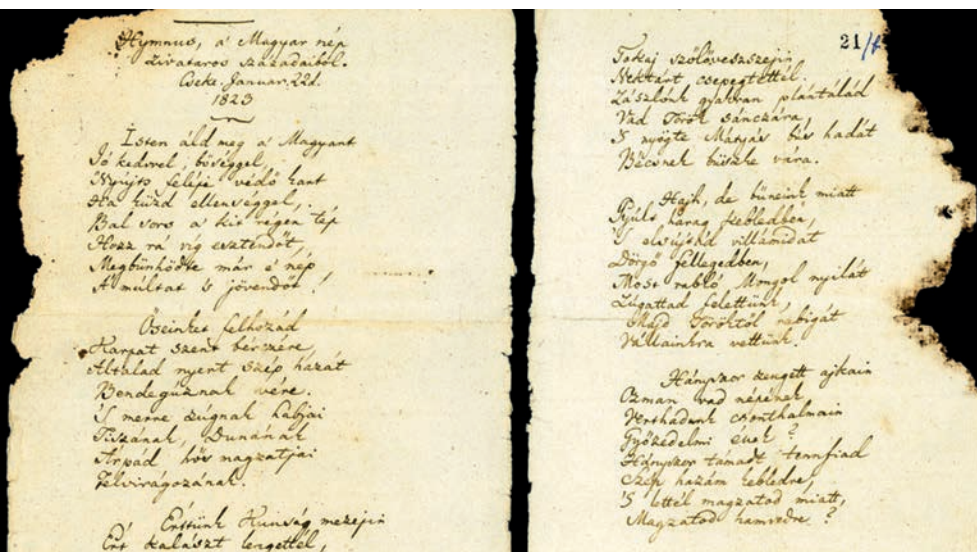

Mi az ünnep számunkra? Díszlet, amelyet szeretünk, s amellyel eltakarni szeretnénk törvényszegéseinket, bűneinket, hitelenségünket. Az ígét, amelyet augusztus hónapra Istentől kaptunk, életmentő lehetőségként élem és értem meg: „Isten szeretet...” Ez a két szó fényárba vonja Jézus keresztyét a Golgotán. Ebben a fényben láthatóak a bűneim. Uram, látom, bánom, bocsáss meg! Hallom a választ: „...megbocsáttattak a bűneid.” (Mk 2,5) Csak ott, csak így. Olykor erről beszélni kell, olykor nem. Ha nem látszik a változás, akkor nem is történt változás.

A tizenöt éves kapitány című Jules Verne-regényben olvassuk, hogy valaki gonoszul mágnest tett a hajó tájolója alá, így az hamis irányt mutatott. Hálát adunk Istennek, aki kijelölte „lakóhelyünk határait” – Pál apostol megfogalmazása szerint. Köszönjük hazánkat, a népet, amelyhez tartozunk, a családi, a gyülekezeti közösséget. Ünnepejünk örömmel, megtért szívvel, megszentelt étellel, imádkozó lelkülettel! Ha így van ma, vagy így lesz holnap, akkor Jézus keresztyéje a tájékozódási pont számunkra, és ezt képviseljük szavainkkal, életvitelünkkel, szeretetünkkel Isten dicsőségére és embertársaink javára.

■ BOZORÁDY ZOLTÁNNÉ

nyugalmozott evangélikus lelkész

FOTÓ: ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR KÉZIRATÁRA

Egy diakonissza emlékére

FOTÓ: EVÉLET-ARCHIVUM

Rendkívüli gyászistentiszteletnek adott otthont a nyíregyházi evangélikus Nagytemplom július 30-án délelőtt. A százkét éves korában elhunyt Endreffy Jánosné született Máté Máriától búcsúztunk dr. Fabiny Tamás elnök-püspök és Endreffy Géza budafoki lelkész szolgálatával.

A nyíregyházi származású, igen kiterjedt rokonsággal rendelkező Endreffy család nagy létszámban megjelent tagjain kívül a gyászistentiszteleten részt vett Görög Zoltánné Szántó Hajnalka, a Fébé Evangélikus Diakonisszaegyesület főnökasszonya, Gertrud Heublein németországi nyugalma-

zott diakonissza főnökasszony, egyházközségünk lelkészei és tisztségviselői, továbbá mindazok a gyülekezeti tagok, akik közelről ismerték és szerették, tisztelték Mária néni. A temetést követő szeretetvendégség alkalmával a családtagok, meghívott vendégek és gyülekezetünk jelen lévő tagjai röviden visszaemlékeztek a Mária néniel kapcsolatos meghatározó vagy más módon emlékezetes megtapasztalásukra, emlékeikre. [...]

De milyen volt ő valójában, milyennek láttam én, aki közel hetven éve ismertem meg? Négy szóval jellemezhetem: szeretet, hit, derű, alázat. Sugárzó egyéniség volt, akinek lényén átragyogott Krisztus. Sok vele kapcsolatos élményemből egyet szeretnék kiemelni, mert annyira jellemző volt rá. Édesanyám kórházban feküdt, halálán volt, tíz nappal az elmenetele előtt már teljesen öntudatlan állapotba került. Utolsó földi napja vasárnapra esett. Nagy fájdalommal álltam ott egyedül az ágyánál, óhajtván egy hívő testvért társul, de nem hittem, hogy jön valaki, hiszen mindenki a templomban volt. Egyszerre mégis nyílt az ajtó, és Mária néni lépett be. Csodálkozó kérdésemre azt válaszolta, az Úr arra indította, hogy ma ne az istentiszteletre, hanem a kórházba jöjjen anyukámhoz. Így együtt énekeltük kedves diakonissza testvérének szép énekét: „Igen, Atyám, mert így kedves előttem...” (EÉ 356,1) A vele való közös imádság adott erőt arra, hogy elviseljem a másnap reggel kapott hírt: az örök életbe lépett át édesanyám.

Hálát adok Istennek, hogy ismerhettem, tisztelhettem, szerethettem Mária néni. Nyugodjék békében a nyíregyházi temetőben a boldog feltámadásig. Legyen áldott emléke, élete legyen példa sokak számára!

■ DEMCSÁKNÉ BALCZÓ ILDIKÓ

HONLAPAJÁNLÓ

Megkezdődött a 2018/2019-es tanév evangélikus oktatási intézményeinkben is. Isten áldása legyen minden pedagógus, intézményi munkatárs és persze minden óvodás, kis- és nagy diák új tanévén! Ki-ki végezze feladatát hűségesen, derűsen, egymás iránti szeretetben, Istenünk dicsőségére! A tanévkezdet apropóján jó szívvel ajánljuk az Evangélikus Pedagógiai Intézet (azaz az EPSZTI) honlapját. A gazdag tartalmú portálon megismerkedhetünk az intézet munkatársaival, projektjeivel, kiadványaival. Olvashatunk az Evangélikus Pedagógusok Országos Szakmai Egyesületéről, valamint bemutatkoznak a tantárgygondozók is. A napokban aktuális a jelentkezés teológiai továbbképzésre egyházi intézményekben dolgozó pedagógusoknak,

erről is tájékoztat a honlap. Az információk mellett pedig érdekes írásokat, fényképes tudósításokat találhatunk,

amelyek az EPSZTI-től, az EPSZTI-ről és dolgozóiról láttak napvilágot a médiában.

■ Forrás: Epszti.hu

HUMOROSAN EVANGÉLIKUS

Jelzőtábla – papi személyeknek... Forrás: Luther megmondja Facebook-oldal

A kenyér

Lehet kerek vagy szögletes; fehér, félbarna, magvas vagy teljes kiőrlésű, a választék kimeríthetetlen. De az igazság az, hogy a csipszek és a kóla korszakában hiába a választék növekedése, a kenyér becsülete mélyzuhanásban van. Elődeink még tisztelték és nagy becsben tartották a kenyeret. Életnek, Isten áldásának nevezték, és a legfontosabb népi eledel volt. Szinte minden étel mellé fogyasztották. Jelent-e még valamit neked az, hogy „mindennapi kenyér”? Vajon hálát adsz-e Istennek a naponkénti kenyeredért? Tudod-e, hogy Isten többet is kínál neked, mint kenyeret az asztalodra? Jézus Krisztusban önmagát...

Drága barátom! Ismerd meg Isten igéjének tanítását a kenyérről, hogy teljes szívből tudj majd hálát adni érte! A Bibliában a kenyér az élet szimbóluma. Több mint háromszáz versben tesz róla említést az Írás, és nagyon megbecsült helyet foglal el. A szentélyben a szent kenyereknek színarannyal bevont asztala volt az aranygyertyatartóval szemben, és a legfinomabb búzalisztból gyúrták őket. A kovász a Bibliában általában a bűn jelképe. Ezek a kenyerek kovász nélkül készültek, előremutatva az Úr Jézus tisztaságára. A szent kenyerekre tömjént hintettek, ez pedig Krisztus érdemeinek előképe. Isten nem tekint semmire oly nagy meglepedés-

sel, mint Fiának áldozatára. Csak a papok fogyaszthatták el ezeket, vagyis egy nagyon szűk kör: azok, akik Istennek voltak szentelve. Tisztátalanok, idegenek, szolgák nem ehetek a szent kenyerekből.

FOTÓ: HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA

Ha te már Isten gyermeke vagy, akkor azzal a mély alázattal, ugyanakkor örömmel járulhatsz az Úr asztalához, hogy ez a te kiváltságod Jézus Krisztusért. Ő ugyanis önmagát adta érted, így megtisztított és megszentelt téged Isten és önmaga számára. De nemcsak az úrvacsorában, hanem a mindennapi bibliaolvasásban is táplálékkod lehet a mennyi kenyér. Ne úgy tekints Isten szavá-

ra, mint a születésnap tortára, amelyhez csak különleges napokon jutsz, hanem úgy, mint a „mindennapi kenyérré”, amelyet naponta magadhoz kell, hogy vegyél. Csak így erősödhetsz meg a hitben, és lehet lelki növekedésed.

Betlehem, Jézus Krisztus szülővárosának neve azt jelenti: a kenyér háza. Jézus pedig egyenesen kijelenti magáról, hogy ő

a mennyből alászállott élő kenyér. Sőt azt is mondta, hogy akit neki ad az Atya, az mind őhöz megy, és aki őhöz megy, azt ő nem küldi el. Mert azért szállt le a mennyből, hogy Isten akaratát tegye. Az Atya akaratát pedig az, hogy akiket Jézusnak adott, azok közül senki se vesszen el. Mert aki hisz a Fiában, annak örök élete van, és feltámad majd az utolsó napon.

■ HAJGOS-TÓTH KATALIN

Segítésre szabadon

„...mindenük közös volt.” (ApCsel 4,32)

A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa – a korábbi évekhez hasonlóan – azzal a reménységgel tekint a szeptember utolsó és október első vasárnapja közötti időszakra (szeptember 30. – október 7.), hogy azokban a napokban gyülekezeteink és intézményeink a szervezett rendezvényeken együtt gondolkodnak a megtérésről, az ökológiáról és arról, hogy az egyházaknak milyen szerepe és hangja

javak esetében is. Az egyenlőtlen elosztás azonban leginkább az anyagi javaknál mutatható ki: a világon élő felnőttek két százalékának kezében összpontosul az anyagi javak több mint fele, míg az emberiség ötven százaléka az anyagi javaknak csupán egy százalékán osztozik.

Könnyen rövidre lehetne zární ezt a problémát azzal az idealista sóvárgással, hogy milyen jó lehetett az apostoli korban, amikor a keresztény gyülekezetek

ember megsegítésére. Ez a nyitottság tette lehetővé, hogy észrevegyék a szükségét szenvedőt, s önkéntes felajánlásokat tegyenek, amelyeket aztán igény szerint osztottak szét a rászorulók között. A szétosztás célja a másik ember megsegítése volt, amellyel a hitközösség – vagyis Krisztus teste – másik tagjának fájdalmát és nehézségét próbálták enyhíteni.

A végidők közeli várása, valamint a Jézus életének és tanításának még kézzelfogható élményéből táplálkozó korlátlan érzése miatt bátrak és szabadok voltak a közösség többi tagjáért tett felajánlások terén. Vagyonközösség helyett olyan felszabadult hitközösségben éltek, amelyben a másiktól való gondoskodás nem okozott nehézséget. Az Atyától megismert gondoskodás e világi megvalósításában természetes eszközzé tudtak válni egymás számára, s nem az jelentett problémát, ha valaki kevesebbet adott, hanem az, ha hazug módon visszaélt (mint Anániás és Szafira, lásd ApCsel 5,1–11) a közösség nyitott és őszinte – mai gazdasági kifejezéssel élve: átlátható – gyakorlatával. Ezzel a magatartásával ugyanis nem a közösség anyagi helyzetét csorbította az illető, hanem az erkölcsi döntések és az egész közösségi lét alapjául is szolgáló bizalmi kapcsolatot gyengítette. Az igazi hitközösségben pedig nincs helye a bizalmatlanságnak. Akkor sincs, ha a pénz miatt indul el, de akkor sincs, ha valamilyen más okból – például természeti javak feletti hatalmi harc, bármiféle rivalizálás, egyéni érdekek, személyes vágyak miatt, de akár a legjobb szándékú építkezés tervével – próbálja meg bárki tönkretenni a bizalom törekeny alapját.

Vajon akik ma a javak nyolcvan százalékának tulajdonosai, kibeen bíznak, s kikkel szemben bizalmatlanok? Vajon a felnőtt népesség két százalékához tartozók, akik az anyagi javak több mint fele, mire mernek szabadok lenni? S hogyan segíthetné őket a kevesebb javakat birtokló, de sokkal népesebb csoport a közösségi szabadság és bizalom megteremtésében?

■ K.-S. E.

KÉPINKILLUSZTRÁCIÓ

legyen e tekintetben. „A teremtés hete alatt összefogunk, hogy együtt örüljünk a teremtés ajándékainak, és gondolkodjunk azon, hogyan törődünk vele. Ez az időszak értékes lehetőség, hogy megálljunk egy pillanatra a mindennapokban, és elgondolkozzunk az élet szövetén, amelynek mi is részesei vagyunk” – írják egyházi vezetők a teremtés hetéhez kapcsolódó meghívásukban. Az esemény felvezetéseként Kodácsy-Simon Eszter meditációját közöljük, hogy együtt gondolkodjunk a javak elosztásáról és a segítségnyújtás fontosságáról.

✱

Ökológiai válságunk egyik oka és egyben leginkább sokkoló jele is a javak egyenlőtlen elosztása. Ismerjük a négyötöd-egyötöd arány fordított megoszlását mind a vízre, mind az élelmiszerekre nézve, de hasonlóan rossz a helyzet a termőföld, az erdő és más természeti

tagjai „vagyonközösségben” éltek. Ez azonban csak az idők során idealizált elképzelés. Valójában az ősgyülekezeti közösségek nem kommunák voltak: nem találunk utalást szervezett közösségi termelésre vagy közösségi fogyasztásra, nem gondolkodtak gazdasági kategóriákban, nem készítettek közös költségvetési tervet, és az egyenlőség elvére való törekvés sem jellemezte őket. Továbbra is megmaradt a saját tulajdon, mint például Mária háza ApCsel 12,12-ben.

Ami azonban lényegi különbség volt a mai közösségeinkhez képest, az talán a tagok szabadságérzésében ragadható meg leginkább. Nem kötötte meg őket a vagyonhoz való ragaszkodás, a javak birtoklásának, a minél nagyobb profit elérésének vagy az erőforrások kisajátításának vágya. Úgy tudtak birtokolni, hogy közben nyitottak voltak a közösség többi tagjának szükségleteire, s szabadok voltak a másik

Jegyzetlapok

Nagyon rosszak voltunk, de szerettünk hittanra járni

Megtelt a surdi templom minden négyzetmétere. A gyülekezet búcsúzott nyugdíjba vonuló lelkészétől. Smidéliuszné Drobina Erzsébet harminchat éve szolgál ebben a közösségben. Testvérek, sokat panaszkodunk, jajgatunk a világ és az egyház állapota miatt, pedig annyi jele van az életnek, Isten szeretetének, a hívő elkötelezettségnek! Augusztus 26-án ebben a templomban mindenki átélhette, hogy él az Úr, fontos a hűség, szeretetteljes lelkészi szolgálat, hogy nem szabad, nem lehet élni egészséges közösség nélkül. Jelen volt az evangéliumi, lutheri derű, Krisztus-központúság és mértéktartás. Mosolyt csalt az arcokra az egyik presbiter visszaemlékezése:

„Nagyon rosszak voltunk, de szerettünk hittanra járni.”

A lelkészről köszönő szavai négy igére épültek: „Ez a délután nem rólam szól, hanem Istenről, aki tizenévesen ezzel az igével hívott el engem a szolgálatra Csenegődön: »Senki meg ne vessen téged ifjú korod miatt, hanem légy példája a hívőknek, beszédben, magaviseletben, szeretetben, hitben és tisztaságban.« (1Tim 4,12) Szólítom a gyerekeket és a fiatalokat, hogy ti is mondjátok igent neki, ha hív, és gyakran foglaljatok helyet a templomban!

Az avatásomra szóló meghívóra ezt a mondatot írtam: »...Isten igéje élő és ható, élesebb minden kétélű kardnál...« (Zsid 4,12) Ma is ez éltet, ez figyelmeztet és

bátorít. Az élő ige csalt könnyeket azok szemébe, akikkel keresztelői, konfirmációs ígéről beszélgettünk, vagy együtt sírva énekeltünk. Élő és ható ma is mindannyiunk számára.

A harmincadik szolgálati jubileumra egy gyűrűt kaptam a gyülekezettől, benne az írás: »Az Úr legyen veled!« (1Krn 22,16) Ezt kívánom a surdi, liszói, nemespátrói híveknek és a szórványokban élőknek, óvodásoknak, iskolásoknak és felnőtteknek: Az Úr legyen veletek! – Örömmel szolgáltam itt, igyekezettel. Talán érezték.

Ami most a hivatalos szolgálati út végén foglalkoztat, Jézus mondata: »Azért tehát ti is, ha teljesítettétek mindazt, amit parancsoltak nektek, mondjátok ezt: Haszontalan szolgáló vagyunk, azt tettük, ami kötelességünk volt.« (Lk 17,10) Hálát adok Istennek!

Mi is hálát adunk Istennek, hogy él az egyház egy ilyen feje tetejére állt világban is; hogy Isten elhív és megtart olyan lelkészeket és gyülekezeti tagokat, akik csendesen, hűségesen betöltik hivatásukat, akik példaképei a nyájnak.

■ SZEVERÉNYI JÁNOS

A SZERZŐ FELVÉTELEI

Evangélikusnak lenni még mindig jó!

Visszatekintés Radosné Lengyel Anna leköszönő kerületi felügyelővel

Az általános tisztújítás során a Déli Evangélikus Egyházkerület élén a felügyelői tisztségben is stafétaváltásra kerül sor. A két cikluson át megválasztott Radosné Lengyel Anna szeptember 22-én adja át tisztségét az új kerületi világi vezetőknek, Font Sándornak. A leköszönő felügyelőasszonyal a mögötte álló tizenkét év örömeiről és nehézségeiről beszéltem.

– Felügyelőasszonyt 2006 őszén iktatták be először hivatalába, miközben az évek során az országosfelügyelő-helyettesi tisztséget is betöltötte. Ez alatt a tizenkét esztendő alatt megszámlálhatatlan ünnepségen, rendezvényen és találkozón vett részt, ahol a köszöntőiben nagyon sokszor elmondta: „Evangélikusnak lenni jó!” Ám tisztségeinél fogva számos olyan egyházvezetői ülésen is ott kellett lennie, ahol nemegyszer szívet-lelket megterhelő éles viták után szavaztak a grémium tagjai. Ezek után még mindig az a véleménye, hogy evangélikusnak lenni jó?

– Igen! Természetesen evangélikusnak lenni jó. Az egyházunkban sok érték, sok értékes ember van, és ezt kellene mindig előtérbe helyezni és megmutatni.

– Az Ön nevéhez fűződik az egyházunkban egyedülálló kerületi regionális felügyelői konferenciák bevezetése. Miért tartotta fontosnak ezek megszervezését?

– A felügyelők, az általam nagyon tisztelt tisztségviselők teljesen ingyen, a szabadidejük terhére vállalják ezt az áldozatos egyházi szolgálatot. Ezért a tizenkét ével ezelőtti megválasztásomkor elhatároztam, hogy az országos, illetve a déli egyházkerületi tavaszi találkozón kívül minden ősszel kerületi regionális felügyelői találkozót fogok szervezni. Szerettem volna lehetőséget nyújtani a tisztségviselőknek egymás jobb megismerésére, az örömek és gondok megosztására, de legfőképpen lelki töltekezésre. Kerületünkben öt egyházmegye van, ezért a két őszi napot úgy szerveztük, hogy az egyik a Pesti és a Tolna-Baranyai Egyházmegye felügyelői voltak együtt, míg a másikon a Kelet-bé-

kési és a Nyugat-békési, valamint a Bács-Kiskun Egyházmegye gyülekezeteinek világi vezetői.

– A program összeállításánál milyen szempontok érvényesültek?

– Világi tisztségviselőként összekötő elem vagyunk az egyházi és a világi rendszer között. Tehát a felügyelőnek el kell tudnia igazodni a legkülönbözőbb társadalmi kérdések között csakúgy, mint ahogy tisztában kell lennie például az egyházi törvényekkel, bizonyos ügyintézési menetekkel. Emellett elengedhetetlen, hogy minél több lehetősége legyen a lelki töltekezésre. Ezek a találkozók ezért mindig áhítattal kezdődtek és végződtek, majd hagyományosan két, beszélgetéssel egybekötött előadással egészültek ki. Az egyik előadónak mindig egyházhoz kötődő, neves és közismert személyt szoktam felkérni. Így volt vendégünk Tökéczki László történész, egyetemi tanár, Lezsák Sándor politikus, az Országgyűlés alelnöke, Cserháti Péter egészségpolitikáért felelős helyettes államtitkár vagy Magyar Levente gazdaságdiplomáciáért felelős államtitkár. A másik előadónk mindig valamilyen egyházi témával érkezett hozzánk. Így az évek során a résztvevők beszélgethettek Mekis Viktória országos irodaigazgató-helyettesével, Kőváriné Benkő Ingriddel, egyházunk jogtanácsosával, Csorba Gábor gazdasági osztályvezetővel, de találkozhattak Czenthe Miklóssal, egyházunk levéltárának igazgatójával is, akit a *Hitünk, történetünk – társadalmunkban* című előadásra kértem fel. A felügyelő testvérek ezenkívül megismerehették Nikodém Gabriellát, a Bélyegmúzeum igazgatóját is, aki Luther Mártonnal

és a reformációval kapcsolatos bélyegekről tartott egy szenzációs előadást.

– Visszatekintve az elmúlt tizenkét évre, gondolom, rengeteg kedves emlék jut eszébe. Ha ezek közül ki kellene emelni néhányat, melyek lennének azok?

– Számomra mindig a gyülekezeti látogatások, a konferenciák és találkozók jelentették a legnagyobb élményt. Meghatározóak voltak a kerületi missziói napok, mindig örömmel mentem az óvodáinkba és iskoláinkba, a diakóniai intézményeinkbe. Ezek a látogatások és találkozások mind-mind csodálatos élménnyel gazdagítottak, büszkeséggel töltöttek el. Ezért is mondom, hogy evangélikusnak lenni jó!

– Mi az, amit egyházkerületi vezetőként ma már másként csinálna?

– Sokkal keményebb lennék a felsőbb grémiumokban való részvételemben. Számos fontos kérdés ezeken az üléseken dől el.

– Mondana egy példát?

– Kezdő felügyelőként szívügyem volt a lelkésznői gyes, illetve gyed megoldatlan helyzete. Ugyanis a világi gyakorlattal ellentétben az egyházban a lelkésznők nem mehettek gyesre. Én kezdeményeztem ennek bevezetését. Természetesen ennek megvolt a hivatalos útja-módja, és a tervezet az első fordulókban gond nélkül át is ment. Ám a törvénybe iktatás a zsinat törvény-előkészítő bizottsága miatt egy évet késett. Ha akkor határozottabban belefolytam volna a törvény-előkészítő munkákba, akkor a bevezetés nem késett volna ennyit.

– Radosné Lengyel Anna nemcsak azzal írt egyháztörténelmet, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház történetében eddig ön az első és egyetlen női kerületi felügyelő, hanem azzal is, hogy számos kérdésben egyedül szavazott nemmel. Mi állt ez utóbbinak a hátterében?

– A gyülekezetlátogatások, konferenciák, kerületi találkozók során nagyon sok emberrel beszélgettem, sokan jöttek oda hozzám egy-egy kérdéssel, kéréssel, véleménnyel. Itt kell megemlítenem a havi rendszerességgel megtartott fogadóóráimat is. Eleinte többek részéről volt ezzel kapcsolatban kétely, de az idő engem igazolt. Az évek során sokan éltek a lehetőséggel, hogy egyházi kérdésekben, nyugodt körülmények között beszélgetve segítséget vagy tanácsot kérjenek vagy elmondhassák a véleményüket. Így még szélesebb körű rálátásom volt az egyházi ügyekről. A mögöttem álló időszakban a különböző fórumokon néha szor valóban átélhettem az egyházhoz méltatlan helyzeteket is – ezekre mindig igyekeztem felhívni a figyelmet. Az előbb említett beszélgetések azonban megerősítettek abban, hogy néhány, általam helytelennek ítélt döntést ne szavazzak meg. Tettem ezt akkor is, ha egyedül maradtam a szavazatommal. Tudtam ugyanis, hogy egyháztagjaink közül sokan úgy gondolkodnak, ahogy én. A szavazások során az egyházvezetői körökben sokszor nem voltam népszerű, de én nem is a népszerűsége törekedtem, mert nem az egyházi karrier miatt vállaltam a nagyon megtisztelő kerületi felügyelői feladatot, hanem azért, hogy Isten ügyét szolgáljam. Hogy ez hogyan sikerült, azt majd az fogja megítélni, akinek a szolgálatában álltam.

– **Hat évvel ezelőtt, másodszori újraválasztásakor is beszélgettünk. Az akkor**

megjelent interjúnak *Következetesség, felelősség, takarékoság* lett a címe, mert beszélgetésünkön ezek a hívószavak jelentős hangsúlyt kaptak. Egyházvezetőként most is ezeket az irányelveket tűzné ki?

– Én úgy gondolom, hogy a mindenkori egyházvezetés számára ezeknek – időtől, személytől és konkrét esettől függetlenül – örök érvényű, kiemelt céloknak kell lenniük.

– **Lapunk megjelenése idején, szeptember 22-én iktatják be kerületi felügyelői tisztségébe az ön utódját, Font Sándort a kiskőrösi evangélikus templomban. Önök régóta jól ismerik egymást, regionális felügyelői konferenciára is meghívta őt előadónak. Ha be kellene neki mutatnia a Magyarországi Evangélikus Egyház Déli Egyházkerületét, milyen szavakkal tenné?**

– Kerületünk nemcsak földrajzi értelemben változatos, hiszen az Alföldtől kezdve a Mecsek hegyvidékéig találhatók gyülekezetek, de nemzetiségeiben, tradícióiban, szokásaiban is nagyon színes közösségről van szó. A magyar, a sváb és a tót kegyességi irányzatok jól megférnek benne. Egy élő, működő egyházkerület a déli, a még megmaradt híveink nagyon szeretik az egyházukat, sokat is tesznek érte. Sajnos azt is meg kell őszintén valanunk, hogy az egyháztagok számának folyamatos csökkenése ebben a kerületben is tapasztalható. A statisztikai kimutatások szerint csak az elmúlt öt évben ötezerrel kevesebb evangélikus van.

– **Vajon mi lehet az oka ennek?**

– Természetesen nem tudhatjuk mindenkiről, miért döntött úgy, hogy nem kíván többé az evangélikus közösség tagja lenni. Néhány konkrét eset alapján azonban elmondható, hogy az okok között szerepel a lelkiismeret vagy a vezetőséggel való összeférhetetlenség, a gyülekezetben belüli konfliktusok. Az egyházi életünknek az egyik gyenge pontja az, hogy sok helyen nincs a gyülekezetben családlátogatás, nincsenek megvalósítandó tervek, identitáserősítő közös programok. De visszatérve a pozitívumokra, a Déli Egyházkerület oktatási intézményeiben csodálatos munka folyik, sok inspiratív kezdeményezés van zenei vagy egyéb kulturális téren. Elég csak kinyitni az öt évvel ezelőtt megjelent *Vetés – érés – aratás délen* című kerületi kiadványt, amely mindezeket sorra veszi.

– **A stafétaátadáskor mit tanácsolna az utódjának?**

– Semmit.

– **Semmit?!**

– Semmit. Más emberek vagyunk, és neki kell a saját útját kitaposnia, az előtte álló időszakban Kondor Péter püspök úrral egyetértésben a feladatait megtalálnia.

– **Radosné Lengyel Anna ettől kezdve teljesen szögbe akasztja az egyházszolgálati kabátot?**

– Én mindig is oszlopos tagja voltam a Magyarországi Evangélikus Egyháznak, ezután is az leszek, csak most már nem kerületi felügyelői minőségben. Ahova hívnak, ezentúl is örömmel megyek.

■ BODA ZSUZSA

A képviselő felügyelő

Beiktatása előtti beszélgetés Font Sándorral, a Déli Egyházkerület nem lelkészi vezetőjével

Ezen lapszámunk megjelenésének hetében, szeptember 22-én, szombaton iktatják be tisztségébe a Magyarországi Evangélikus Egyház Déli Egyházkerületének új felügyelőjét, Font Sándort. A „stafétaátadó” kiskőrösi eseményről – értelemszerűen – következő magazinunkban tudósítunk. Az itt közölt beszélgetést húsz nappal korábban, Budapesten rögzítettük.

A parlamentben Bács-Kiskun megye 6-os, illetve 3-as számú választókerületét 1998 óta képviselő soltvadkerti gazdálkodó személye éppenséggel nem lehet ismeretlen az *Evangélikus Élet* olvasói előtt sem. Font Sándor magazinunkban is közölt „hivatalos bemutatkozásából” pedig már azt is tudhatjuk, hogy a Fidesz-KDNP-színekben politizáló hittestvérünk előbb lett presbiter, mintsem országgyűlési képviselő.

– Örömmel fedeztem fel, képviselő úr, hogy a Magyar Országgyűlés honlapján található adatlapon az egyházkerületi tisztségét is feltünteti. Ami meglepett, hogy e tényt már egy héttel felügyelővé választásának hivatalossá nyilvánítását követően, június 13-án bejegyezte...

– Természetesen örömmel osztottam meg magamról ezt az információt, de az igazság az, hogy a honatyákat történetesen épp ekkor szólították fel életrajzuk benyújtására, illetőleg frissítésére. A szóban forgó adatlapon kéri feltüntetni a hazai és nemzetközi civil szervezetekben betöltött tisztségeket is. Hozzáteszem, hogy ha nem kéri, akkor is feltüntettem volna egyházi tisztségemet, miként a korábbi adatlapokra is mindig beírtam, hogy én egy háromgyerekes evangélikus családban születtem.

– Az említett honlapról is tudható, hogy Font Sándort az Országgyűlés egyik legaktívabb tagjaként tartják számon. Miután e lapszám az egyházkerületi tisztségébe való beiktatásának hetében jelenik meg, mégsem gondolom, hogy „a parlamentben kellene időznünk”. Politikai szerepvállalásának vonatkozásában azonban egy kérdés kikívánczozik belőlem. Ön annak a kormányzó párt-szövetségnek a soraiban politizál, amely párt-szövetségét kétharmados többség-

hez juttatta híveinek népes tábora. Ehhez képest ön most egy olyan történelmi egyházban fogadta el jelölését vezető tisztségre, amely egyház híveinek száma – a statisztikák tanúsága szerint – erősen fogyatkozik. Elképzelhető, hogy közéleti tapasztalatai alapján e szomorú trend megállítására, netán megfordítására is lesznek ötletei, javaslatái?

– Elképzelhető, de ez azért nem az a kihívás, amelyre a recept egyes személyektől várható, hiszen a létszámbeli fogyatkozás valójában nem is csupán az egyházak gondja. Az alapvető gond, hogy Magyarországon – felekezeti hovatartozástól függetlenül – csökken a lakosság lélekszáma. A népességfogyás orvoslására nagyon komoly a politikai szándék. Nem akarom részletezni azokat az intézkedéseket, amelyekkel a kormány próbálja anyagilag is ösztönözni – Európában szinte példátlan módon – a gyermekvállalási kedvet annak érdekében, hogy megfékezze, illetőleg visszafordítsa ezt a tendenciát. Mindezekről az olvasók más forrásokból bőven tájékozódhatnak. Ami az egyházi tagság fogyatkozását illeti, annak persze legalább ennyire oka a szekularizáció, az „elvilágiasodás”. Most nem akarom taglalni a sorainkba is beszívargó liberális szellemiség hittől, vallástól, egyházaktól elidegenítő tételeit sem, mindenesetre tény, hogy manapság

A „kis egyház, nagy minőség” szójátékot azért merem hangoztatni, mert tény, hogy számarányunkhoz képest feltűnően sok evangélikust találunk a tudományos és a kulturális életben vagy épp a közélet vezető pozícióiban.

ményeinek jó híre is vonzerőt jelenthet. Meg kell tehát mutatnunk az értékeinket, közhírré kell tennünk „jótéteményeinket”! Hadd ébredjenek rá az emberek, hogy bizonyos dolgok az evangélikus egyháznak köszönhetően működnek jól!

még a vallásukat gyakorló, hagyományait őrző családokban is rendkívül nehéz értékeket közvetíteni a 21. században cseperedő fiatalok felé. Ráadásul az egyházaktól eleve távolabb élőkben néha elkesztő tévképzetek élnek rólunk. Őket megszólítani végképp nagy kihívás, ám ha meg tudjuk mutatni, hogy mi ugyan kis egyház vagyunk, de „minőségi”, akkor a külmiszió sem reménytelen. A „kis egyház, nagy minőség” szójátékot azért merem hangoztatni, mert szintén tény, hogy számarányunkhoz képest feltűnően sok evangélikust találunk a tudományos és a kulturális életben vagy épp a közélet vezető pozícióiban. Rájuk ugyan nem azért figyelnek fel, mert evangélikusok, viszont ha utóbb erről is tudomást szerznek, az mindenképp növelheti a vonzerőnköt. Éppígy a Magyarországi Evangélikus Egyház diakóniai, oktatási intéz-

– Mi most Kondor Péter egyházkerületi püspök Deák téri lelkészéi iktatása után beszélgetünk. Köszöntésében felügyelő úr utalt arra a kivételes helyzetre, hogy ebben az évben a lelkészi és a nem lelkészi vezető egyaránt „újoncként” kerül a Déli Egyházkerület élére. Ön milyen esélyt lát kettejük gyümölcsöző együtt munkálkodására?

– Bár korábban semmilyen kapcsolatunk nem volt egymással, úgy vélem, közös értékrendünk és ezen értékrend-

hez való feltétlen ragaszkodásunk elég-séges alap. Emellett – hogy úgy mondjam – mindketten földön járó típusok vagyunk. A megválasztásunk óta eltelt hónapokban természetesen sokasodtak konzultációink, hiszen a választási folyamat még nem ért véget egyházunkban, és az előttünk álló hónapok immár közös feladatokat is rónak ránk. Bennem egyre inkább erősödik a meggyőződés, hogy jól döntött az egyházkerület, mert Kondor Péter személyében nem csupán egy elkötelezett és nagy teherbírású lelkes vezetőt választottak, hanem egyúttal egy szerethető, „megszólítható” püspököt is.

– **Magazinunk címlapján közösen szerepelnek a kerület leköszönő felügyelőjével. Feltételezem, hogy Radosné Lengyel Anna számos információval, tanáccsal ellátta. Volt-e ezek között olyan, amelyik meglepte?**

– Épp azért nem, mert Annával viszont valóban régóta ismerjük egymást. Ő egy egészen kivételes személyiség, példásan odaadó úgyszeretettel. Teljes emberként végzett felügyelői aktivitását azonban – és ezt őszintén előre kell bocsátanom – én magam nem fogom tudni abszolválni. Életrajzom ismeretében a gyülekezetek persze tudhatták, hogy én olyannyira nem vagyok még nyugállományban, hogy képviselői munkám mellett nyolc hektár szőlőt is művelek. 2006 óta vagyok az Országgyűlés mezőgazdasági bizottságának az elnöke. Noha ilyen hosszú időn át a Tisztelt Házban egyetlen elődöm sem töltött be bizottsá-

gi elnöki pozíciót, tény, hogy már a parlamentben sem keresem a nyüzsgést. Nem törekszem – mint, mondjuk, húsz évvel ezelőtt – megragadni minden mikrofont. Számomra továbbra is a képviselői munka az elsődleges – és ezzel nem azt akarom mondani, hogy az egyházi feladatkör „mellékes” –, összességében azonban visszafogottabban gazdálkodom az időmmel.

– **Némi ellentmondást érzek a visszafogottságra törekvés és a felügyelői munkára való jelölés elvállalása között, nem szólván arról, hogy 2014-ben például még „csak” hét hektár földön gazdálkodott...**

– Ha ilyen precízen felkészült, akkor elárulom, hogy időközben a most már nyolcvanhét éves édesapám területének művelését vettem át...

– **A hét hektárt említő interjúban ennél azért jobban megragadott az a vallomása, amelyben felügyelő úr a nagyszülői örökségről beszélt. Azokról az igeversekről, amelyek a nagyszülők ágya felett díszítették a falat, s amelyek közül a nagypapa választott igéje személyes hitvallásává lett. Csakhogy abban a fordításban sehol sem találtam rá a Bibliában, így csupán gyanítom, hogy a Prédikátorok könyvéből való.**

– Nagypapám sírjára is ebben a számmunkra is ismeretlen forrású fordításban van felvéve, és az én beiktatásomra invitáló meghívóra is így írtam fel betűhíven a Préd 5,19 igéjét: „Amely embernek az Isten megengedte, hogy a maga munká-

jában örvendezzen, az az Isten ajándéka.” Csodálatos örökségem ez az igevers, miként annak tekintem lutheránus vallásomat is, amelyet a Soltvadkert térségébe az 1700-as évek közepén érkezett őseim hoztak magukkal a mai Baden-Württemberg tartományból. Családunk híven őrzi ezt az örökséget, még ha én – az említett közéleti elfoglaltságok miatt – nem is tudok minden vasárnap templompadba ülni. Kamaszkorom néhány „ellenálló” évtől eltekintve azonban tudatosan élelem meg hitbéli hovatartozásomat. 1996 óta vagyok presbiter a soltvadkerti gyülekezetben, ahol nagypapám ciklusokon át viselte büszkén a felügyelői tisztséget – a legnagyobb megpróbáltatások közepete is. Hogyne tiszteltem volna családom evangélikus elköteleződését, amikor tudtam, hogy – példának okáért – nagypapámék akkor is hűségesek maradtak egyházunkhoz, amikor a kommunista diktatúra mindenükből kifosztotta őket. Hogyne értékeltém volna ezt az elköteleződést, látva, hogy nagypapámnak mindezek ellenére sikerült újjáépítenie szüleim életútját, s hogy édesapám – két testvérével egyetemben – újra tisztességes gazdasági és családi közösséget tudott kialakítani. Szóval, a mi családjunk Istenhez és az egyházhoz sokkal szorosabban kötődött, mint az akkori társadalomhoz. Mire magam is családot alapítottam, számomra is természetessé lett a Soltvadkerti Evangélikus Egyházközség elkötelezett tagjának lenni.

■ T. PINTÉR KÁROLY

Szelíd evangélikus motorosok

Rádiós kollégám, Hajdú Tibor – aki szenvedélyes motoros – egy ideje szóban és levélben is úgy nyugtázza munkaügybéli egyeztetéseinket, hogy „Jau”. Én, bár nem értettem ezt a furcsa szócskát, nem firtattam a dolgot. Úgy gondoltam, nyilván jókedve van, következésképpen így hangzik nála a „jó”. De nem erről van szó. Ez ugyanis egy hitvallás! Megvilágosodásom ez ügyben az idei Szélrózsa evangélikus ifjúsági találkozón történt, a Bogdányi Gáborral készített villáminterjú során. Az evangélikus motorosok sátránál találtam őt, akit egyházuk internetes munkacsoportjának vezetőjeként olvasóink közül sokan ismerhetnek.

Pár éve Piliscsabán, a missziói konferencián ismerkedtem meg keresztény motorosokkal. Roppant szimpatikus urakkal és hölgyekkel (!) találkoztam, akik meggyőző erővel tettek bizonyosságot Krisztusról. Olyan magával ragadó derűvel és hittel beszéltek – mindezt persze vagány motoroszerelésben –, hogy öröm volt hallgatni őket. Közöttük azonban, ha jól tudom, akkor nem voltak

evangélikusok. Az idei Szélrózsan azonban már saját sátorral voltak jelen egyházunk motoros fiai és leányai.

Irány Wittenberg!

Érdeklődésünkre, hogy mióta léteznek egyáltalán, Bogdányi Gábor így válaszol: „A reformáció kezdetének ötszázadik évfordulója hozta össze, hogy egymásra

találtak annak a kis csapatnak a tagjai, akik addig is motoroztak, de mind ez idáig csak külön-külön. Néhányunknak az az álma támadt – konkrétan Endreffy Géza budaörsi lelkésznek és Végh Szabolcsnak, a balatonszárszói konferencia-központ vezetőjének –, hogy az évforduló tiszteletére el kellene motorozni Wittenbergbe. Ez az ötlet két évvel a jubileumi év előtt született, bőven volt hát időnk, így én harmadikként szállhattam be a szervezésbe. A túrán végül tizenhat motorral, húsz-egynéhány fővel és a bennünket kísérő autóval vettünk részt. Fantasztikus, igazi közösségi és istenélményt jelentett, hogy együtt kelhettünk útra, és együtt csinálhattuk végig az egészet.”

Bogdányi Gábor nem is olyan régóta motorozik: „Négy éve kezdtem, három éve van meg a túramotorom. Az első na-

FOTÓK: KISS TAMÁS

gyobb túrám nekem is a wittenbergi volt, mint számos más társamnak a csapatból. Volt köztünk olyan is, aki éppen a túra kedvéért tanult meg motorozni!”

A motorozás azonban nem veszélytelen műfaj. Egy négygyermekes családapát bizonyára félt a felesége, a családja, de erre a felvetésre is jókedvű, őszinte válasz érkezik: „Biztos, hogy mindenkit félt a felesége, senki sem úgy született, hogy tud motorozni, de a férfúi energiákkal valamit kezdeni kell. Van, aki sörözik, más fut, biciklizik, és van, aki motorozik. Jómagam távmunkát végzek, egész nap a számítógép monitorja előtt ülök. Hatalmas felüdülést jelent, ha egy-egy órára motorra szállhatok, és elmehetek a Bakonyba egyet gurulni.”

Szállodai áhítat

Arra a kérdésre, hogyan él meg a motorosok az evangélikusságukat az utak során, gyors választ érkezik: „A »szent cél« 2017-ben adott volt. Az ihlette, hogy evangélikusként mentünk el Wittenbergbe, meglátogatni Luther városát, tisztelegni a reformáció indulásának ötszázadik évfordulója előtt. Akkori soproni elindulásunkkor egy áldással bocsátott útra minket a lelkész. Az út során mindennap volt reggeli és esti

áhítat, még olyan helyeken is – szállodákban –, ahol ez nem megszokott. A prágai hotelben például elkülönítettek számunkra egy részt, ahol reggel együtt imádkozhattunk, elkezdhattuk a napot, és ez hatalmas erőt adott a kis csapatunknak. Összekovácsolta a közösséget.”

Arra is kíváncsiak vagyunk, hány lelkész és nem lelkész tagja van az evangélikus motorosok „klubjának”. „Vannak házaspárok, egyedülállók, és legalább öt lelkészt tudok hirtelen említeni: Endreffy Géza mellett Tuska Tibor, Sefcsik Zoltán, a nemrég levizsgázott Szabó Szilárd, valamint Schaller Bernadett lelkész, aki a férje mögött ül a motoron. Egy szépen bővülő kör vagyunk immár. A Szélerózsán is szeretnénk volna átadni a jó híret annak az örömmel, amelyet számunkra a motorozás, a megélt közösség jelent. Odaadó, egymást támogató, egymásnak segítségnyújtó csapat vagyunk, a motorozás élménye mellett lelki gyümölcsöket kapunk, amiről szívesen beszélünk a nyilvánosságunknak.”

Lássuk a megfejtést!

Adódik a kérdés: amikor az időjárás nem engedi, hogy motorra üljenek, akkor hogyan tartják a kapcsolatot? Vajon a zord,

havas-latyakos hónapokban már tervezgetnek, álmodoznak a következő utazásokról? „Ó, hát ez rendszeres! Találkozunk, szervezünk motoros hétvégéket. Szerencsére vannak köztünk lelkészek és intézményvezetők, így sok helyszínt fel tudunk keresni. És persze a motorozás is olyan dolog, amelynek során az embernek állandóan vannak kérdései, ötletei. Ezeket a személyes találkozások mellett levelezőlistán, a Facebookon, telefonon osztjuk meg egymással. Alakul a jóbaráti kapcsolat” – kapjuk meg a választ.

Arra is kíváncsiak vagyunk, hogy nyitott-e ez a csoport a „rejtett tartalék”, azaz a most kedvet kapó evangélikus motorozó hittestvéreink előtt. „Természetesen! Aki jelentkezni szeretne, keresse bármelyik említett alapító csapatárunkat, Endreffy Gézát, Végh Szabolcsot vagy engem. E-mailben, telefonon szeretettel várjuk az újonnan érkező motorozó evangélikusokat!” – hangzik a válasz.

Végül pedig eláruljuk a megoldást a bevezetőnkben olvasható „Jau”-ra. Mint megtudtuk, az evangélikus motorosok nem úgy üdvözlik egymást, hogy „erős vár a mi Istenünk”. Van saját köszönésük: Jézus az út! Vagy rövidítve: Jau! Így tehát mi is így búcsúzunk: Jau!

■ STIFNER-KÖHÁTI DOROTTYA

A nagycsalád mintáját követve

Gyermekvédelmi munka az evangélikus egyházban

Roszík Ágnes és férje, Roszík Gábor evangélikus lelkész huszonöt évvel ezelőtt megalapították a Tessedik Sámuel Alapítványt. Akkor még nem gondolták, hogy később egy több munkaágot ellátó, integrált intézmény lesz a kezük alatt. Az alapítvány akkor az ország első anyaotthonát működtette, mára már idősök otthonának, családok átmeneti otthonának vezetése és az alapellátás is a feladataik közé tartozik. De a munka itt nem áll meg, Roszík Ágnes új feladatkörrel bővítené a Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretetszolgálat tevékenységét. Az intézmény vezetőjével és munkatársaival beszélgettünk a tervezett új munkaágról, a nevelőszülői hálózatról.

dok átmeneti otthonának vezetése és az alapellátás is a feladataik közé tartozik. De a munka itt nem áll meg, Roszík Ágnes új feladatkörrel bővítené a Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretetszolgálat tevékenységét. Az intézmény vezetőjével és munkatársaival beszélgettünk a tervezett új munkaágról, a nevelőszülői hálózatról.

Gyönyörűen karbantartott épület bújjik meg Gödöllő szívében. A kékre mázolt, széles kapu mögött található a Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretetszolgálat alapellátást működtető központja. A kellemesen árnyékos kertben megérkezésünkkor egy pavilon alatt beszélgetnek azok az idősök, akik nappali ellátásért járnak a központba. Lassan ebédidő, így még nagyobb a sürgés-forgás, hiszen az előre megrendelt ebédet helyben fogyasztásra is, és elvitelre is lehet kérni. A jól működő intézmény láttán nehéz elképzelni, hogy huszonöt évvel ezelőtt egy olyan anyaotthonból nőtte ki magát, amelyet 2006-ban a gyermekvédelmi törvény bevezetése miatt végül be kellett zárni.

„Az 1997-es új gyermekvédelmi törvény értelmében a nagy intézményeket lebontották, és kiszervezték kis egységekre. Negyven főben limitálták az anyaotthonok, később családok átmeneti otthonainak a létszámát. Az intézményt viszont ötvenfősre terveztük és építettük, mert akkor még sehol nem volt a gyermekvédelmi törvény. 2006-ig kaptunk haladékat, akkor be kellett zárunk” – emlékszik vissza Roszík Ágnes, a szeretetszolgálat vezetője. Az épület nem maradt üresen, a rá következő évben idősök otthonaként indulhatott újra, amely mellett létrehozták az úgynevezett Margaréta-házat, amely családok átmeneti otthonaként üzemel. Az átmeneti otthonokat maximum másfél évig vehetik igénybe nehéz helyzetben lévő családok, akik anyagi okok vagy bántalmazás miatt nem tudnak önálló életet kezdeni. Az otthon vezetői minden segítséget

megadnak ezeknek a családoknak, hogy önállóan tudjanak, ösztönzik a lakókat a takarékoskodásra, jogi tanácsadást szerveznek, és pszichológiai ellátást is biztosítanak.

A negyedik pillér

A Tessedik Sámuel Családok Átmeneti Otthonát és az Idősök Otthonát két lépés választja el egymástól. A szinte közös életér különleges kapcsolatot teremt az idősök és a fiatalok között. A tanévnyitó és a tanévzáró istentiszteletekre a családok átjárnak az idősök otthonába, sokszor szerveznek közös bográcsozást, ünnepnapokon a gyerekek előadással készülnek az idősöknek. Bódi Erika intézményvezető-helyettes szerint gyakran kialakul nagyszülő-únoka kapcsolat is az

otthonok lakói között. A fejlődés azonban itt nem ért véget, 2011-ben egy európai uniós pályázat jóvoltából felépülhetett az alapszolgálati központ is. „Itt van étkeztetés, napközi, nappali ellátás az időseknek, és jelzőrendszeres házi segítségnyújtást is végeztünk. Most már a házi segítségnyújtást befejeztük, mert Gödöllő egy lefedett terület ebből a szempontból” – meséli Roszík Ágnes.

Az intézmény jelenleg három lábon áll, ez az alapszolgáltatást, az idősek otthonát és a családok átmeneti otthonát jelenti. Azonban Roszík Ágnes felismer- te, hogy égetően nagy szükség van ma

Magyarországon egy újabb feladatkör ellátására. Ez pedig nem más, mint a nevelőszülői szolgálat. „Alapvégzettségem szerint gyermekvédelmi szakember vagyok. A gyermekvédelem volt mindig is a szívügyem, ezért jött az ötlet, hogy hozzunk létre egy nevelőszülői hálózatot – számol be a tervekről Roszík Ágnes. – Az idősek otthona szakellátás, az alapszolgáltatási központ szociális alapellátás, van gyermekvédelmi alapellátásunk, amely a családok átmeneti otthona, és emellé beemelünk negyedik pillérnek egy gyermekvédelmi szakellátást is. A szakellátás és az alapellátás között, főleg a

gyermekvédelemben, az a nagy különbség, hogy a szakellátásban a szülő elveszíti a felügyeleti jogát. Tehát valaki más veszi át a gyerek nevelésének és ellátásának a feladatát, amelyet a szülő nem képes ellátni.”

Az örökbefogadás és a nevelőszülői feladat között az a lényeges eltérés, hogy utóbbi esetben a gyermek csak átmenetileg tartózkodik nevelőszülőnél. Az örökbe adott gyermeknél a vér szerinti szülő végleg lemond a felügyeleti jogáról, az örökbe fogadó szülő a nevére veszi a gyermeket, aki az örököse is lesz. A nevelőszülőnél élő gyermek nem adható örökbe akkor, ha a vér szerinti szülő szándékát fejezi ki arra nézve, hogy miután rendeződött a helyzete, igényt tart a felügyeleti jogra.

Egy gyülekezet, egy család

A nevelőszülői hálózat kialakítása életbe vágó kérdés, mivel rengeteg az ellátásban lévő gyermek, azonban lényegesen kevesebb a nevelőszülő. Roszík Ágnes meg- látása szerint a jelenlegi rendszerek nem biztosítanak a nevelőszülőknek megfelelő támogatást és háttérrel a munkájukhoz, valamint a gyermekek utánkövetése sem valósul meg a gyakorlatban. A Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretetszolgálat Nevelőszülői Hálózata ezen szándéko- zik változtatni. ▶

„Szeretnénk első körben Heves és Nógrád megyében felkeresni a nevelőszülőket. Az én alapkonceptióm az volt, hogy jó lenne gyülekezetekhez kötni a nevelőszülőket megkeresését” – válaszolja fel az elképzeléseiket Roszík Ágnes. A gyülekezet szerepe a nevelt gyermek életében nem elhanyagolható szempont. A szakember szerint a kiskamaszkor elején felmerülő problémákban nagy segítséget tud nyújtani a keresztény közösség. Nemcsak a jó példa, a megfelelő baráti kör tud segíteni a sokszor komoly megpróbáltatásokon keresztülment gyermekeken, hanem a régi nagycsaládi modellt leképező közösség is támaszul szolgálhat a nevelőszülőnek és a gyermeknek is.

A gyülekezet segítő funkciója nem légből kapott ötlet. Roszík Ágnes férje, Roszík Gábor lelkész huszonöt évig dolgozott a börtönmisszió területén, és annak idején meghirdették az „egy gyülekezet, egy család” elvét. Megkeresték a különböző felekezetekhez tartozó közösségeket azaz, hogy karolják fel a környezetükben élő olyan családokat, amelyeknél az egyik szülő börtönbe került. A közösségek anyagilag és fizikai jelenlétükkel is támogatták a családokat, karácsonykor ajándékokkal, iskolakezdési segítséggel, valamint a börtönlátogatás megszervezésével. A program célja az volt, hogy a családok ne szakadjanak szét, és meg is lett az eredmény. „Az a tapasztalat, hogy azokat az elítélteket, akiknek a családi kapcsolatai megőrződtek, nyolcvan százalék fölött lehetett integrálni. A családi kapcsolat elvesztése húsz-huszonöt százalékot jelentett” – tud-

tuk meg Roszík Ágnestől. Ezen a mintán szeretne a nevelőszülői hálózat elindulni, hiszen korábban már bebizonyosodott a közösség megtartóereje.

Ingyen és bérmentve

A nevelőszülői feladatkörök ellátására oly mértékű az igény, hogy a hálózat elindulásához nem szabnak nehezítő feltételeket. Alapvetően tíz nevelőszülő szükséges a program megkezdéséhez. A jelentkezők pszichológiai vizsgálaton esnek át, valamint a szakemberek felméri az otthonukat is, hogy alkalmas-e egy vagy esetleg több gyermek befogadására. Mindezek

mellett a lehetséges nevelőszülőnek el kell végeznie egy tanfolyamot is ahhoz, hogy felkerülhessen az alkalmasnak ígérkező nevelők listájára. A tanfolyam mellett nagyon fontos, hogy a nevelők a feladatukban ne legyenek magukra hagyva. A megfelelő utánkövetés és gondozás érdekében Roszík Ágnes szeretne minden tízfős nevelőszülői csoporthoz két tanácsadó szakembert is biztosítani. A tanácsadók fizikai és pszichológiai segítségnyújtással is támogatnák a nevelőszülőket. Ez a feladatkör azonban nem pusztán az elhatározáson és a lelkesedésen múlik, hiszen még a legaktívabbak is el tudnak fáradni, ha a munkájukhoz nem kapnak megfelelő háttérrel. A nevelőszülők éppen ezért a szeretetszolgálat alkalmazottaiként fogják ellátni a feladatukat, tehát ez a státusz munkaviszonyt jelent, amiért rendes fizetést kapnak.

A kezdet azonban nehéz, az előkészítő munkákért még nem jár támogatás, a lelkes munkacsoport ingyen adja szak tudását a hálózat beindításához. „Felállítottunk egy munkacsoportot, amelynek tagjai az intézmény egyéb területein is dolgoznak. Ők önkéntes munkájukkal segítik Kendeh K. Johanna munkáját, aki a nevelőszülői hálózatot fogja vezetni. Ez azért nagyon jó, mert ezek az emberek magától értetődőnek tartják, hogy ha elkezdünk egy új szolgáltatást, amelyen az Isten áldása van, akkor az elején ingyen és bérmentve beletesszük a tudásunkat” – nyilatkozott Roszík Ágnes.

■ HARMATI DÓRA

FOTÓK: KISS TAMÁS

A Tessedik Sámuel Evangélikus Szeretetszolgálat Nevelőszülői Hálózata

nevelőszülőket keres

elsősorban Heves és Nógrád megye területéről.

Elérhetőségeink:

e-mail: neveloszulo.tessedik@gmail.com

telefon: 06-20/294-7545

*elhivatott
szeretetben*

Olyan elhivatott emberek jelentkezését várjuk, akik szívesen vállalnák, hogy állami gondoskodásban élő gyermekeket a családjukba fogadva, szeretetben neveljék őket.

Evangélikus segítség Iraknak

Észak-Irak üldözött keresztényeinek és a közel-keleti háborúk áldozatainak javára gyűjtést tart a Magyarországi Evangélikus Egyház. Célunk, hogy a súlyos helyzetben lévő Kurdisztán régióban a korábban támogatásunkban részesült tizenhét család után további keresztény testvéreink hazájukban maradását tudjuk előmozdítani. Kérjük a gyülekezeteket, hogy október 7-én vagy valamelyik azt követő vasárnap a templomi perselypénzt erre a célra gyűjtsék. Az így befolyt támogatást az egyházmegyéken keresztül lehet eljuttatni az országos egyházhoz.

Köszönettel fogadunk egyéni támogatásokat is a 11784009-20212564-es számlaszámon.

„Mindig szeret a barát, de testvérré a nyomorúságban válik.” (Péld 17,17)

Erős vár a mi Istenünk!

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ ELNÖKSÉGE

Képesek vagyunk befogadni

Észt vendég a lelkeszkonferencián

„Szervusz! Legutóbb ugye Erdélyben találkoztunk?” „Annika! Örülök, hogy látlak. Azt hiszem, múltkor Németországban beszélgettünk a miszsióról.” „De rég találkoztunk! Igaz, akkor a Balaton másik partján, a révfülöpi finnugor konferencián.” A nemzetközi téren is igen aktív, temperamentumos Annika Laats lelkesznőt sokan ismerősként köszöntik egyházunkban. Élénk visszhangot keltett diakóniai témájú előadását követően sokszínű gyülekezeti szolgálatáról beszélgettünk.

– Tizenhárom éve szolgál Ristiben. Kérem, mutassa be röviden a gyülekezetét.

– Vidéken élünk, hatvan kilométerre a fővárostól. Mivel Észtországban mindenki maga döntheti el, hogy melyik gyülekezetbe jár, nemcsak az ott lakók közül, de Tallinnból és a közeli kisvárosokból is csatlakoznak. A gyülekezet több mint háromszorosára nőtt ebben az időszakban, a tagság zöme harmincas-negyvenes. A gyülekezet növekszik, noha az idősebb generáció – amelynek tagjai a második világháború előtt születtek, és az ötvenes években konfirmáltak – lassan kihal. A szovjet korszak nagy károkat okozott az egyházban: a mostani nagyszülők általában nincsenek megkeresztelve, így nem a nagymamák hozzák az unokákat, hanem jobb esetben fordítva. Középkori templomunk és gyülekezeti házunk a gyülekezeti alkalmak fontos helyszínei.

– Mit tart különösen fontosnak a gyülekezeti szolgálatban?

– Számomra az egyik legérdekesebb munka a felnőttek konfirmációja. Kereső, gondolkodó emberek jönnek a gyülekezetbe, a legtöbb konfirmandus harminc és hetven év közötti. Körülbelül három hónapon át hetente találkozunk, jókat beszélgetünk, házi feladatuk van, olvassák a Bibliát. Eljönnek az istentiszteletre, és a gyülekezeti alkalmakra is meghívjuk őket, hogy megismerjék a közösség életét.

– Milyen egyéb hétközi alkalmakat kínál a gyülekezet?

– Mivel vidéki gyülekezetünk többnyire nagyon elfoglalt emberekből áll, az élet leginkább péntek délutántól va-

sárnap estig zajlik. Bibliaórákat tartunk, elég komoly diakóniai munkát folytatunk. Az ifjúsági munkát hétfégi táborkok formájában végezzük. Havonta rendezünk ilyen hétféket péntek estétől szombat délutánig a tinédzserek számára: együtt eszünk, alszunk, játszunk, késő este a templomban áhítatot tartunk. Mivel az iskolában nincs hitoktatás, a fiatalok csak itt találkozhatnak a hit kérdéseivel.

– Hallhattuk öntől: Isten kegyelmére szoruló emberként először magunk élhetjük át, hogy Isten lehajol hozzánk, és ebből az élményből táplálkozik a diakóniai munka. Hogyan valósul meg ez a gyakorlatban?

– A gyülekezetben a szokásos módon gondoskodunk a szegényebkekről: ruhaosztással és egyéb segítséggel. Amit kiemelni: kialakítottunk a templomunknál egy emlékhelyet a halva született gyermekek számára. Gyászunkat végzünk, és nemcsak a gyülekezetünkben, hanem egész Észtországban. Az összes észtországi kórházban jelen vagyunk támogató hálózatunkkal: a családoknak információs könyveket készítettünk, kapnak egy emlékdobozt gyertyával és emléklappal. Önsegítő gyászcsoporthoz járunk össze, a családok egymást támogatják. Én az első találkozásokon vagyok jelen, illetve a temetés szolgálatát végzem. Kiképeztük a vezetőket, akik maguk is érintettként irányítják a találkozásokat. Bábákat, nővéreket, orvosokat is képezünk, és segítjük őket abban, hogy tudatosabban támogassák az érintett családokat. Három éve, a menekültkrízis során a presbitérium úgy döntött, hogy nem maradunk

FOTÓ: CSÜRY CSABA

külső szemlélők. A szíriai háború áldozatai is Isten teremtményei, akik szeretnek, sírnak – ugyanúgy, mint mi. Amikor az ország néhány száz embert befogadott az uniós kvóta alapján, jelentkeztünk az észt kormány felhívására. Állami támogatással felújítottuk a falu üres iskolaépületét, és befogadtunk egy szíriai háborús menekült családot. Mások továbbmentek Németországba, de ők a gyülekezetben új családra találtak – harmadik gyermekük már Észtországban született. Imádkozunk egymásért, és támogatjuk őket, segítjük integrációjukat a közösségbe.

– Lelkigondozóként gyermekkorházban is végez szolgálatot. Mennyire általános ez Észtországban?

– Észtország a szovjet ideológiai munka nyomán nagyon szekularizált. A kórházakban gyakorlatilag nincs lelkeszi munka. A gyermekkorházban azonban öt évvel ezelőtt úgy döntöttek, hogy szükség van egy rész munkaidős lelkeszre. Hetente egy napot dolgozom az onkológiai, hematológiai, koraszülött- és csecsemőosztályon. A szülők általában itt szembesülnek nehéz diagnózisokkal; főleg őket támogatom ezen az úton. Nem ők igénylik a szolgálatot, az orvosok irányítanak a családokhoz. Az onkológián minden családhoz elmegyek, az oroszokhoz is. A legtöbb szülő nem ismeri

Isten, nem keresztény, különleges módon kell lelkigondozni őket, hogy reményt, életet és világosságot hirdessünk számukra. Ez általában több éven át tartó, közös munka, míg a csecsemőosztályon inkább rövid távú, a kórházi kezelés idejére korlátozódik.

- Az egyházi felületek mellett az Edasi.org világi portálon is rendszeresen publikál. Hogyan tud megszólalni az egyházi üzenet a világi sajtóban?

- Nagyon érdekes kihívás egy enygyire szekularizált világban Isten szeretetéről tanúskodni. Rájöttem, hogy Jézus maga nagyon jól felkészített minket erre, mivel annyiféle módon beszélt saját magáról: mint az életről, az élet vizéről, a világosságról, a szőlőtőről, a jó pásztorról, és így tovább. Ezek a szimbólumok segítik azt, hogy akkor is, ha az Isten szó nem jól cseng, más szavakkal meg lehessen érinteni az emberek lelkét. Azt a vágyakozást, amely benne van minden emberben, finoman megérinteni, így vezetni Isten felé. Ez nagyon érdekes munka. Prédikációt írni a gyülekezetnek jóval egyszerűbb, mint világi oldalakon elérni az embereket. A keresztény üzenetet egyháztól távoli embereknek közvetíteni igazán kemény teológiai munka.

- Több helyen szolt, írt a hallgatás fontosságáról. Egy lelkész számára mi a fontosabb: a beszéd vagy a hallgatás?

- Karl Barth, a svájci evangélikus teológus mondta, hogy a teológus küldetése elég lehetetlen dolog: a kibeszélhetetlenről kell beszélni. Ezért nagyon kell vigyázni, hogy ne jöjjenek túl könnyen a szavak. A korombeliek emlékezhetnek Stevie Wonder *Words don't come easy* [A szavak nem jönnek könnyen] című dalára. Ez elég komoly imádságom, hogy tudjak csöndben maradni, nem mindent túlmagyarázni. Hogy tudjak figyelni arra, hogy az emberek mit mondanak, és mit nem mondanak, és ne szólaljak meg mindig. Nagyon tudatos döntésem az, hogy nem vagyok jelen a közösségi médiában. Inkább próbálok keveset mondani, de alaposan meggondolni, hogy mit mondok, és valóban imádkozva beszélni: Uram, add meg, hogy azt mondjam, amit az adott pillanatban mondani kell.

- Magyarországon keveset hallunk a baltikumi egyházak életéről. Az 1,3 milliós Észtországban háromszáztízezer ember vallja magát kereszténynek, ebből száznyolcezer evangélikus, az egyházfenntartók száma harminchétezer.

2018-ban melyek a fő témák az észt evangélikus egyházban?

- Mi magunkat nem értelmezzük baltikumnak, annyira különbözőek vagyunk. Nálunk is téma, hogy nagy a különbség a városi és a vidéki gyülekezetek között. Tallinn növekszik, a vidéki falvak, a gyülekezetek kiürülnek. Keressük a módját, hogyan tudunk együtt végezni egyes dolgokat - például több gyülekezetet közösen szervez konfirmációs táborokat -, támogatni egymást, hogy ne érezzük magunkat egyedül a vidéki gyülekezetekben. Elgondolkoztattott, hogy a magyarországi egyház mennyire aktív. Nálunk nincsenek diakóniai intézmények, de meggyőződésem, hogy a diakóniai lelkület hiánya az ateizmus szülőanyja. A szolgálatkészség, az örömvonza az embereket ebben a világban. Ha kevesen vagyunk is, de megvan ez az örömmünk a Megváltóban, az vonzó lehet. A legnagyobb feladatunk elmélyülni, folyton táplálkozni Krisztus szeretetéből, ittletéből. Ennél nagyobb feladata nincs az egyháznak. Ebből fakad a misszió, a diakónia, minden tevékenység.

A szolgálatkészség, az örömvonza az embereket ebben a világban. Ha kevesen vagyunk is, de megvan ez az örömmünk a Megváltóban, az vonzó lehet.

- Milyen különbségeket lát az észt és a magyar egyházi életben? Vannak hasonlóságok is?

- Világos, hogy a szovjet korszak által okozott szakadék jelentősen kisebb Magyarországon, ezért a folyamatosság - a teológiai gondolkodásban is - jobban megmaradt. Ezért hálások lehettek! Hasonlóságot jelent a kisebbségi helyzet. Ti ökumenikus szempontból is kisebbségi egyház vagytok, de a társadalomban mindketten kisebbségben vagyunk. Ebben az a veszély, hogy a hagyományos értékek megtartásában keresünk kapaszkodót, és az állam jótetszését próbáljuk megnyerni, vagy a másik oldalról: bízunk abban, hogy valóban erős vár a mi Istenünk, és övé a hatalom, és ez elég nekünk. Rá merjük-e bízni magunkat arra,

hogy az evangélium hirdetése és megélése megtart minket, és megszólítja az embereket?

- Posztszovjet környezetben, erősen szekularizált társadalomban élő egyházból érkezett. Hogyan látja az egyház helyét az észt társadalomban?

- Örömlék, hogyha láthatóbb lenne az egyházunk tevékenysége és üzenete. Úgy látom, a fiatalabb korosztályt alig érinti meg az, hogy létezik egyáltalán egyház. Az egyház nem releváns számukra. Ugyanakkor ők is vágnak az Isten kegyelmére, csak nekünk kell ezt úgy megfogalmazni teológiailag, hogy rájöjjenek: amire vágnak, ott van előttük. Ez a nagy feladat: olyan nyelvet találni, olyan életet élni, hogy az vonzó legyen a számukra.

- A munkaévkézdő lelkészkonferencián nagy örömmel fogadták a magyarul beszélő külföldi vendéget. Mondana néhány szót a családi háttéréről?

- Édesanyám kárpátaljai magyar, tizenhét évesen Észtországba jött egyetemre. A hatvanas években több keresztény magyar értelmiségi fiatal jött Tartuba egyetemre, mivel Ukrajnában nem fogadták őket szívesen. Édesapám észt, Észtországban születtem, ott nőttem fel, de nyaranta gyakran mentünk Munkácsra. Számomra nagyon fontos volt a dédnagyszülőkkel való kapcsolat, a találkozás az ottani gyülekezettel, a hívó étellel. A *Miatyánkot*, a Bibliát először magyarul ismertem meg, és mivel Észtországban az evangélikus egyház a protestáns egyház, evangélikusként konfirmáltam, és evangélikus lelkész lett belőlem.

- Van-e olyan bibliai történet, vezérgige, amely meghatározza a lelkési szolgálatát?

- Dédnagymamám református lelkész felesége, tiszteletes asszony volt. Őt különösen szerettem, az ő életének motója, amelyet most is az ő hangján hallok: „Szeresd az Istent, szeresd a felebarátodat.” [Lásd Mt 22,37-39] Sokáig ez volt az egyetlen igevers, amelyet tudtam, és amelyhez most is visszatérek. Ez a kritérium mindenben. Ehhez még hozzátesszem azt, amit Luther Márton nagyon jól fogalmazott meg: Hogyan szeressük Istent? Ő azt akarja, hogy a felebarátunkban szeressük őt; ez a felebarátunk lehet bármilyen színű, vallású, bárholnan érkezett vagy bárhová induló - Isten azért vezeti az utunkba, hogy felebarátként befogadjuk őt.

■ PAP KINGA MARJATTA

A mártír kántor fia

Nagy Katalin cárnő (Sophie von Anhalt-Zerbst) szobra Odesszában

Odesszai utazásunk terve régen érelődött. A Fekete-tenger partján fekvő, Ukrajnához tartozó kikötőváros az elmúlt évtizedekben a legkülönbébb témák kapcsán bukkant fel az életben. Még gimnazista koromban egy Iszaak Babel-novella elemzése és Eisenstein *Patyomkin páncélos* című filmtörténeti jelentőségű alkotása kapcsán; aztán a városalapító, egyébként német evangélikus nemesi családból származó Nagy Katalin cárnő életrajzát olvasva; később, diplomáciai munkám során mint stratégiai fontosságú kikötőváros, amely az ukrán-orosz viszony jövője szempontjából fontos szerepet tölt be. Ám mindezek háttérében végig ott volt az az információ, amely még gyerekkoromban ütött szöveget a fejembe. Nyolc-tíz éves lehettem, amikor szüleim magukkal vittek a világhírű pianista, Szvjatoszlav Richter hangversenyére az Erkel Színházba. Talán azért is, mert a Szovjetunióból érkező muzsikusként nem az elvárt szláv, hanem az egyértelműen németes Richter nevet viselte, megmaradt bennem a műsorfüzetben olvasható életrajz egyik mondata, amely valahogy így szólt: „Apja az odesszai német közösség kántora volt.”

A velünk élő szocializmus mindent leegyszerűsítő, többnyire hazug világában

A sztálini terror áldozatává vált lelkész és kántor emlékhelye a templom bejáratánál

nem gondoltuk, hogy a többek közt Sztálin-díjjal, Lenin-renddel és a Szocialista Munka Hőse címmel kitüntetett művész életútja, családi háttere, gyermekkorának meghatározó helyszíne milyen tragikus és egyben abszurd módon hordozza, jeleníti meg a 20. század történetét, annak napjainkig éró árnyékát.

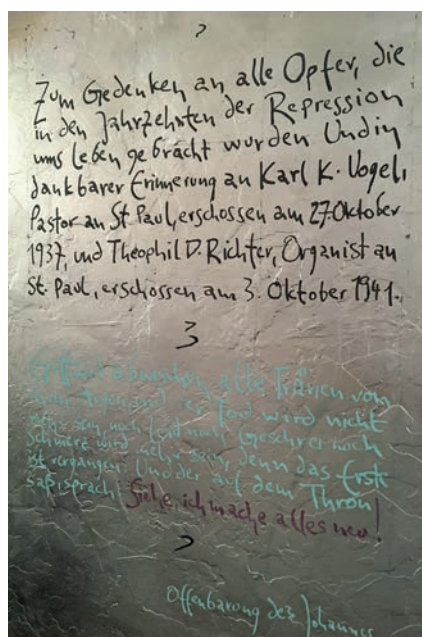
Odesszába az orosz-ukrán háború kitörése óta nem olyan könnyű Budapestről eljutni, pedig korábban közvetlen légi járat kötötte össze a két várost. Mi Chişinău, magyarul Kisjenő, vagyis Moldova fővárosa felől, Transznisztríán keresztül utaztunk. A Dnyeszter Menti Köztársaságot, amelynek függetlenségét egyetlen ENSZ-tagállam sem ismeri el, egyfajta utolsó szovjet tagköztársaságként a frissen függetlenné vált Moldovából hasították ki. Ez már önmagában is időutazás: Lenin-szobrok, háborús emlékek mindenütt. Az orosz katonai jelenlét jól látható, Bender vára, amely egykor az ágyúgolyó hátán repülő Münchhausen báró szolgálati helye is volt, s ahol emlékét szobor is őrzi, jelentős föld alatti fegyver- és lőszerraktárt rejt. A Fekete-tenger vidékén a 17. században, az orosz-török háborúk után hozott létre új kolóniákat Katalin cárnő, akinek seregében számos német katona is szolgált. A 19. század elején I. Sándor hívott földművelőket és kézműveseket Dél-Németországból Új-Oroszországba, Novorosszijába. Később más német tartományokból és a Baltikumból is érkeztek német anyanyelvű betelepülők.

A mai Odesszát 1794-ben alapították, és a város üstökösszerű fejlődéséhez

Az odesszai operaház, amelynek a kántori szolgálata mellett Theophil Richter is tagja volt

– számos más nemzetiség mellett – a németek is jelentősen hozzájárultak. A cártól kapott városrészben létrehozták a Lutherudvart (Lutherhof), amely az évtizedek során komoly intézménykomplexummá vált, iskolával, árvaházzal. Az odesszai lutheránusok lelki otthona a Szent Pál-templom lett, amely 1828-ban készült el, és 1894-ig állt. Átadta helyét az 1897-ben megnyitott, egyszerűbb formában ma is álló, neoromán stílusú épületnek, amelynek alaprajza a wormszi székesegyházra emlékeztet. A szovjet hatalomátvételt követően az evangélikus egyházi szolgálat egyre inkább ellehetetlenült, a harmincas évek sztálini terrorja megtizedelte a gyülekezetet: az utolsó lelkipásztort 1937 októberében kivégezték. Szvjatoszlav Richter édesapját és – mint ő maga vallotta – egyetlen igazi mesterét, a gyülekezet 1926 óta hűséges kántorát és a város zenei életének meghatározó alakját huszonhárom hitsorsosával együtt 1941 októberében lőtték főbe. Moszkvában tanuló fia csak sokkal később értesült tragikus sorsáról. Az épületet ezek után raktárként, majd tornateremként használták, míg 1976-ban teljesen ki nem égett. A városi hatóságok már a romos templom elbontását tervezték, ám a Szovjetunió összeomlását követően megalakult német nemzetiségi szervezet 1990 októberében bejegyeztette az evangélikus gyülekezetet, így sikerült elérni, hogy az újjáépítés ügyének támogatói legyenek. A felújítás költségeinek oroszlánrészét testvéregyházunk, a bajor

Szvjatoszlav Richter emléktáblája az egykori parókia épületén

Münchhausen báró szobra és a legendás ágyúgolyó a benderi várban

evangélikusok vállalták magukra, hat és fél millió eurót szánva az építkezésre. A négy harangot Passauban öntötték, a legkisebb kizárólag az odesszai evangélikusok adományából készült.

A 20. század elején tízezres nagyságrendű volt az odesszai németek lélekszáma, de manapság alig néhány százan vallják magukat németnek. Az istentisztelet, amelyen részt vettünk, oroszul zajlott. Egy német lány, aki egy ukrán evangélikus lelkész menyasszonya, segített megérteni a meglehetősen zűrzavaros mai helyzetet. Szomorúan hallgattuk a beszámolót arról, hogy Masevszki püspök milyen módszerekkel zár ki gyülekezeteket az egyházból, függeszt fel lelkészeket, miközben mindent megtesz azért, hogy a gyülekezetek vagyoniát személyesen hasznosíthassa vagy pénzzé tegye. Az együttműködés a bajor testvérekkel megszűnt, a láthatóan németes precizitással felújított és nyugat-európai ízlés szerint dekorált templom közel sem tölti be azt a hitéleti, valamint a német közösség identitását újra megerősítő szerepét, amelyet a rendszerváltozást követően szántak neki. Bár az egykor jelentős közösség mártírjainak és a neves zongoraművész gyermekkorai helyszíneinek tiszteletére is méltó emléktáblákat állítottak fel, még szembetűnőbb a templomkert kerítésén elhelyezett reklám, amely a német minőséget ígérő plasztikai sebészet szolgáltatásaira hívja fel a figyelmet, különös tekintettel az „anti-aging”, vagyis öregedésgátló kezelésekre.

Igazi kelet-európai abszurd: mérhetetlenül gazdag kulturális hagyomány, egy nagy múltú, hitének erejét épületeiben is kifejezni tudó közösség, egy származása

és felekezete miatt kivégzett hűséges kántor és a méltatlan utókor, marakodó hitsorsosaink a többszörös diaszpóralétben. És egy zseniális muzsikusként, akinek mélyen átélte Bach-interpretációja évtizedeken át szinte megbabonázta a közönséget világszerte. Richternek, a mártír kántor fiának hangfelvételei sokáig emlékeztetnek még az odesszai lutheránusok történetére is.

■ PRÖHLE GERGELY

Az odesszai német evangélikus templom kerítésén a plasztikai sebészet hirdetése

Mit ér a cukrász, ha evangélikus?

Soltvadkerten és környékén fogalom a Szent Korona cukrászda. Aki megkóstolta igazán magas minőséget képviselő fagyaltjait vagy süteményeik valamelyikét, okvetlenül visszavágyik. Mindamellet külön öröm, hogy tősgyökeres soltvadkerti evangélikus vezeti a cukrászdát, aki beavat bennünket a családi és a szakmai háttérébe is.

Soltvadkertre érkezve a világ talán egyetlen „evangélikus körforgalmából” kell kikeverednünk: minden kiágazása egy evangélikus helyszínhez, a templomhoz, az iskolához, az óvodához, alkalmasint egy „evangélikus” cukrászdához vezet. Az óvodáról már a július 1-jei lapszámunkban esett szó, ezért most el látogattunk a cukrászdába, hogy megtudjuk, miért olyan népszerű, miért térnek oda vissza mindig akár messze földről is az édesszájú vendégek.

Összehangolt munka

Suhajda Krisztiánné Szervánszky Judit és borász férje három gyermeket nevelnek. Csenge nyolcadik, Kincső harmadik osz-

tályba jár, Zselyke óvodás. Az iskola és az óvoda is evangélikus intézmény, így a család valóban nem szakad el az evangélikus közösségtől.

Szervánszky Judit az öccsével közösen üzemelteti a cukrászdát, amelyet négy éve vettek át édesapjuktól. A munkamegosztásról szólva elmondja: „A kiszolgálás és a munkaszervezés az én feladatom, az öcsém a cukrászműhelyben van, ő irányítja a cukrászokat és készíti a fagyaltot. Összedolgozunk, és megosztjuk a feladatokat.”

Az üzletbe belépve meglátszik az összehangolt munka. Lenyűgöző látvány a hosszú hűtőpultokban a töbttucatnyi különleges fagyalt, a klasszikus házi jellegű sütemények, de pohárkrémek és egészen

modern tortácskák is megtalálhatók a kávéházban. Az ott dolgozók pedig kedvesen válaszolnak a kérdésekre, tanácsot adnak.

Nagyszülői útavaló

„Nagyon boldog gyermekkorunk volt. Főként a nagyszülőknél nevelkedtünk az öcsémmel, az ő szeretetük ölelt minket körbe. Rengeteg szép emlékem fűződik hozzájuk. Már nincsenek közöttünk, a mai napig hiányoznak. Ők mutatták meg nekünk, hogyan kell szeretetben, békében, becsületben élni egy családban. Férjemmel igyekszünk mi is így élni, és a gyermekeinket is így neveljük. Ha bármi problémánk van, azt mindig megbeszéljük, és persze megoldást is találunk rá. Jó érzés, hogy számíthatunk egymásra. Nekünk a család az első” – mesél Szervánszky Judit arról, hogy milyen útavalót hozott a családjából.

A *Láthatóan evangélikus* sorozatban nyilatkozta korábban: „Az evangélikusság számomra azt jelenti, hogy a Szentírásra támaszkodva kiállni dolgokért, példát mutatni, egyenesen élni. Ehhez felmenőimtől kaptam az alapokat.” Adódik a kérdés, hogy miben mutathat példát egy cukrász a szakmáján belül. „A munkánk során a termékeinkkel mutathatunk példát. Legfontosabb, hogy jó minőségű alapanyagokból dolgozzunk, és azokból a legjobb minőségű terméket állítsuk elő. Az elsődleges, hogy a vendégeink elégedettek legyenek, ha eljönnek hozzánk egy süteményre vagy egy fagyaltra. Az udvarias kiszolgálás, a kellemes és nyugodt légkör mellett elsősorú kulináris élményekben legyen részük, és mindezt elmondják másoknak is. A »szájreklám« igen fontos ahhoz, hogy a cukrászdanak nagy legyen a látogatottsága. A visszajelzések jók. Büszkék vagyunk arra, hogy sok száz kilométerről csak miatunk utaznak Soltvadkertre” – árulja el Szervánszky Judit. Ezt illusztrálóan igen kedves történetet oszt meg velünk: egy visszajáró nyugdíjas házaspár alkalman-

ként háromszáz kilométerről, Miskolcra kora reggel indul vonattal fagylaltot, sütit Soltvadkertre, este pedig visszautazik. Értük, ha kellett, a vasútállomásra is kimentek.

Muszáj tartani a lépést

A Szent Korona cukrászda valóban mesze földön híres a fagylaltjairól, a süteményeiről és a kávéiról is, de mi alapján alkotják meg a különleges ízeket, a formát? – érdeklődünk. „Az alapanyagok-

ban is innovatívan gondolkodunk. Így a jó minőség is megújulhat és még jobb lehet. A technika is folyamatosan változik, muszáj a lépést tartani. Olaszországba és Franciaországba járunk szakmai kiállításokra és képzésekre. A gépeink nagy részét is ott szerezzük be. Nyáron újabb és újabb fagylaltokkal szolgálunk, télen a süteménypalettát bővítjük és fejlesztjük. Új termékeink a belga csokoládéból kézzel készült különleges bonbonok. Saját Szervánszky-kávét szolgálunk fel. Ez olyan ital, amelynek a keverékét és a

pörkölését mi állítottuk be” – számol be Szervánszky Judit.

Egy átlagos szeptemberi hétfő délutánon is folyamatosan érkeznek a vendégek a cukrászdába, és persze ünnepnapokon is dolgoznak. Hogyan lehet mégis pihenni? Templomba menni? Elcsendesedni? „Nyáron hatalmas a hajtás, ilyenkor ősszel már picit könnyebb, télen pedig még csendesebb. Az év eleje egyenesen katasztrófa, de nem akarok panaszkodni. Sok nehézségen mentünk keresztül, de a lényeg, hogy a testvéremmel nagyon jól megértjük egymást, és tudunk együtt dolgozni. Pihenésre leginkább télen, az év első hónapjaiban van időnk. Vasárnaponként a gyerekeket igyekszünk elvinni a templomba. Könnyebb, hogy az iskola, a templom és az óvoda a lakásunktól és a cukrászdtól is kevesebb mint száz méterre van” – kapjuk a felvilágosítást.

Arra a kérdésre, hogy az evangélikusság, a soltvadkerti összetartó és összedolgozó gyülekezethez tartozás mindehhez mit ad, és mindebből mit szeretne feltétlenül átadni a gyermekeinek, Szervánszky Judit így válaszol: „A gyerekeknek azt szeretnénk átadni, hogy soha ne távolodjanak el egymástól, mindig számíthatnak egymásra. Becsületesen és őszintén éljék az életüket. Alakítsanak majd ki szoros családi köteléket ők is. Legyenek jó magyar anyák és – ahogy a férjem szokta mondani – jó anyósok!”

FOTÓK: MAGYARI MÁRTON

Homoki Pál soltvadkerti lelkésszel

■ K. B.

A tehetséggondozás kiemelt feladat

Majorosné Lasányi Ágnesnek, az Evangélikus Pedagógiai Intézet igazgatójának személyében evangélikus vezető került a Magyar Tehetségsegítő Szervezetek Szövetségének (Matehetsz) alelnöki székébe. Az intézet vezetése előtt tanárként dolgozott, vezetett gyógypedagógiai többcélú intézményt. Sok társadalmi feladatot is vállalt és vállal ma is. „Fontos, hogy tudásunkkal és tapasztalatunkkal egy-egy fontos ügy vagy szerveződés mellé álljunk” – vallja a szövetség új alelnöke.

FOTÓ: MAGYARI MÁRTON

– **Mi a szakterülete, és mivel foglalkozik?**
– A sokféle tevékenységemből vannak számomra kiemelt területek: idetartozik a lemorzsolódás kérdése, a hátrányos helyzet, a sajátos nevelési igény és az esélyegyenlőség. Természetesen mindezek a lehető legtágabban értendők, ami annyit jelent, hogy a halmozottan sérült tanulók iskolai ellátásától az integrált, inkluzív, befogadó nevelésig minden területet fontosnak tartok. Számomra különösen izgalmas terület, hogy a hátrányos helyzetű gyerekek és fiatalok körében felismerjük-e a tehetséget, és segítünk-e abban, hogy ez a tehetség kitörési pont lehessen a gyermek számára az adott helyzetéből.

– **Milyen tevékenységeket folytat az Evangélikus Pedagógiai Intézet, amelynek jelenleg igazgatója?**

– Az Evangélikus Pedagógiai Intézet szakmai szolgáltató feladatokat lát el az evangélikus iskolák, óvodák, középiskolák felé. Kiemelt feladataink közé tartozik a pedagógusok képzése, továbbképzése, szakmai napok rendezése, tréningek és minden olyan jellegű tevékenység, amely segíti az intézményeket, de az egyes pedagógust is abban, hogy munkáját jobban végezhesse. Kiadványainkkal, módszertani füzetünkkel színesíteni kívánjuk a kollégák módszertani tárházát. Természetesen foglalkozunk a tehetséggondozás, a tehetségazonosítás területével is. Számos intézményünk kiváló tehetségpont, de nagyban támogatjuk azokat az intézményeinket is, amelyek most csatlakoznak a tehetséghálózathoz. További terveink közé tartozik, hogy a hálózatos működésben intézményeink között ezen

a területen is megvalósuljon a minél jobb információáramlás, s hasznosíthassuk a megszerzett pozitív tapasztalatokat.

– **Milyen terveik vannak az intézetben idén?**

– A kutatótanári mozgalom és a hozzá tartozó konferenciák már hagyománynak tekinthetők – hiszen vannak tehetséges tanáraink is –, ezzel párhuzamosan a jövő tanévben először a kutató diákok részére is szeretnénk megrendezni egy konferenciát, ahol megmutathatják, hogy mivel is foglalkoznak, mely területeken kutatnak. Bízunk a sikeres megvalósításban és abban, hogy ebből a kezdeményezésből is egy sok éven át tartó mozgalmat indíthatunk el.

– **Mit gondol a hazai köznevelés kérdéseiről? Ön szerint melyek jelenleg az erősségei, és melyek a gyenge pontjai?**

– A mai magyar köznevelés helyzete igen összetett kérdés. Nem vagyok oktatáskutató, ezért nem fogalmaznék meg a rendszert érintő megjegyzéseket. Azt azonban pontosan lehet látni, hogy óriási szükség lenne a tananyag mennyiségének csökkentésére és arra, hogy az alsó tagozaton sokkal több idő jusson az írás-olvasás elsajátítására és pontos begyakorlására. Nem beszélve a négy matematikai alpműveletről, amely minden későbbi matematikai – és fizikai, kémiai – rész alapja lesz. Ehhez nagy változás nem is kellene, csak ki kellene mondani, hogy eszközszerű olvasási készség nélkül önálló ismeretszerzésre alkalmatlanok lesznek a gyerekek, ami mindent meghatároz. Remélem, ebben minél gyorsabban lépni lehet majd. Mivel dolgozom a tanfelügyelet minősítésrendszerében mint szakértő, nagyon sok oktatási intézményben járok. Látom a kiváló kollégákat és az elkötelezett vezetőket, akik megpróbálnak mindent megtenni, hogy fejlesszék az intézményeket. Remélem, kialakul egy olyan szakmai párbeszéd, amely megoldások mentén tekinti majd át a nevelés-oktatás ügyét.

– **Ön szerint milyen előnyei vannak egy evangélikus lelkiségű oktatási intéz-**

ménynek? Milyen további fejlődési lehetőségeket lát ezen a területen?

– Az evangélikus nevelés-oktatás újkori – rendszerváltás utáni – fejlődése meglehetősen „pulzáló” volt. Az államosítás után az első időkben csak lassan kerültek vissza elsősorban a nagy múltú intézmények, így a fasori gimnázium, a soproni líceum és egyebek. Azután volt egy nagyobb hullám, amikor a tradicionálisan nagy evangélikus gyülekezetekkel rendelkező területeken – a teljesség igénye nélkül: Békéscsaba, Bonyhád, Orosháza, Nyíregyháza – kerültek vissza az iskolák. Bővültünk: kis óvodákkal és nagy, többcélú intézményekkel. Mára negyvenhét közoktatási intézményt tart fenn az egyház. A földrajzi elhelyezkedés is igen változatos: az ország egész területén található intézményeink. Az óvodáink, iskoláink, középiskoláink, kollégiumaink ugyanolyan közoktatási feladatot látnak el, mint bármely más közoktatási intézmény. Amiben talán mások vagyunk, az az, hogy intézményeink önállóak mind munkáltatás, mind gazdálkodás tekintetében. Természetesen így óriási felelősség hárul az igazgatókra, de az intézmény saját fejlődési utat tud bejárni. A hagyományos lutheránus elvek megjelenése az intézményekben kiszámíthatóságot és békességet hozott. Azok a szülők, akik a mi iskoláinkba, óvodáinkba íratják gyermekeiket, tudják, hogy a szokásos tananyag mellett lelki töltekezést, szé-

KÉPŐNK ILLUSZTRÁCIÓ

les közösségi programokat és befogadó környezetet „kapnak” a tanulók. A nyugodt, kiegyensúlyozott légkör nagyon sokat jelent. Természetesen hazudnék, ha azt mondanám, hogy minden szép és jó. Természetesen vannak nehézségek és kudarcok is, de ezeknek a kezelése és a fejlesztésekkel való javítása, az emberközeli megközelítés teszi talán mássá iskoláinkat.

– Mit gondol a hazai tehetséggondozásról és a Matehetsz jelenlegi tevékenységeiről?

– A Matehetsz munkáját régóta követem, és mint az egyik tagszervezet képviselője eddig is részt vettem a munkában. A tehetséggondozás szerintem kiemelt feladat. Nem vagyunk olyan sokan, hogy megengedhetnénk magunknak, hogy ne segítsük azokat a gyerekeket és fiatalokat, akik kicsit másként „látva vagy hallva” a világot, új dolgokat alkotnak. Sok nehéz helyzetből jelenthet kitérési pontot egy gyereknek, ha valamiben megmutatkozik a tehetsége, és azt valaki segít kibontakoztatni. Már most is nagyon sokat tett a szervezet ezért, de mindig van mit újítani, továbbvinni. Az elmúlt időszak eredményei mutatják: nagy szükség van arra, hogy ezt a területet továbbvigyük, gondozzuk, és újabb lehetőségeket biztosítsunk az iskoláknak vagy a tehetségekkel foglalkozó szervezeteknek. Azt is gondolom, lehet, hogy egy picit egyszerűsíteni, átláthatóbbá kellene tenni a ma működő rendszert, hogy azok, akik most kapcsolódnak be a munkába, jobban értsék a felépítést. Nos, a további, minél hatékonyabb működéshez szeretnék képességeimmel, munkámmal és elkötelezettségemmel hozzájárulni. Nagy megtiszteltetés, hogy egy ilyen kiváló csapatban tevékenykedhetek majd!

■ Forrás: Tehetség.hu

FOTÓ: EPSZTI

EGY PAPNÉ TITKOS NAPLÓJÁBÓL

A first lady színre lép

Alig huszonöt évesen lettem papné, és állíthatom, hogy fogalmam sem volt, mibe vágok bele. Persze ezt bárki elmondhatja magáról, mert minden új dolog ezer titkot rejt, és egy teljesen átlagos – az milyen? – házasság már maga sokat nevel és formál az emberen. De a lelkesfeleség-státusz, azt hiszem, valamilyen mégis különbözik minden más feleségtől: az ember lánya hirtelen nemcsak a férjének a párja, hanem gyülekezetének a first ladyje is lesz.

Így, nagybetűvel. Ijedtemben körbefordultam a sarkamon, mint Dorothy az *Óz, a nagy varázslóban*. Rajtam is piros cipő volt egyébként, meg valami kedves, fiatalos ruhácska. A néni sötét színű kiskosztümöt viselt, ahogy Lenke néni is mindig, és ettől hirtelen nagyon zavarba jöttem.

Most akkor nekem ilyen papnénak kellene lennem? Minél tovább gondolkodtam a dolgon, annál inkább megugorhatatlannak tűnt az egész. Veszek egy kiskosztümöt, eddig rendben. Mondjuk, hogy mennyire lesz

tökéletes pillanatokat ezzel! Teasütemény: nyáron süt a nap, én nem fogok. Rendezett kert: esélytelen! Skatulyából kihúzott gyerekek: már én is utáltam, ha nem lehetett normálisan viselkedni egy helyen. Nem, nem lesz temetői csend a templomban, és dermesztő hideg sem. Fűtés lesz, nyüzsgés, vidámság és küsszékek a kicsiknek. Virágok: ó, annyian alkalmasabbak erre a feladatra. Remélem, néha nekem is hoznak majd egy-egy csokorral. Pontosság: a királyok udvariassága. Ez király, legyen az ő dolguk, én meg majd igyekszem.

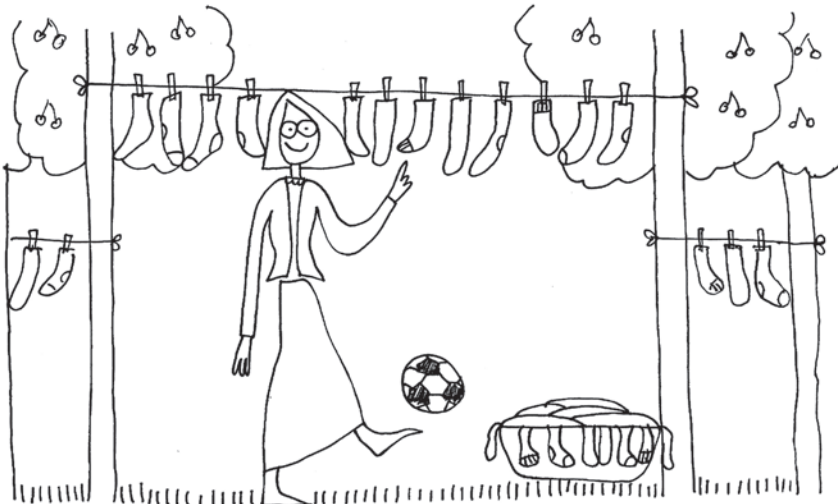
Ennek ellenére volt egy halovány próbálkozásom, hogy tarka csíkos zoknijaimat feketére cseréljem, de mivel így megkétszereződött mosás után a sötét zoknik kupaca, és a kupac tagjai ráadásul sehogy sem akartak párra lenni, ezt az ötletet nagyon hamar elvetettük a férjemmel. Ő egyébként továbbra is ragaszkodik a nemes fekete színhez, nekem pedig zokniválogatás közben gyakran eszembe jut a sok párkereső ember, szinte látom magam előtt az Urístenet, ahogy fogja a fejét a válogatást nézve – mint olyankor én...

★

Szószedet. Fekete zokni: a papnék halálzásának egyik oka. Férjeik szívósan ragaszkodnak hozzá, ők pedig hűségesen mossák éveken át. Néhányan praktikákkal is próbálkoznak: egyféléből vesznek, mondjuk, tíz párat. Ám a mosások száma, a kopás foka hamarosan keresztülhúzza naiv elképzeléseiket. A zoknik különbözők lesznek, de nem feltűnően, csak annyira, hogy az ő precíz szemüket bántsa a lehetlenyi eltérés. A zokniválogatás olyan, mint a szerzeteseknél a vezeklés. Egyetlen elérhető megoldás: mihamarabb a gyerekeink nyakába varrni a nemszeretem feladatot. Ők talán kellően nagyvonalúak ahhoz, hogy ne öszüljenek bele ebbe.

A fekete zoknik fajtái: széles gumírozású, keskeny gumírozású, bokáig érő, kicsit hosszabb, picit rövidebb, kékes árnyalatú, éjfelete, bársonyfelete, kopott, belül bolyhos, varrott orrú, varratlan orrú, sarokvarrás nélküli, bambusz, pamut, gumírozás nélküli és „az a focizós”.

■ FÜLLER TÍMEA

RAJZ: LENTE ISTVÁN

Ha azt mondom, papné, sokunk előtt megjelenik egy kép. Az enyémen Lenke néni van, a gyerekkori gyülekezetünk idős lelkész asszonya, aki teljesen univerzális jelenség volt. Orgonált, és gyerekórát tartott, betanította a karácsonyi jelenetet, esküvőkön megható és végeláthatatlan verseket olvasott fel, és bármikor érkezettel hozzájuk, mindig volt náluk teasütemény. A kertjük egy park tervezettségével volt beültetve, a szőnyegük rojtjai egymással párhuzamosan álltak. Mindenki tudta és számított rá, hogy ő felelősen ellátja friss virággal az oltárt, férje és gyerekei mindig széles mosollyal, tökéletesen vasalt ruhában és óraműpontossággal érkeznek meg az alkalmakra.

Ahogy ezt most leírtam, talán el tudja képzelni bárki, mit éreztem, amikor először köszönt rám egy kedves, idős gyülekezeti tag az esküvőnk utáni vasárnapon: „Erős vár a mi Istenünk, Tiszteendő asszony!”

furcsa abban feszengeni az istentiszteleteken, az már nyomasztóbb gondolat volt. De ha tovább gombolyítottam a fonalat, és eszembe jutott, hogy egy mintapapné nemcsak vasárnap délelőtt, hanem egész életében ilyen ruhákban jár, már kezdett is szorítani a hurok a nyakam körül.

Nem, hát az nem fog menni. Én gitározok (ezt a saját esküvőnkön menyasszonyi ruhában is megtettem sokak meghökkenésére), fára mászok, ugróiskolázok a gyerekekkel, biciklizek, és ezek mind lehetetlenek vagy legalábbis nagyon nehezek szűk szoknyában. Meg nem is én lennék. Jó, akkor ezt hanyagoljuk.

Mi valósítható meg tehát a papnéimázsából lelki épségem megőrzésével?

Orgonálni rendben van, bár csak zongorás múltam volt, de az bőven. Gyermekmunka: csodás. Karácsonyi jelenet: hát, megpróbálhatom. Végtelen vers: segítség, én posze vagyok, nem akarom elrontani a

Nigériai útinapló 4.

A Lutheránus Világszövetség Kölcsonös tanulás a vezetők cseréjén keresztül (Mutual Learning through Exchange of Leaders) elnevezésű projektjének a Magyarországi Evangélikus Egyházat érintő első lépéseként Fabiny Tamás elnök-püspök és Buda Annamária, az országos iroda diakóniai osztályának vezetője Nigériába látogatott. Útinaplójából – amelynek most a befejező részét közöljük – képet kaphatunk a nyugat-afrikai országról és evangélikusainak mindennapjairól.

A táj logikája. Az 1920-as évektől vannak muszlimok Nigériában. Egy részük ma ünnepel, mert van olyan tradíció is, hogy ha meglátják a holdat, akkor kezdődik az ünnep. És tegnap látni lehetett a Hold sarlóját, a csillagokat meg a Göncölszekeret is. Nigériában él a táj. Látásból semmi sem történik, de ha megállunk vagy lassítunk – ezeken az utakon ez nem nehéz; amikor azt mondják, rossz az út, az azt jelenti: nincs út –, azonnal látszik egy kapáló vagy vízhordó, netán állatokat terelő ember, gyerek. Vagy árulnak valamit. Mindenki tevékenykedik. Logikája van a tájnak.

A püspök úr mutatja az utat vagy inkább ösvényeket, ahol gyalog vagy motorral járnak az emberek. Ő ismeri ezeket az ösvényeket. Lelkészként kezdte ezen a területen a hivatását. Aztán esperes lett, motorral járta a vidéket. Ezután választották püspöknek.

Sír az udvaron. Lar faluban megnézzük a korábban felgyújtott templom romjait. Itt alakították ki az istentiszteleti teret. Egy időse asszony jön hálálkodva, megölel

minket. Kis kapa lóg a nyakában. Mielőtt kezét fog, megigazítja a kendőjét. A fia házát és a kis boltját másodjára égették fel. Fiát megölték, az udvaron van eltemetve. Az asszony házát harmadikként gyújtották fel. Hazavisz. Egy kicsi alvóhelyet mutat, egy másik helyiség a konyha, a következő szobácska pedig a menyéé. Ajándékot kapok, egy tál mogyorót. A semmiből ad, és olyan örömet mellé, amelyet ritkán tapasztalunk. Hálát az életért. Az Életért.

Más úton megyünk vissza. Sietünk, mert a felhők nagyon gyülekeznek. Eddig sem igen lehetett közlekedni, de a püspök úr azt mondja, nagy eső esetén járhatatlan is lehet az út.

Megállunk egy újjáépítésnél. Asszonyok főznek a munkásoknak, az itteni gríz és hozzá a helyi specialitást, szárított hallal. Nem könnyű elfogyasztani, de olyan boldogan adják!

Hat gyereket öltek meg az itteni iskolában. Az egyik asszony két unokáját elrabolták. A hétéves visszajött, a kétévesről viszont semmi hír. Közben szürkül felettünk az ég. A szél is feltámad, hordja a homokot. Az elemek nagyon erősen dol-

goznak. Itt, az élet és halál mezsgyéjén az elemek megmutatják magukat. Az ember érzi, hogy él.

Kevés a koporsó. Egy faluról mesélnek, ahol két család maradt életben. Az állatok – elefánt, zsiráf, róka, oroszlán, majmok – is félnek a Boko Haramtól, visszahúzódtak a fegyverek hangja miatt. Ez az utolsó falu a határig. Ezen a területen vasárnap történt a támadás, és a püspök hétfőn már itt volt. Sok halottat találtak. Eltemették őket. A püspök úr azt mondja: „Én vagyok a pásztoruk, jöttem, és csináltam.” Nem volt elég koporsó, rövid temetések voltak.

A Boko Haramnak lovai, motorjai és dzsipjei vannak. A szervezet tagjai marmonkannákat hoztak, és felgyújtották a templomot, a házakat. Úszkös romok mutatják még most is, merre jártak. A menekülők éjjel indultak, és gyalogszerrel mentek mintegy negyven kilométernyit. A romok körül égésnyomok mutatják a Boko Haram pusztítását.

Most már szakad az eső. Az állatok állnak, mint a cövek. Ahol tudnak, szorosan a fal mellé húzódnak. A felnőttek és a gyerekek, a földiken a pásztorok a fák alatt fóliába csavarják magukat. Van, akin reggel sapkát láttunk, nem értettük, a melegben miért szükséges. Most már tudjuk. Mindennek van logikája. Kacsák fürdenek. Az eső langyos, lágy.

Idefelé a vízmosások helyén keltünk át, most a vízmosásokban haladunk. Michael, a sofőrünk rutinosan vezet. A püspök mutatja az utat, látszólag azt is tudja, melyik nagy tócsa rejt kevésbé mély gödröt.

Az emberek a pásztorok kivételével eltűnnek az utakról, a földekről. Azért az élet nem áll meg. Két asszony vízért megy a kúthoz, egy hatalmas, kék lavórt emelnek egyikőjük feje fölé. A lavór megbillen, a nő csuromvizet vesz. Nevetnek. Eláll az eső, kezdenek előjönni az emberek. Világosodik az ég. Villanyoszlopok sora mellett megyünk. Nincs bennük vezeték.

Gyerekjáték. A püspök házában kedves, meghitt családi fogadtatásban van részünk. Az ebédnél pazar a kínálat gyümölcsökből: ananász, banán, kétféle dinnye és mangó – boldogságomra. A szomorúság után jólesik ez a kis béke szigete. ►

Az udvaron feltűnik egy kislány, akit – mint aztán kiderült – ők nevelnek. Társamul szegődik. Jót játszik a kezemmel: az ujjaimat egyesével behajtja, én kihajtom. Az itteni gyerekeknek nincsenek játékaik, ellenben mindennel tudnak játszani. Ő nem beszél, így nem probléma, hogy értjük-e egymást vagy sem. Köhög, de ez senkit sem zavar. Az egészségügyi ellátás teljesen esetleges, így nemigen foglalkoznak egy kis náthával. A gyerekek nagyon nyitottak, barátkozósak.

Egy asszony gyengéd mozdulatokkal kapál a földön, mellette a gyermeke. A kicsi a kapa mellett guggol, és nézi annak ütemes mozgását. Anya és gyermeke: együtt vannak. A nők a magukra kötött gyermekükkel hordják a vizet. Nem tudják máshogyan csinálni, csak akkor, ha már járn tud a kicsi. Mindenkinek fáradoznia kell az életért, a legkisebbeknek és a legnagyobbaknak egyaránt.

A következő faluban bemehetek egy család házába a mosdót használni. A férfi van csak otthon, három gyereke és a felesége a földön dolgozik. Kisfia alszik a tornácra egy vaságyon. Folyik az orra. Legyek repkednek rá, de ez nem zavarja az alvásban. Miközben az apja vezet a ház felé, próbálok mellette haladni, ám ő megszorozza a lépteit. Itt egy nő nem sétálhat egy férfi mellett, de erről valahogy megfeledekzem. Igyekszem tartani vele a tempót, ő még inkább gyorsít, a végén már futunk. A házhoz érve – anélkül, hogy egy szót szólánánk – egyszerre tör elő belőlünk a nevetés.

Az út mentén nomádok sátraikat látjuk. Ők is a földeken dolgoznak a gyerekekkel, és az állataikat őrzik. Közben a rádióban hallgatjuk a híreket angolul. Arra kérnek, hogy nigériai rizst együnk. Ha importált rizst eszünk, elveszük a munkát a nigériai emberektől. A következő hír, hogy ma van az afrikai gyerekek napja. Az élelmezés jelentős probléma, sok nigériai gyerek éhezik. A következő hír a gyermekbarát iskola koncepciójáról szól. A valóságban ezt nemigen tartják fontosnak Nigériában. Az iskolák higiénés adottságai nagyon rosszak, és sokan nem járnak iskolába.

Mindennapi szürrealitás: egy öreg Golf megy elöttünk, a csomagtartóban

egy szarvasmarha és vele egy fiatal fiú, aki a szarvát fogja, hogy ne forgassa a fejét. El sem tudom képzelni, hogyan vették rá az állatot, hogy „beszálljon” az autóba.

Bibliával a kézben. Vasárnapi istentisztelet. Az udvaron gyülekezünk. Jön Titi, ruhát hoz nekem, nigériait. A szobában öltözünk. Megint átélem azt a szerájos hangulatot, mint tavaly Dakarbán. Női kezek öltöztetnek. Mindenki nagyon örül: fehér nő nigériai ruhában.

Ilyenkor mindenki nagyon élénk. Ugyanazt látjuk mindenütt, de most a keresztények vannak inkább úton, könyvvel a kezükben: a Bibliával. Az öltözködésből lehet megtudni, hogy ki hova tartozik. De csak az asszonyokból. A keresztény nők nyaka és karja szabadon lehet, a muszlimoké nem. Ezzel együtt a keresztény asszonyok is hordanak a ruhájuk felett egy sálát.

Az érsek templomába megyünk. Istentisztelet előtt egyeztetés a liturgiáról. A püspök úr kérdezi, olvasnék-e. Persze, mondom, tudok olvasni. Jó, akkor hausza nyelvű Bibliát kapok. Hát... Ötperces villámhausza. Egyszer közösen felolvassuk az igeszakaszt. A püspök úr felesége és Nawaria segítenek – női szolidaritás. Jó lesz – biztatnak. Izgulok.

És csak zeng a hála... A bevonulás színes forgatag. Az érseket a pásztorbotja és minden kelléke akár katolikus vezetővé is tehetné. Amos püspök fehér reverendában, lila szegéllyel. Albák, színes stóla. Igazi afrikai vidámság, felszabadultság a

templomban. Nem bírom ki könnyek nélkül. Ez amolyan csodaézés. És már másodszer. Én, a kis pont itt lehetek ezek között a nagyszerű, sokat szenvedett, életigenlő, Istennek végtelenül örülő emberek között. És csak zeng a hála, és csak zeng... Először akkor éreztem ezt, amikor az első faluban az önkéntesek énekeltek.

ha Tamás bátya konyhójából lépett volna ki. Ő is lelkes, tanít egy iskolában. Fáj a térde. Boldog, hogy mindent, amit készített, megkóstolok. A reakciókból látom, hálasak a bátorságomért. Ez persze nekem is jó, mert sok különleges ízt megismerhetek, és a szegénység okán ők nagyon jók a mindenféle magokban és növényekben.

FOTÓK: FABINY TAMÁS

Az emberek folyamatosan jönnek. Ki tudja, milyen hosszú utat tehetek meg gyalog. Egy amerikai ember mondta egyszer az afrikaiaknak: „Miénk az óra, de tiétek az idő.” Ez így van, mindennek megvan a maga ideje. Szépen megérkeznek az emberek. Van idő, sokat énekelünk, tánc is van. Él a gyülekezet. Tapsolnak, ha tetszik valami, vagy „hujujujoznak”. Mindenkinél a kezében Biblia és énekeskönyv. Ez megnyugtat. Bárhogyan fogok is felolvasni, követni tudják majd a szöveget.

Én jövök. Sikerül végigolvasnom. Hatalmas ováció. Aztán köszöntés következik. A püspök úr nagyon szépen beszél, erő van a szavaiban, biztatja az embereket, hogy ha nehéz is, tartsanak ki, és bízzanak Nigéria fejlődésében. Legyenek büszkék magukra és a nemzetükre. Aztán nekem kell beszélnem. Elénekeljük a *Tavaszi szél vizet áraszt* című dalt. A püspök úr is és mindenki énekel és tapsol.

Aztán a püspök úr a tékozló fiúról prédikál, majd úrvacsorával zárul az alkalom. Itt nemigen isznak alkoholt a keresztények sem. Az úrvacsorai „bor” is alkoholmentes. Utána ebéd. Az érsek felesége nagyon kedves asszony. Igazi mamatípus, olyan, mint-

A beteg fizet. Meglátogtunk egy „Clinic”-et, amely valóban az, ami. Ultrahangkészülék, patika, rendelő és szülőszoba. A fertőtlenítés, a higiéné nem olyan mértékű, mint nálunk, így az élet keletkezésének nyomai szabad szemmel is jól láthatók a szülőágyon. Van mosógép is – gondosan becsomagolva. A dokumentációt kézzel vezetik. Mindenki önellátó, ami azt jelenti, hogy a kis épület tele van a rokonsággal. Ők főznek az udvaron lévő „konyhában”, hagyományos módon a földön. Az ápolást is ők végzik. Egészségbiztosítás nincs, minden beteg fizet azért, hogy itt lehet. Aki tud fizetni, az jogosult az ellátásra.

VIP minden szinten. Egy nagy mezőre visznek minket. Ez a nagy éves találkozó helyszíne. Négyezer ember jön össze négy napra. Sátrakban alszanak. Az asszonyok egy kőkupacon főznek.

Már előző nap is nehéz volt az elszakadás, Yolából Abujába indulni. Hamarosan véget ér az álom. Az érsek úr megint különleges ellátást biztosít. Egy ember jött a légítársaságtól szólni: nehogy feleslegesen kelljen várakoznunk, késés lesz, jelzik majd, mikor indulhatunk; a táskáinkat elő-

revítették, a becsekkolást már elvégezték helyettünk. A sor mellett haladunk el, és egyenesen a VIP-váróba megyünk.

Olyan különleges bánásmódban részesültem a legszegényebektől a jómódú, nagy hatalmú emberekig mindenkitől, hogy valóban VIP-nek éreztem magam. Mindenki azt osztotta meg velem, amije volt. A gyülekezeti tag a templom udvarán a tányérjából adott enni; az építkezésen az asszonyok a fazékból kínálták az ételt; a kútból vizet kaptam; a gyászoló anyja a mogyorót adta, Titi a ruháját, Nuwayian a sálját, a sofőrök a gondos vezetést, az érsek úr a lehetőségeit. És mindenki a mosolyát, a kedvességét. Akárcsak Szene-gálban. Itt angolul hallatszott: „Jó reggelt! Hogy van?” Az utcán, a menekülttáborban, a kórházban a betegágyról...

Az emberség útján. Amikor meghallom az útlevelemre nyomott pecsét hangját, minden felvillan a szemem előtt. Az álom összes képe egyszerre. És sírva ébredek. Tudom, hogy otthon van a helyem, de ez Afrika: a hely, ahol szeretek lenni.

Éjjel sok eső esett. Az örök reggel prémes kabátban vannak: lehet, hogy harminc fok alá ment a hőmérséklet. A repülőn két kislány már télikabátot visel.

Most, amikor befejezem ezt az írást, már Európa felett vagyunk. Mindenütt elérhető az internet; a csap a helyén van, és bőven jön belőle a víz; nincsen óránként áramszünet. Rengeteg lehetőség között választhatunk, de közben kátyúsak és vízmosásosak az egymáshoz vezető utak. Olykor-olykor fel is szedjük magunk előtt az utat.

Láttam az erőszak nyomait, a sorsokat, az embertelenség okozta fájdalmat – olyan embertelen embereket, akik maguk is áldozatok. És azt is láttam, hogy az emberek mégis széles autópályán utaznak az emberség útján – egymás felé.

Sok ima lengett körül. Minden reggel az imám hangjára ébredtem, és napközben is gyakran hallottam. A mi kis közösségünk is sokat imádkozott. Indulás előtt, érkezéskor, étkezéskor. Jó volt ez a szó szerint és képletesen is imádságos légkör.

Igyekszem hazafelé, ahol várnak engem azok, akik aggódtak értem és szeretnek engem. Köszönöm, hogy velem voltatok gondolatban. Nektek írtam ezeket a sorokat, hogy megoszthassam az álmo-mat, és elmondhassam nektek, mennyire hálás vagyok. Nektek, értetek. Köszönöm. Istennek legyen hála! Ámen. ■

Miért alszunk?

A mikor ezeket a sorokat írom nektek, elvileg már minden gyermekem alszik. Elvileg, vagyis csak aludniuk kellene már. Volt esti mesélés, fogmosás, áldás, jóéjt-puszi, betakargatás, minden, mégis hallom a motoszkálásukat. Az egyik kicsi még halkán zenét hallgat, a másik az olvasólámpa mellé tette a könyvét, és pár percig még lapozgat. Ha nagyon elhúzódik ez a szöszmötölés, be kell szólnom nekik, hiszen holnap reggel föl kell kelni idejében, és aki nem alussza ki magát, az másnap fáradt lesz,

nem tud odafigyelni a feladataira, és... Biztosan ismeritek ezt a szöveget.

Nem tudom, miért van szinte mindig ilyen „meccs” az elalvás körül. Én alig várom, hogy végre ágyba kerüljek, és aludhassak. Na, ez persze nem volt mindig így. Iskoláskoromban a barátnőmmel való beszélgetést kifejezetten éjszakai programnak tartottam. Hétvégén meg táborozás idején pedig mindig az esti sutyorgás volt a legklasszabb.

És ha jobban meggondolom, most sem teljesen igaz, hogy olyan rendes

lennék. Hiszen most már este van, mégis éppen írok, és tudom, hogy utána még beszélgetni fogok valamelyik felnőtt családtaggal, olvasgatni fogok egy keveset, és csak utána látok hozzá a szokásos esti programhoz. Pedig nekem sem kötelező így húzni az időt. Ki tudja, talán az elcsendesedés része ez a kis szöszmötölés is. Talán csak az a gond, hogy túl későn látunk hozzá a készülődéshez este.

Mert az alvásra tényleg nagy szükségünk lenne. Isten nem hiába adta nekünk ezt a rendet. Aki nem alszik, legyengül,

a figyelme romlik, könnyebben megbetegszik. A szervezetünk követelni fogja a pihenést. Mert az alvás nem fölösleges időtöltés, nagyon is komoly munka folyik ilyenkor. Az agyunk az éjszakai „szünet” alatt rendszerezi a nap közben szerzett információkat. Amire szükségünk van, azt könnyen elérhető helyre teszi, ami összekuszálódott, azt kibogozza és rendszerbe állítja, hogy nappal képesek legyünk jó döntéseket hozni. Amiről már létezett korábbi ismeret, amellé sorolja be a hasonló újakat. Úgy rendezgeti el a sok látott, hallott, izlelt, tapintott, szagolt és gondolt ezt-azt, hogy minél egyszerűbb legyen rátalálni a közöttük lévő összefüggésekre. Ilyenkor születnek a legjobb ötletek is, amelyek aztán olyan könnyedén jutnak eszünkbe reggel. A lényegtelennek ítélt elemeket pedig egészen mélyre rakja el a leltározás során az agyunk.

A sokat gyakorolt dolgokat is átcsoportosítja. Ha valaki megtanult olvasni, már nem kell olyan erősen figyelnie rá, mint az első szavaknál. Ha alaposan megdolgozott egy sor tánc lépés elsajátításával, az egy idő után olyan könnyedén megy majd neki, hogy szinte suhan a padló felett a lába. És ugyanígy kialakul az éjszakai rendrakás során például a tájékozottságunk, ahogy gondolkodás nélkül hazatalálunk, vagy akár a sötétben is el tudunk menni a házunk egyik sarkától a másikig nyugodtan.

Éppen olyan ez, mint amikor rendet raksz az íróasztalodon. Rajzlap, füzet, színes, ceruza, radír és toll kéznél legyen, viszont a barátnőtől kapott illatos és színes gumidarab, amely csak maszatol a papíron, vándorol a fiók mélyére. Vagy ahogy a könyvtáros katalogizál. Egy-egy könyvet megtalálhatunk a szerzője, a címe, a műfaja, a kiadás éve, a kiadó neve vagy akár egy részlet alapján is. Hát nem lenyűgöző?

Ehhez a csodálatos rendhez azonban idő kell. Egy iskoláskorú gyereknek tíztizenegy órát kellene durmolnia ahhoz, hogy frissen, kipihenten ébredjen, de még a felnőtteknek is – kevés kivételtől eltekintve – legalább nyolcórányi alváásra van szükségük.

Az azonban, hogy szükséges, sajnos nem elég ahhoz, hogy figyeljünk is rá. Olyan jó kifogások vannak, miért volna rendjén való esténként még ébren maradni egy kicsit. Ám ha sikerül helyére tenni az életünkben az alvást, a pihenést is, sok dolog könnyebben, gördülékenyebben megy majd.

Nagyalvók

Ahogy rövidülnek a nappalok, hűvösödik az idő, egyre több állat vonul el télire. Megfelelő hőmérsékletű rejtékhelyet keresnek, az odúkat, üregeket, a korhadt fák kérge alatti helyeket népesítik be ilyenkor a hideg elől menedéket keresők. A rovarok általában üres „gyomorral” térnek nyugovóra, életfunkcióikat lelassítják, megmerevednek.

A hullók – teknősök, gyíkok, kígyók – és a kétéltű békák jól telepszik magukat, és a nagy pihenés alatt élék fel ezt a tartalékot. (Öreg teknősünk a kerti tó iszapjába fúrja be magát telente, és hónapokig színét sem látjuk. Tavasszal aztán, mikorra elgyászoltuk, komótosan előcammog, és ráncos fejét nyugodtan fordítja felénk. Enni kér.)

Az emlősök közül van, amelyik tartalékol télire, és időnként felébred enni: például a mókus és a hörcsög. Végigalussza a telet a sün, a pele, az ürge. De mindegyikük nagyon takarékosan „működik” ilyenkor. Ennél felszínesebben alszik a medve. Táplálékot ugyan nem vesz magához télen, de felébred. A hőmérséklettől függően október és december között vonul el, s csak március és május között bújik elő tartósan a barlangjából. A téli álom alatt minden állat sokat veszít a testsúlyából, ezért az ébredés után gyorsan igyekszik táplálékhoz jutni.

Képzeljétek csak el, milyen csodás nem morcosan ébredni, nem rohanva reggelizni, nem kóvályogva közlekedni, nem nyugösen tölteni a fél napot! És az sem igaz, hogy ha megnyújtjuk a napot, akkor többre érünk. Másnap a szerve-

zetünk nagyon is benyújtja a számlát, és akkor meg az egész nap alig ér valamit.

Szóval, azt hiszem, meggyőztelek beneteket, hogy aludni fontos, szükséges, úgyhogy én is elvonulhatok most az ágyikómba. ■

RAJZOK: BÓDI KATALIN

Ha a takarón található szótagokat sorrendbe rakod, megkapod az elrejtett igeverset.

Egy nyár – három KÖSZI Napvető tábor

Huszonkettő szer rendezték meg nyáron a KÖSZI Napvető tábort, immár három turnusban. A legfiatalabbaknak beindult a napközis mesetábor, hogy azok a kisiskolás gyerekek is megtapasztalhassák ezeknek az alkalmaknak a hangulatát, akik még inkább otthon aludnának. A kicsit idősebbek a klasszikus és töretlen népszerűségű kalandtáborban élhettek át felejthetetlen élményeket, a korábbi kreatív tábor pedig médiatáborrá alakult, ahol kamaszok tanulhatták meg, hogyan fordítsák az olykor veszélyes online világot a saját javukra.

A Budapesten július 9–13. között megrendezett KÖSZI Napvető napközis mesetábor a „Vándorúton” mottót viselte. Itt a legfiatalabbak, az 1–6. osztályosok a tékozló fiú történetén keresztül ismerkedhettek meg az „utazás” fontos állomásaival, Szabó Rubina táborvezető kalauzolásával és Seben Glória lelki vezetésével. Akadtak olyan gyerekek, akiknek még szokatlan volt a táborozás élménye, és első reggel kicsit félve toppantak be, de az izgalmas játékok, a gondoskodó táborvezetők és a gyorsan kialakult közösség hamar jó hangulatot varázsolt.

A táborozók finom reggelivel, majd sok-sok énekléssel színesített áhítattal indították a napot. Ezt követte a Kupaknacs, amelyen az adott napi témát interaktív módon – kézműves-foglalkozásokkal, megmozgató játékokkal, beleélést igénylő feladatokkal – hozták a gyerekekhez még közelebb a táborvezetők. Ebéd után meseolvasás következett, majd számos fakultatív program közül választhattak az ifjú táborozók: játszótér, társasozás, zenés foglalkozás, sportolás... A gyerekek minden délután készítettek egy utazással kapcsolatos tárgyat, amelyet aztán haza is vihettek emlékké. A napot uzsonna és éneklés zárta.

A batyut készítő első, hétfői nap témája például a búcsúzás és az elindulás volt, míg kedden „Társak az úton” mottóval barátokról, ellenségekről, segítőtársakról beszélgetve a táborozók igéslapokat készítettek egymásnak, és nagyon izgalmas „bizalmi játékokat” is játszottak. Szerdán útvesztőbe kerültek: nehéz élethelyzetekről, az azokból való kijutásról, a jó útra térésről folyt a szó, majd bekötött szemmel „csendsétáltak”, amelynek során érzékszerveikre – hallásra, ízelelésre, szaglásra és tapintásra – kellett hagyatkozniuk.

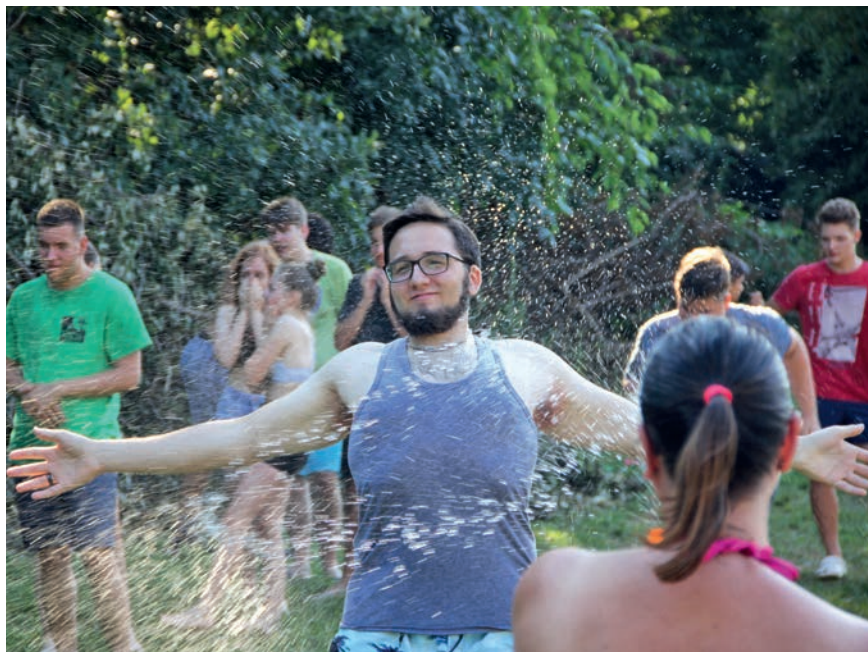
A csütörtök a hazatalálás napja volt, amikor is a megbántás, a bocsánat és a találkozás öröme jelent meg a Kupaknacsban. Pénteken a hét zárásaként arról beszélgettek, hogy bár különbözőek vagyunk, jó, hogy elfogadhatjuk, szeretjük egymást.

A KÖSZI korábbi kreatív tábora arculatot váltott, s mostantól immáron KÖSZI Napvető médiatábor név alatt lehet ráta-

látni. A megújult tábor Koknya Dorottya vezetésével július 15–21. között rendezték meg 7–12. osztályosoknak Piliscsabán, a Béthel Evangélikus Missziói Otthonban. A lelki vezető Rihay Szabolcs volt. Korunkban elkerülhetetlen a tömegkommunikáció eszközeivel szinte percről percre való találkozás. A tábor célja, hogy a fiatalok ne csak e felületek áldozatai legyenek, hanem okosan, értőn tudják használni őket. Ennek érdekében a szervezők meghívtak előadókkal, ismeretterjesztő játékokkal és élvezetes csoportos programokkal készültek.

E tábornak a „Különleges vagy!” volt a mottója. Reggelente gitárszólóra kelt a közösség, majd egy rövid testébresztő torna után a délelőttök áhítattal folytatódtak, amelyet idén is a napi téma feldolgozása követett. A Kupaktanácsban beszélgettek arról, mi tesz bennünket különlegessé, mitől lesz valaki újító vagy épp önfeláldozó. A táborlakók próbára teheték kreativitásukat, készíthettek különböző reklámfotókat, vlogolhattak, telefontartót gyárthattak, írhattak képregényt, forgathattak klipet. A délutánok szintén jobbnál jobb programokkal teltek: volt médiakvíz és – például – Mix-R Show is, hogy koktélokkal is elkápráztathassák egymást a gyerekek.

A táborozók az egész héten átívelő Napvető játék során – különböző jó cselekedetekért cserébe – KÖSZI-pontokat kaptak, amelyeknek az összesítése vicces „törzsi táncok” keretében zajlott. A résztvevők ötletes előadásokkal készültek a tábor végi Ki mit tud?-ra, amelynek a fel-

lépőit a programszervezők végül díjakkal jutalmazták.

„Ez állati!” – így hangzott az augusztus 5–11. között megrendezett KÖSZI Napvető kalandtábor mottója; ez alkalommal az állatvilággal foglalkoztak a táborozók. A 3–8. osztályosoknak szóló táborot Kelényi Zsolt vezette, a lelki vezető pedig Szlaukó Orsolya volt. Ahogyan arról magazinunk legutóbbi számában részletesen beszámoltunk, e hét során mindennap valamelyik állat bőrébe bújhattak a táborlakók, és felfedezhették a rá jellemző tulajdonságokat. A Kupaktanács összejövetelein, azaz a délelőtti kiscsoportos interaktív témafeldolgozásokon a bagoly bölcsességéről, az oroszlán bátor-

ságáról, a hangya szorgalmáról, a kutya hűségéről és a farkasok összetartásáról beszélgettek a résztvevők, megismerve a témához kapcsolódó bibliai személyek – így a bölcs Salamon, a szorgalmas Nóé és mások – történetét. A hét egyik fénypontja az volt, amikor az egész társaság felkerekedett, és egy teljes napot eltöltött a Budakeszi Vadasparkban.

Nehéz megfogalmazni, miért válnak sok résztvevő számára meghatározó élménnyé a KÖSZI táborai. Mindenesetre a KÖSZI önkénteseinek idén nyáron is nagyon hangulatos táborokat sikerült összehozni, amelyek még a magas létszám esetén is képesek voltak megmaradni családiának, és még a keresztény közeggel először találkozó is nyitottnak bizonyultak a vallásos témákra. A táborok zárásakor már szem nem szokott szárazon maradni, a búcsúzkodáskor pedig mindenki a mihamarabbi viszontlátás reményében köszön el újonnan szerzett barátaitól.

Erre nem is kell sokat várni, hiszen már javában szerveződik a 17. KÖSZI Nyomkereső készségfejlesztő tábor, amelyet október 26–29. között 5–12. osztályosok számára rendez meg a KÖSZI Egyesület Piliscsabán, és amelyre már jelentkezni is lehet a *Koszi.net* oldalon. Az idei téma a félelem lesz, de, ahogy a tábor mottója is hangzik: „Csak semmi pánik!” Hiszen a táborban mindenki közös erővel szállhat szembe a főbiáival, miközben egy rejtély izgalmas nyomozásában vehet majd részt.

■ KELÉNYI ZSOLT – SZABÓ RUBINA TÜNDE –
VILMÁNSZKI BORBÁLA

FOTÓK: CSERNI BOGLÁRKA, SZABÓ RUBINA TÜNDE

Az Asztali Beszélgetések Kulturális Alapítvány a Petőfi Irodalmi Múzeummal együttműködve szeretettel várja az érdeklődőket következő disputájára a múzeumba (Budapest V. ker., Károlyi u. 16.). Időpontja: október 2. (kedd), 18 óra. Beszélgetőtársak: Boldizsár Ildikó író, meseterapeuta; Helmich Katalin, a Mesemúzeum vezetője és Réz-Nagy Zoltán evangélikus lelkész. Téma: *Meseterápia* – Hogyan forduljunk a gyermekekhez? Mit üzennek számunkra a mesék? Mit jelent a meseterápia? Hogyan épül fel a Mesemúzeum? Miként tudunk jól élni a mesékkel? Miként őrizhető meg a gyermekség? Moderátor Galambos Ádám evangélikus teológus. A rendezvényre a belépő felnőtteknek 600 Ft, diákoknak, nyugdíjasoknak 300 Ft. (A belépő megvásárlói a Petőfi Irodalmi Múzeumot támogatják.) A beszélgetés élőben követhető a múzeum YouTube-oldalán.

A Fébé Segítő Szolgálat felhívása. Kedves Testvérek! Szeretettel ajánljuk segédeszköz-kölcsönzési szolgáltatásunkat. A rendelkezésre álló eszközök (például kerekesszék, szobavécé, rolátor, betegágy stb.) térítésmentesen állnak a rászorulóknak rendelkezésére. Munkatársak jelentkezését is várjuk egy adománybolt megnyitására. Terveink szerint Budán, esetleg egy pesti belső kerületben bérelnénk helyiséget. Szükség van egy üzletvezetőre és akár naponta váltakozó, délelőtti vagy délutáni ott lévő eladókra. Részletek a honlapunkon: Febeegyesulet.hu.

Előzetes meghívó a Magyarországi Evangélikus Egyház országos felügyelői konferenciájára. Kedves felügyelő testvérek! Hagyományainknak megfelelően idén ősszel is megrendezzük országos felügyelői konferenciánkat november 9–11. között az Ordass Lajos Oktatási Központban Révfülöpon. Az új ciklus kezdetén, a változások folyamatában különösen fontos, hogy az újonnan megválasztottakat is bevonjuk a közös gondolkodásba, kölcsönösen megismerjük a gyülekezetek önkéntes szolgálattévőinek tapasztalatait, véleményét, törekvéseit a misszió, a hitmegélés vagy akár a szervezetépítés és a gazdálkodás kérdéseiben. Fontos feladatok állnak a zsinat és az országos presbitérium előtt, amelyekben csak közös akarral és tudásunk megosztásával hozhatunk kellően bölcs és gyakorlatias döntéseket.

Ezért nem csupán a konferencián való részvétellel, hanem már azt megelőzően is közös gondolkodásra, érdemi felkészülésre hívunk minél több felügyelő testvért a tanácskozás témáiban: *Miben más az egyházi szervezetépítés, gazdálkodás? – a tettek súlya és az imádság ereje; Népmozgalmi helyzetünk* (például keresztelek és konfirmációk száma közti különbség; iskolai hittanok, gyülekezeti hittanok és a gyülekezetépítés viszonya; teológiai kérdések fontossága a prédikációkban/bibliaórákon/ífiken; stb.); *Támogatás vagy önerő? Külső támogatások – gyülekezeti teendők, anyagi felelősség- és feladatvállalás, gyülekezeti plántálás.* Valódi eszmecserepre készülünk, tehát nem előadások passzív meghallgatását, hanem tapasztalatcserét, célratörő beszélgetéseket, feladatvállalásokat, a hálózatos információáramlás kialakítását ösztönözzük.

A részletes program szeptember végétől lesz hozzáférhető, javaslatokat addig is örömmel fogadunk. Jelentkezés október 20-ig a revfulop@lutheran.hu e-mail-címen. Erős vár a mi Istenünk!

PRÓHLE GERGELY országos felügyelő

A MEE Országos Presbitériumának felhívása. 2007-ben az országos presbitérium megalkotta azt a szabályrendeletet (I/2007. V. 10.), amely az Ordass Lajos-díj és a Prónay Sándor-díj alapításáról és évente egyszeri odaítélésének körülményeiről szól. A 2018. évi díjazandók személyére vonatkozóan a kuratórium ajánlásokat vár. Az Ordass Lajos-díj olyan feddhetetlen életű magyar vagy külföldi felszentelt – akár más felekezettől – személynek ítélhető, aki kiemelkedően sokat tett a magyar evangélikus egyházért. A Prónay Sándor-díj olyan világi személynek vagy intézménynek ítélhető, aki vagy amely kiemelkedő szellemi vagy anyagi támogatással áll a Magyarországi Evangélikus Egyház mellett. A díjakat ífj. Szlávicz László szobrász alkotta, velük pénzjutalom nem jár. Az ajánlásokat – 1500–3000 leütésnyi indoklással – Zászkaliczky Zsuzsannának, a kuratórium titkárnak kérjük eljuttatni október 10-ig. Cím: 1085 Budapest, Üllői út 24. vagy zsuzsa.zaszkaliczky@lutheran.hu.

A korábbi évek díjazottjai: Ordass Lajos-díj – Terray László (2008), Pósfay György (2009), Pátkai Róbert (2010), Ittész János (2011), Takácsné Kovácsné Zelma (2012), Schulek Mátyás (2014), Keveházi László (2015), id. Zászkaliczky Pál (2016). Prónay Sándor-díj – Bercsenyi Dániel Evangélikus (Líceum) Gimnázium és Kollégium, Sopron (2008), Kaláka együttes (2009), Boleratzky Lóránd (2010), Polgár Rózsa (2011), Benczúr László (2012), dr. Cserhádi Péter (2013), Sztruhár András (2014), Gadó Pál és Gadó Pálné Csizmadia Éva (2015), Krähling János (2016). A reformáció kezdetének jubileumi évében, 2017-ben hat-hat posztumusz díjat osztottak ki.

MEGHÍVÓ MÉDIAMŰHELYRE

TÉMA: „A HIT HALLÁSBÓL VAN” (RÓM 10,17)

Protestáns médiaműhely – Révfülöp, szeptember 28–30.

Aktív médiamunkásokat, továbbá a média belső szakmai kérdései iránt érdeklődőket várja őszi konferenciájára a Protestáns Újságírók Szövetsége (Prúsz). A szeptember 28–30. között tartandó médiaműhely fókuszába idén a rádiós újságírás kerül, tágabban: a rádiózás, a rádiómisszió hatása a közösségi élet minőségére a digitális világban.

A révfülöpi műhelybeszélgetések során avatott kollégák osztják meg tapasztalataikat arról, hogy az éter hullámain milyen módszerekkel, technikákkal szólíthatók meg leghatékonyabban a hallgatók evangéliumi tartalmakkal.

A protestáns médiaműhely helyszíne: Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ (8253 Révfülöp, Füredi út 1.). Időpontja: szeptember 28–30. Részvételi díj (péntek vacsorától vasárnap ebédig): 15 000 Ft; Prúsz-tagoknak: 7500 Ft. Elhelyezés kétágyas szobákban, a jelentkezés sorrendjében. Jelentkezni szeptember 20-ig a prusz@lutheran.hu e-mail-címen vagy a 20/824-9657-es mobilszámon lehet Faggyas Ilona titkárságvezetőnél. (A jelentkezőknek részletes programmal igazoljuk vissza a regisztrációt.)

A Prúsz-elnökség nevében:

NOVOTNY ZOLTÁN *elnök*, T. PINTÉR KÁROLY *titkár*

Új feladatok előtt

Munkaévkezdő lelkészkonferencia a Déli Egyházkerületben

A Déli Egyházkerület munkaévkezdő konferenciáját augusztus 27-29. között Balatonszárszón, az Andorka Rudolf Konferencia- és Missziói Központban rendezték meg. A mintegy hetven lelkész a Lupták György esperes által összeállított programon vehetett részt, ahol idén többnyire a plenáris előadások domináltak.

Kondor Péter püspök *Elhívás és felhatalmazás* címmel tartott nyitóáhitata adta meg a konferencia alaphangját. Ezt követően dr. Fischl Vilmos, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának főtájkára az iszlámról tartott előadást. A résztvevők betekintést kaphattak az iszlám alapvető tanításába, illetve annak a kereszténységgel való viszonyába. Az előadó nyíltan beszélt a nehézségekről, a félreértésekről, illetve arról is, ami a hitünk megélése szempontjából kihívás lehet az iszlám hitgyakorlat fényében.

Az esti áhítat nyitotta meg a három nap igei vezérfonalát, amely *Lukács evangéliumának* 5. fejezetéből Péter elhívásának története volt. Lupták György esperes az odafigyelés, odahallgatás fontosságát emelte ki: Péter történetének első képkockája a tanító Jézust ábrázolta, aki a hajóból tanította az embereket, és akire valószínűleg Péter is figyelt és hallgatott, amíg a hajójában tartózkodott.

Másnap Grendorf Péter folytatta a történetet, ami nem kis feladat volt, hiszen ugyanez a történet volt a vezérfonala az alig egy hónapja *Mégis* mottóval zajlott Szélerőzsa országos ifjúsági találkozóknak is. Igehirdetésében a lelkész Jézus meglepő hozzáállására irányította a figyelmet, hiszen ő nem vallásos tette hívta Pétert, hanem ott találkozott vele, ahol Péter a legtapasztaltabb volt, és ahol ő otthon érezte magát: a halászháló mellett.

A délelőtti előadást dr. Ittész Gábor, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem docense tartotta Philipp Melancthonról, a wittenbergi reformáció második legfontosabb alakjáról, aki méltatlanul háttérbe szorult az évszázadok során.

Délután Péter történetét folytatva figyelhettek fel a lelkészek arra a sokszor elsikkadó részletre, hogy Jézus nem a legesetebbek és nem is a leghatalmasabbak közül hívta el tanítványait. Az átlaghoz tartozók közül választott, akiknek kihívást jelentett otthagyni azt, amit Jézus kért, és

akiknek a számára a változás és az elköteleződés valódi nehézséggel járt.

Délután *Őrizője vagyok-e az én testvéremnek?* címmel Vatai Gyula nyugalmazott börtönparancsnok, büntetés-végrehajtási ezredes hívta közös gondolkodásra a jelenlévőket. Világi szemszögből vázolta fel a bűn és a büntetés fogalmát, betekintést engedve a társadalom és az elítéltek viszo-

vén körbesétálva Magyarországot. A borok kóstolása mellett a lelkészek bepillantást kaptak a borászok életébe, valamint abba, hogyan éli meg a borász az Istennel való kapcsolatát a munkáján keresztül, a szőlőtermesztéstől a bor kézhezvételéig. A borvacsora során nemcsak a helyi fajtákat kóstolhatták meg a résztvevők, hanem a Vinum Liturgicum válogatást is, azaz a speciálisan az úrvacsorához készített nedűket, amelyek elérhetők bármely gyülekezet számára.

Mivel idén nemcsak új püspök, de új felügyelő is érkezik a Déli Egyházkerületbe, így a zárónap délelőtti programja Ra-

FOTÓ: KISS TAMÁS

nyába és a viszonyulások lehetőségeibe. Előadásának másik vonala a megtéréséből indult, amikor a Biblia fényében másképp kezdett el viszonyulni az elítéltekhez, alternatív utakat keresve a megbánás, az életváltozás, az életbe való visszatérés és a társadalmi visszafogadás területén.

A napzáró áhítat a szokásosnál korábbra került ezen az estén, hiszen ezek a konferenciák nemcsak a szellemi felfrissülést és a lelki feltöltődést segítik elő, hanem a közösségépítést is. Így ezen az estén – Lupták Györgynek a megszégyenült Péterről szóló áhítata után – a jelenlévők zenés borvacsorán vehettek részt. A négyfogásos vacsorához a Tabdiből érkezett Sinkovics & Kiss Borászat bora it mutatta be Sinkovics Marianna és Kiss Sándor, amihez a zenei aláfestést Végh Szabolcs, a konferencia-központ igazgatója és zenésztársa szolgáltatta, a zene ré-

dosné Lengyel Anna leköszönő kerületi felügyelő és Font Sándor újonnan megválasztott tisztségviselő *Felügyelők órája* című beszélgetése volt. Ez lehetőséget adott az előbbinek az elköszönésére és az új felügyelő személyes hangvételű bemutatkozására. Természetesen az egy óra kevés volt, hiszen számos kérdés megfogalmazódott a lelkészekben, amelyek közül néhányat nyilvánosan is volt idő feltenni és megválaszolni, így világossá vált, hogy izgalmas hat évnél néz elébe a kerület egy párbeszédre nyitott felügyelővel és egy féljé kihívásokat intéző lelkészi karral.

A konferencia a nyugdíjba vonult Gáncs Péter püspök szolgálatával zárult, amelynek során Péter történetének befejezésével, a szabadtéri istentiszteleten úrvacsorát véve búcsúztak el egymástól a résztvevők.

■ PETHŐ-SZÜCS MÁRIA

Van itt segítségre szoruló lelkész?

Munkaévkezdő lelkészkonferencia az Északi Egyházkerületben

Örvedetesen tág ölelésű testvéri közösségben készülhettek a munkaévre az Északi Evangélikus Egyházkerület lelkészei augusztus 29. és 31. között a balatonszárszói Andorka Rudolf Evangélikus Konferencia- és Missziói Otthonban. A felrázó igei mondanivaló és a lelki munka szorosan összefonódott a szakmai tartalommal, amelynek középpontjában idén a gyülekezeti diakónia állt.

A lelkészkonferencia gondolati íve saját elégtelenségünkől és a „de mi ez ennyi embernek?” andráskodó attitűdjétől (lásd Jn 6,9) vezetett át egészen a vasárnap igehirdetési alapigéjében foglalt ígéretig: „Hiszen kegyelemből van üdvösségetek hit által, és ez nem töletek van: Isten ajándéka...” (Ef 2,8)

meg beosztott lelkészi szolgálatát), valamint a más egyházkerületből frissen érkezett kollégákat: Györgyi Zsolt alberti és Kocsik Mónika hatvani lelkészt, valamint Pethő Judit miskolci iskolalelkészt.

Az oltártól oltárig vezető diakóniai szolgálat átgondolásához Gregersen-Labossa György, egyházunk diakóniai

annyi gyakorlati példát ismerhettek meg a résztvevők.

Van olyan gyülekezetünk, amely a Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel összefogva a nagyáruházak aznap lejárt termékeit juttatja el rászoruló családokhoz heti rendszerességgel. Másutt családi bölcsődés gyermekeknek szerveznek közös programot demens ellátottakkal. Fogatkozó gyülekezetekben a roma gyermekek megkeresztelésével, családok bekapcsolásával kaphat új lendületet a közösség élete.

Egy sor összefogási lehetőség kínálkozik civil szervezetekkel, ökumenikus partnerekkel és önkormányzati szereplőkkel – a lelkészi jelenléte egyaránt igénylik kalldó fiatalok nappali klubjában és idősök egészségnapjain. Az eltérő anyagi körülmények közt élő gyülekezetek összekapcsolásával támogató párok alakulhatnak (egy gyülekezet például a neki járó egyházi működési támogatást ajánlotta fel egy kisebb közösség javára), a jómódban élő fiatalok számára egyben szemléletformáló is lehet egy-egy ilyen találkozás. A gyülekezetek megfelelő személyi feltételek esetén újszerű területeken, így a nevelőszülői szolgálatban vagy kocsmamisszióban is szerepet vállalhatnak.

A lelkészi kar a munkaévre készülve aktuális témákról is tájékozódott. Örömmel fogadták a hírt a „kései elhívásúak” képzésének beindításáról az Evangélikus Hittudományi Egyetemen, akárcsak a családi otthonteremtési kedvezmény egyházi kiegészítéséről, amely reménység szerint hamarosan lehetővé teszi a korábban nyugdíjba vonulás idején elérhető lakástámogatás igénybevételét mintegy kétfélmillió forint értékben. A különös figyelmet igénylő témák sorában szerepelt a digitális szolgálati napló szabályszerű használata csakúgy, mint a tisztújítási folyamat teljessé válása.

Már most invitáltak mindenkit az egyházkerület következő két jeles alkalmára: szeptember 28-án, pénteken 11 órakor dr. Fábri György egyházkerületi felügyelő iktatására kerül sor a csömöri evangélikus templomban, majd jövő év május 11-én, szombaton lesz az egyházkerület missziói napja, amelyen Ingeborg Midttømme norvég püspök lesz a vendég.

■ PAP KINGA MARJATTA

FOTÓ: CSÜRY CSABA

A résztvevők a néhány nap során sokféle formában – egyedül, párokban és kiscsoportokban – élhették meg az imádságos közösség és a testvéri megosztás élményét, míg végül mindannyian egy Úr vendégei voltak a záró úrvacsorai közösségben. A nyári délelőttön messzire hangzó szabadtéri istentisztelet igehallgató közösségébe még egy arra evező kajakos is bekapcsolódott.

A hiányok és a kegyelmi erőforrások kettősségét feltáró lelki utat Johann Gyula csömöri lelkész vezetésével járhatták végig a jelenlévők. A csoportvezetésben, igazszolgálatokban huszonöt lelkész kolléga vállalt aktív szerepet, és a Keczkó Pál vezetésével felálló alkalmi zenekart is a kerület lelkészei alkották. Köszöntötték a nyár folyamán ordinált fiatal lelkészeket (Kiss Máté Fancsalon, Magyar Tamás Ósagárdon, Sánta József Monoron kezdi

bizottságának elnöke adott szakmai meg-alapozást. A szombathelyi lelkész, intézményvezető bátor döntésekre hívott az ellátások átvétele kapcsán.

Annika Laats észt lelkész nő elmondta, hogy krisztocentrikus diakóniai felfogásra építi otthoni gyülekezeti gyakorlatát, amelyben meghatározó a cselekedetek könyvében tetten érhető attitűd: „Ezüstöm és aranyam nincsen, de amim van, azt adom neked: a názareti Jézus Krisztus nevében keij fel, és járj!” (ApCsel 3,6)

Az egyházon belül is professzionalizálódó intézményi környezetben talán kevesebb hangsúlyt kapnak a diakóniai munka gyülekezeti formái. A szeretetszolgálat hagyományosan gyakorolt formái (idősök látogatása, ruha-, élelmiszer- és egyéb adománygyűjtés) mellett a gyülekezeti vagy lelkészi önszolgálati csoportoktól a mélyszegénységben élőket segítő munkáig meg-

Cserépedénybe rejtett kincs

Munkaévkezdő lelkészkonferencia a Nyugati Egyházkerületben

„Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van...” (2Kor 4,7) Ez az igevers adta a mottóját a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület munkaévkezdő lelkészkonferenciájának, amelyet augusztus 27. és 29. között tartottak Zalaegerszegen, a Mindszenty József Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium épületében. Az áhítatok – a Korinthusbeliekhez írt második levél 4. fejezete alapján – ennek a témának a különböző aspektusait bontották ki. A főelőadások pedig a lelkészi élet törekenységével, megfáradásával és az ehhez tartozó megküzdéssel foglalkoztak teológiai és pszichológiai szemszögből.

Hétfőn este, a közös vacsora után a helyszínt adó város megismerésével indult az együttlét. Zsugyel Kornél helyi lelkész, dr. Kostyál László felügyelő, művészettörténész és Béres Katalin történész, muzeológus vezetésével a résztvevők tájékoztatást kaptak Zalaegerszeg történetéről, és megtekinthették a főbb nevezetességeket, köztük a három történelmi felekezet templomait. A napot a házigazda intézmény kápolnájában tartott esti áhítat zárta, amelyet Fatalin Helga vadosfai lelkész tartott 2Kor 4,1 alapján. A lelkész a jerikói rózsza példáján keresztül arra világított rá, hogy Isten tudja, mikor van itt az ideje, hogy beáztasson minket a lelki szárazság időszakai után.

Kedden reggel Bencze András székesfehérvári lelkész, püspökhelyettes 2Kor 4,2 alapján tartott igehirdetésében Krisztus munkálkodását hangsúlyozta. „Nem tettetjük magunkat tisztának, tökéletesnek, de hirdetjük Krisztust. Nem akarunk másoknál jobbnak látszani, mert Krisztus fénye ragyog rajtunk” – fogalmazott.

A délelőtt dr. Varga Gyöngyinek, az Evangélikus Hittudományi Egyetem (EHE) docensének előadásával folytatódott *Illés és az újrakezdés* címmel.

Ezt követően egyházunk gyülekezeti és missziói osztályának munkatársai tartottak rövid tájékoztatót a lelkészek számára. Kora délután a feltöltődés jegyében az érdeklődők a Göcseji Falumúzeumba, az ország első skanzenjébe látogattak, ahol szakavatott tárlatvezetés mellett ismerkedtek a Zala megyei falusi építészettel és hagyományokkal.

Visszatérve ismét plenáris program következett: dr. Fischl Vilmosnak, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa főtítkárnak előadása az iszlám és a migráció biztonságpolitikai szempontjairól. Ezt az eseményt megtisztelte jelenlétével Balaicz

Zoltán, a város polgármestere is, aki röviden köszöntötte a konferencia résztvevőit.

Vacsora után került sor a második főelőadásra. Csáky-Pallavicini Zsófia klinikai szakpszichológus, pszichoterapeuta, az EHE oktatója a kiégés folyamatát és a

tala megtalált választ így foglalta össze: „Ne feledjük, hogy a siker, tehetség, áldás mögött az áll, akit hirdetünk, aki a valódi középpont, az Úr Jézus Krisztus.”

A szerdai zárónapot Hegedűs Attila soproni iskolalelkész 2Kor 4,16 alapján tartott áhítata nyitotta, amely arra mutatott rá: Isten használ és elhasznál minket. A délelőtt kerületi fórummal folytatódott, amelynek keretében Szemerei János püspök és Mészáros Tamás egyházkerületi felügyelő tájékoztatta a lelkészeket a lelkészi utánpótlás helyzetéről, az életpályamoddellel kapcsolatos tudnivalókról, illetve aktuális programokról.

A SZERZŐ FELVÉTELE

hozzá kapcsolódó prevenciók utakat mutatott be a hallgatóságoknak. Elmondta, hogy éppen a keresztyén segítő foglalkozású emberek a legveszélyeztetettebbek ezen a téren, majd személyes példák és interaktív gyakorlatokon keresztül segítette a magunkra ismerést egy-egy adott helyzetben. Az előadó igen gyakorlatias tanácsokat is adott a jelenlévőknek, hogyan kerülhetik el, hogy mélyebbre csússzanak a kiégés útján. Ezek közt szerepelt többek között a terhek megosztása, a töltekezés színtereinek keresése, a túlterhelődés elkerülése, valamint az Istenhez való közelségre szánt idő is.

A programokban gazdag nap Hegedűs Gábor bobai beosztott lelkész áhítatával zárult 2Kor 4,5 alapján. A fiatal szolgatárs saját identitáskereső kérdéseit osztotta meg kollégáival: Mit jelent ma lelkésznek lenni? Mi a lelkész feladata? Majd az ál-

A találkozó a zalaegerszegi evangélikus templomban tartott úrvacsorás istentisztelettel ért véget, amelyen Smidéliusz András kajárpécsi lelkész hirdette Isten ígését. A liturgiában Zsugyel Kornél működött közre. „Pál apostol a törekeny, a bűn támadásainak kitett cserépedény voltunkról beszél az egyik oldalon, de a megújult, Krisztusban győztes belső emberről a másik oldalon. Ezek közül a láthatatlan az, ami meghatározó – mondta el 2Kor 4,18 alapján tartott prédikációjában Smidéliusz András, majd így biztatta a jelenlévőket: – Nézz bátran a láthatatlanra! Tudhatjuk, hogy a cserépedényben belül kincs található, nem a tátongó üresség.” A lelkészek ezzel a bátorító üzenettel és a közösségben töltött idő által megerősödve indulhattak neki a kezdődő munkaévnek.

■ ADÁMI MÁRIA

Isten ünnepe – BalatonNET 2018

Van egy különleges, mindent felülmúló meghívásunk: Isten hív és vár bennünket az örökké tartó ünnepre. A menny semmihez sem hasonlítható, a majd ott megtapasztalható örömet és szépséget elképzelni sem tudjuk. Mégis, néhányszor már itt a földön is Isten Lelkének olyan áradását tapasztaljuk, vele és egymással olyan közösséget élhetünk meg, amely a menny előíze lehet számunkra. Ilyen különleges élmény volt augusztus 22-26. között Balatonszemesen a BalatonNET alkalmá.

Képzelnék el egy olyan embert, akinek jó a műszaki érzéke, azonban most találkozik először rádióval. A rádió szól. Egyszer beszélgetnek benne, másszor zenélnék, s emberünket majd szétveti a kíváncsiság, hogyan lehetséges ez, hogyan is férnek bele ezek az emberek mindnyájan ebbe a kis dobozkába. Szétszedi a rádiót, de nem leli őket. Összerakja, s újból hallja a zenét és a beszélgetést... A BalatonNET kapcsán le tudom ugyan írni, hogy milyen programokon vehettünk részt, de nem tudom érzékeltetni azokat az átéléseket és tapasztalatokat, amelyekben részem lehetett. Ehhez ott kellett lenni.

Reggel kilenckor egy áhítattal indítottuk a napot, Istent imádvá, igéjének hallgatására összegyűlve. Délelőttöként Avi Snydernek (*képünkön jobbra*), a Zsidók Jézusért szervezet európai igazgatójának előadásait hallgattuk, aki a bibliai zsidó ünnepeket vette végig, és rámutatott ezek újszövetségi vonatkozásaira, párhu-

FOTÓ: SZEVERÉNYI JÁNOS

zamaira. Mély és erőteljes volt a mondanivaló, a kifejtés és az előadásmód. Új meglátásokkal, krisztusra utaló ószövetségi ismeretanyaggal gazdagodtunk.

Esténként magyar előadóinktól Isten ünnepéről hallottunk. Harmathy András református lelkész az előadásában azt tekintette át, hogy mit jelent ez a család számára. Győri Péter Benjámín evangélikus esperes arról beszélt, hogyan lehet valóság ez a lakóközösségünkben, Steiner József baptista lelképásztor pedig arról, hogyan járja át ez a gyülekezetünket. Pintér Béla dalszerző, előadó arról érkezett, hogyan élhetjük meg ezt személyesen mi magunk; hogyan forrhat össze a szívünk, és ünnepelhetünk együtt Istennel. Tartalmas, elgondolkodtató, mégis magával ragadó volt minden esti alkalom.

A Zsidókhoz írt levél szerzőjéhez hasonlóan „kifognék az időből” (11,32), ha még szólnék a remek szemináriumokról, az áldozatos missziói kiállítókról, a köztér kiváló alkalmairól, a NetBeach programjainak elkötelezett önkénteseiről, a nagyszerű gyermek-, tini- és ifjúsági alkalmakról, a lelkesítő koncertekről, a reményt adó bizonyágtételekről és beszélgetésekről. Röviden összefoglalva a lényegét: mindezek által is közelebb kerültünk Istenhez. Találkozunk jövőre is a BalatonNET-en!

■ HORVÁTH ISTVÁN
Aliansz-elnök

HIRDETÉSEK

Kirchentag. Elindult a jelentkezés a *németországi* protestáns *egyházi napokra*, a 37. Kirchentagra, amelyet Dortmundban 2019. június 19. és 23. között „Miben bízol?” igei mottóval (2Kir 18,19b) rendeznek meg. Várják a résztvevők és a fellépők, segítők jelentkezését. A résztvevőknek a Kirchentag honlapján (*Kirchentag.de*) kell regisztrálniuk. A magyar résztvevők körülbelül 60 euró részvételi díjjal számolhatnak abban az esetben, ha egyúttal a Magyarországi Evangélikus Egyház Ökumenikus és Külügyi Osztálya részére is megküldik adataikat a jelentkezési határidőn belül a *kulugy@lutheran.hu* e-mail-címre. Ugyanis ekkor jogosultak a kedvezményes belépőre, a „Förderkartéra”, amely tartalmazza az öt napra érvényes belépőjegyet, illetve a Kirchentag idejére és helyszínére szóló közlekedési bérletet, valamint a szállást. Jelentkezési határidő: 2019. április 8-ig tudnak szállást biztosítani a szállásigény megjelölése esetén. Akik fellépőként (kórusok, együttesek, színházi előadások) kívánnak jelen lenni az egyházi napokon, azok szeptember 30-ig pályázhatnak. Jelentkezés: *Kirchentag.de/mitwirken/kultur.html*. Csak regisztráció után lehetséges! A Magyarországi Evangélikus Egyház Ökumenikus és Külügyi Osztálya szívesen áll rendelkezésre a jelentkezésekkel, pályázatokkal kapcsolatos információk ügyében a *kulugy@lutheran.hu* e-mail-címen.

Az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület konferenciát tart

A *csontok megelevenednek – elhaló gyülekezetek, ébredő lelkek* címmel az erőtlen, szétszóródó, illetve megelevenedő, épülő gyülekezeteinkről, egyházunk helyzetéről november 17-én 10-től 16 óráig a Budapest-Józsefvárosi Evangélikus Egyházközség templomában (Budapest VIII. kerület, Szentkirályi u. 51.). Program: Áhítat – Ittész István • Állapotfelmérés, esélyek felvázolása – Fábri György, Északi Evangélikus Egyházkerület; Szeverényi János országos missziói lelkész. Korreferátum – Bálintné Varsányi Vilma, Felvidék • Megelevenedő gyülekezetek – Zsarnai Krisztián, Nyíregyháza; Grendorf Péter, Angyalföld. Korreferátum – Endreffy Géza, Budaörs • Ebédszünet (az EBBE szerény vendéglátást biztosít) • Gyülekezetplántálás – Darvas Anikó, Káposztásmegyér; Győrfi Mihály, Nyírtelek. Korreferátum – Gáncs Péter, Déli Evangélikus Egyházkerület • Szórvány – Németh Pál, Némethné Tóth Ildikó nyugalmazott lelkészek, Mohács és környéke; dr. Garádi Péter, Balaton-felvidék. Korreferátum – Szemerei János, Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület • Záróáhítat – Lupták György, Déli Evangélikus Egyházkerület. Az előadások 15-20, az áhítatok és korreferátumok 10 perc időtartamúak.

Reménység és élni akarás

Hálaadó ünnep a felújított parókiáért Pitvaroson

A Csongrád megyei település gyülekezete közel húszmillió forintból újjátotta fel a megromlott állagú templomának tövében dűledező gyülekezeti házát. A jelenleg lakatlan lelkészlakot is magában foglaló épületet szeptember 8-án, szombaton délelőtt szentelte fel a Déli Egyházkerület püspöke, Kondor Péter. Az ünnepi liturgiában Csonka Zsuzsanna beosztott lelkész mellett közreműködött id. Kutyej Pál nyugalmazott lelkész, Lázár Zsolt esperes és Szpisák Attila tótkomlói lelképásztor.

A gyülekezeti termet megtöltötte az Ambrózfalva–Csanádalberti–Pitvarosi Evangélikus Egyházközség mindhárom falujából érkező lutheránus közösség. Prédikációjában Kondor Péter a nap igéje alapján (Jn 15,16) arról beszélt, hogy Jézus barátai vá fogadott bennünket, és fel kell ismernünk: „Egyedül Jézus barátainak lehet teljes az öröme.” Ez különösen is aktuális üzenet a kétszáz éves hagyományait ápoló, hajdan szebb napokat látott, ám ma már kicsiny, mindössze huszonkilenc lelket számláló pitvarosi gyülekezet számára.

Az egyházkerület nyugalmazott püspökének, Gáncs Péternek a köszöntőlevelét Lázár Zsolt esperes olvasta fel. Megtiszeltelte jelenlétével az alkalmat Pitvaros község polgármestere, aki a gyülekezeti ház mint közösségi tér fontosságát emelte ki a falu életében. Radó Tibor emlékeztetett arra, hogy kétszázöt évvel ezelőtt Pitvarost az evangélikus szlovákság alapította, és egészen a világháborút követő lakosságcseréig erős közösség élt itt. Olyan erős lutheránus közösség, hogy tulajdonképpen még két települést hoztak létre, amelyeken természetesen templomot is építettek. Nem véletlen, hogy sokáig Ambrózfalvát és Csanádalbertit is „Kispitvarosként” emlegették. És bár az egykor impozáns pitvarosi templom még romos állapotban van, a szomszédos gyülekezeti házban megújuló közösség büszkén vallhatja, hogy egykor maga a település is az Isten hajléka köré épült.

Az ünnepi együttlét után – a közösség asszonyainak jóvoltából – finom süteményekkel terített asztalokhoz invitálták a jelenlévőket, akik közül néhányan nemcsak a gyülekezeti ház, illetve a parókia megszépült tereire voltak kíváncsiak, hanem az egykor közel ezernégyszáz hívőt ülőhellyel kínáló templomra is. Házigazdaként a gyülekezet Prónay-díjas felügyelője, Dénes Erzsébet kísérte át az érdeklődőket a romos állapotában is rendben tartott hajlékba, szakszerű ismertetésével és sugárzó személyiségével nem hagyva kétséget a vendégekben afelől, hogy a jelenben is vannak olyanok Pitvaroson, akik szívükön viselik Isten ügyét és az 1842-ben alapított evangélikus gyülekezet sorsát.

■ KISS TAMÁS – T. PINTÉR KÁROLY

Ahogy arra az istentiszteletet követő közgyűlésen a gyülekezet presbitere, Radosné Lengyel Anna leköszönő egyházkerületi felügyelő rámutatott, a gyülekezeti ház és a parókia felújítása a közösség élni akarását mutatja. Ebbéli reményüket osztották meg köszöntő szavaikban a szolgáló lelképásztorok, valamint a Nyugat-békési Egyházmegye felügyelője is. Nagy Róbert – utalva arra, hogy a felújítást alapvetően az Emberi Erőforrások Minisztériuma által kiírt pályázaton elnyert tizenkilencmillió forint tette lehetővé, kiegészülve a két évvel ezelőti kerületi missziói napon összegyűlt perselypénz felével – hangsúlyozta: „Meg lehetünk győződve arról, hogy Isten keze van a dologban”, hiszen Isten kegyelme sokféle módon megnyilvánul, akár nem egyházi források által is munkálkodik. Ha viszont abban az isteni kegyelemben részesült a gyülekezet, hogy egy ilyen szép épülete lehet, akkor „tessenek belakni” – biztatott az egyházmegyei felügyelő. Majd hozzátette: „Teljék meg étellel ez a ház, hogy azután a gyülekezet kifelé, az egész faluközösség felé közvetíthesse az Isten szeretetét.”

FOTÓK: KISS TAMÁS

Felelősség a diaszpóra magyarságáért

A Nyugat-európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetségének Észtorország fővárosában, Tallinnban tartott közgyűlése szeptember 2-án fejeződött be. A négynapos konferencia évente a diaszpórában élő magyar protestáns gyülekezetek egyik kiemelt fóruma, amely megfelelő keretet adva többek között lehetőséget biztosít a koordinálási, informális és szervezési egyeztetéseknek.

A közgyűlés utáni ünnepi istentiszteletre a tallinni evangélikus dómtemplomban került sor. Az alkalmat megtisztelte jelenlétével Pecze Zoltán, a tallinni magyar nagykövetség megbízott vezetője, valamint Orosz Tamás, a Tallinni Magyar Intézet igazgatója is.

A közgyűlés elnöke, Molnár-Veress Pál evangélikus lelkész, a tallinni magyar egyházat is gondozó Svédországi Magyar Protestáns Egyházi Közösség vezető lelkésze kiemelte, hogy a szervezet aktivitásához elengedhetetlen az anyaországi egyházakkal való kapcsolat erősítése, amelyhez a strukturális kereteknek is illeszkedniük kell.

A konferencia zárónyilatkozata újra deklarálta azt a felelősséget, amelyet a szövetség az egyházi-spirituális, valamint kulturális és közéleti tevékenységén keresztül a nyugat-európai diaszpóra magyarságának megtartásáért, identitásának fejlesztéséért végez.

A közgyűlés igényes megszervezése kapcsán külön figyelmet érdemel a Bán István elnök vezette Észtorországi Magyarok Munkácsy Mihály Egyesülete, amelynek köszönhetően a magyar kultúra máig aktív és elismerten van jelen Észtorországban.

■ DR. PÖCZE ISTVÁN

ORATIO OECUMENICA

Mindenható Isten! Sokszor megszólítani is alig tudunk téged egyéni imádságainkban. Ezért különösképpen is köszönjük, hogy most testvéreinkkel együtt imádkozhatunk, akikkel összeköt a te valóságos jelenléted utáni vágyunk.

Kérünk, formáld belőlünk hálás szívű embereket! Engedd, hogy észrevegyük ajándékaidat: mindazt, amit szereteted jeléül nekünk adsz. Engedd, Urunk, hogy ajándékaid felismerése meglepedéssel töltsön el bennünket, a meglepedésből pedig nagyszívűség fakadjon az életünkben. Hogy távol álljon tőlünk mindenféle irigység, és ne akarjuk a te törvényedet a magunk önző céljainak álcájává tenni. Kérünk, szabadíts meg minket a magunkért való aggodástól – hogy megélhessük annak az örömet, hogy ajándékaid elegendőek számunkra. Kérünk, szeretetünket tedd tág ölelésűvé, hogy mindazok részesülhessenek belőle, akikhez követségként, angalként evangéliumod örömhírével küldesz.

Urunk, könyörgünk azokért az emberekért, akik hiányhelyzetet élnek meg életükben: akik ajándékaid felismerése mellett is vagy éppen azok felismerése nélkül félelemben, valamiféle beszorítottságban, szűkösségekben élnek. Imádkozunk a betegekért, a magányosokért, az élethelyzet nélküliekért. Imádkozunk az üldözöttekért; azokért, akiknek gyengeségével vagy jóságával mások visszaéltek; imádkozunk az ételt, italt, ruházatot, lakást nélkülözőkért, hogy ne fogyatkozzék el a feléd való bizalmuk.

Kérünk, engedd, hogy a szenvedők mellé állva felismerjük azt is, hogyan lehet hatásunk – akár kicsiny dolgokon elkezdve – nagyobb rendszerek rossz működésének megváltoztatására. Ezzel a lelkülettel imádkozunk vezetőinkért és a ránk bízottakért is, hogy felismerjük, miképpen tudjuk a te országodat építeni. Ámen.

Evangelikus Élet

A Magyarországi Evangélikus Egyház lapja

Megjelenik kéthetente

- E-mail: evelet@lutheran.hu
- EvÉlet online: www.evangelikuselet.hu
- Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu
- Előfizetés: kiado@lutheran.hu
- Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-20/824-5519. Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA MÁRIA (maria.balla@lutheran.hu)
- Megbízott felelős szerkesztő: KÉZDI BEÁTA (beata.kezdi@lutheran.hu)
- Hírszerkesztő: T. PINTÉR KÁROLY (karoly.pinter@lutheran.hu)
- Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sandor.dobsonyi@lutheran.hu)
- Korrektor: MÁTÉ TÓTH ZSUZSANNA (matetot@gmail.com)
- Tervezőszerkesztő: SZABÓ DÁVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu)
- Rovatvezetők: BALLA MÁRIA – Oratio oecumenica (maria.balla@lutheran.hu), SZABÓNÉ MÁTRAI MARIANNA – A vasárnap igéje (mariann.matrai@lutheran.hu),

FÜLLER TÍMEA – Gyermekneknek (f.timea.71@gmail.com),

TAMÁSY TAMÁS – Új nap – új kegyelem (tamytam@t-online.hu),

DR. ECSEDI ZSUZSA – Cantate (ezsu@lutheran.hu),

KOVÁCS ELEONÓRA – Thesaurus (eleonora.kovacs@lutheran.hu),

STIFNER-KÓHÁTI DOROTTYA – Életem igéje, Tallózó (evtallozo@gmail.com)

- Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518

- Felelős kiadó: KENDEH K. PÉTER (peter.kendeh@lutheran.hu)

- Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.)

- Felelős vezető: NAGY ZOLTÁN

- Árusítja a kiadó.

- Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletg telefonszámán: 06-1/767-8262 és a Luther Kiadónál.

- INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

- Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyedévre 3900 Ft, fél évre 7800 Ft, egy évre 15 600 Ft, más európai országba egy évre 52 500 Ft (167 euró), egyéb külföldi országba egy évre 61 400 Ft (195 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

- Beküldött kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza.

- Címlapfotó: MAGYARI MÁRTON

Szentháromság ünnepe után 18. vasárnap

Mk 2,23–3,6

Mindennek rendelt ideje van

Nemcsak a *Prédikátor* könyvében hosszan sorolt dolgoknak van megszabott ideje, hanem a hétköznapi tevékenységeknek is – foglalhatnánk össze egy a nagymamánk házi praktikáit bemutató könyv tartalmát. E szerint a jó háziasszony a feladatait szervesen végzi. Így minden napnak van jellegzetessége: az egyik napra megy, a másikon tésztát főz, virágokat locsol. Persze nem csak egy jól működő háztartás alapvető eleme a heti beosztás. Szeptembertől a diákok újra az iskolai órarendhez igazítják az egyéb programjaikat. A hétfő „nemszeretem” nap, míg a szombat a vágyott pihenésé. Sokfelé a vasárnapot még mindig az Úr napjának nevezik, emlékeztetve arra, hogy ezt a napot az Úr Isten a vele való találkozás, a megszentelődés napjaként rendelte el az ember számára.

bizonyítékeként kapták a tíz igét, hogy az segítse az életüket. Olyan kínosan ügyeltek a parancsolatok betartására, hogy már egymást sem látták, sem az áldott Alkotót, sem a parancsolatok mögött a jogalkotó Úr szándékát. Megkövültek a szokásaik, megkövült a hitük, a szívük. Jézus gyógyítását sem tudták jónak látni. Elfelelték, hogy nem az ember van a szombatért, hanem a szombat lett az emberért; hogy nem valami, hanem Valaki határozza meg az életüket: az Úr Isten, aki táplálja az éheseket, akár szent kenyerekkel is. Ma is sokan szeretnék távol tartani Jézust a saját köreiktől, rossz szemmel nézve a tőle kapható életújulást, kétségbe vonva isteni személyének hatalmát.

Egy nappal sem később! Bizonyos tettek nem várhatnak. Életet menteni, gyógyítani, szeretni, irgalmat gyakorolni mindennap kötelességünk! A bajbajutottaknak talán már nem adatik több idő, újabb esély. Isten népének ugyanannyira dolga szeretni felebarátját, mint Urát. Mi lenne, ha végre kilépnének a komfortzónánkból, és nem önmagunkért aggódnánk? Ha a szeretet cselekedete előbbre való lenne saját hitünk öncélú gyarapításánál? A teremtett világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését. (Lásd Róm 8,19)

A napok ura? Az Élet Ura! Jézus a földi küldetésének három évében minden napon hálálosan elfáradt, csak hogy az Élet Uraként ismerhessék meg. A megszállottakból ördögöt űzött ki, a bűnösök megbocsátására találtak nála, szeretettel fordult a kicsinyek felé, és felkarolta a kitzasztottakat. Ebben a szombatnap sem akadályozhatta, hiszen ő Ura a szombatnak is. Ha pedig valaha is várt – mint Lázár esetében –, azért tette, hogy kiderüljön: ő a feltámadás és az élet. Kereszthalálával sem várt, az idő teljességében áldozta oda magát értünk és helyettünk. Nem is kérdés, hogy mi, keresztyének a feltámadását ünnepeljük minden vasárnap, hiszen ez kétségtelenné teszi: hatalma van minden felett, bűn, pokol, halál felett, mert ő az Élet Ura!

■ LÁZÁRNÉ SKORKA KATALIN

Ki ez a nap? Az Úr az övéinek a teljes testi, szellemi, lelki megpihenést kínálja ezen a napon. A legjobbat akarja adni, nem csak csendet, éneklő és hitvalló közösséget; sőt az áldásánál is többet: önmagát. Ebben a szent találkozásban egyre közelebb kerülhetünk őhozá. Ez azonban a köztudatban sajnos mind kevésbé nyilvánvaló. A vasárnap központjában a természet felfedezése, az ember harmóniája, a gőzölgő húsleves és a család áll. Bizony még a szociális otthonban tartott istentiszteletről is kiszólitja a látogató családtag az idős testvért, mondván: övé az elsőség még az Istennel szemben is.

A jogalkotó szándéka. Jézus korában más volt a helyzet. Mindenki tisztában volt azzal, hogy a harmadik parancsolattól nem szabad eltérni. Annyira meg akartak felelni az Úr elvárásának, hogy elfelejtették, szövetségének jeleként, örök szeretetének

hatalmát. Ebben a szombatnap sem akadályozhatta, hiszen ő Ura a szombatnak is. Ha pedig valaha is várt – mint Lázár esetében –, azért tette, hogy kiderüljön: ő a feltámadás és az élet. Kereszthalálával sem várt, az idő teljességében áldozta oda magát értünk és helyettünk. Nem is kérdés, hogy mi, keresztyének a feltámadását ünnepeljük minden vasárnap, hiszen ez kétségtelenné teszi: hatalma van minden felett, bűn, pokol, halál felett, mert ő az Élet Ura!

Imádkozzunk! *Úr Jézus, bocsásd meg megkövült vallásosságunkat! Bocsásd meg, hogy a magunk kényelme és rítusai lefoglalnak bennünket! Bocsásd meg kemény szívünket, hogy mások javáért olyan nehézkesen mozdulunk! Bocsásd meg, hogy még mindig nem tudjuk eléggé érteni szereteted titkát! Te vagy az Élet Ura. Kérünk, könyörülj rajtunk is! Gyógyíts bennünket Lelked hatalmával! Ámen.*

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (szeptember 30.) Nyomorúságomban az Urat hívtam segítségül. Az Úr meghallgatott, tágas térre vitt engem. Zsolt 118,5 (Ef 3,12; Mk 12,28–34; Róm 14,17–19; Zsolt 56) Nem könnyű kimondani, hogy nyomorúságos helyzetben vagyok. A gondot, nehézséget oly sokszor igyekszünk palástolni, kisebbiteni. Eltitkoljuk, letagadjuk a nyomorúságos állapotot az emberek előtt. A mindenható Isten előtt nem kell ezt tennünk. Bátran és őszintén kimondhatjuk nyomorult állapotunkat, és kiálthatunk hozzá segítségért, szabadításért. Ő pedig akarata és bölcsessége szerint átalakítja, megváltoztatja a nyomorúságot. Megtörténhet a csoda: a megváltoztathatatlan tünő állapot átalakul, és a beszűkült élethelyzetből egy tágas téren találjuk magunkat.

Hétfő (október 1.) Legyen velünk Istenünknek, az Úrnak jóindulata! Kezeink munkáját tedd maradandóvá, kezeink munkáját tedd maradandóvá! Zsolt 90,17 (Jn 15,5; Mt 6,1–4; Gal 3,15–18) Néha megkérdezzük: „Miért vagyok e világban? Tudok-e valami fontosat, maradandót alkotni?” Szeretjük a kézzelfogható értékeket, mert azok megragadhatók, továbbadhatók. Minden ember vágya, hogy a hivatásában, családjában, közösségeiben maradandó nyomot hagyjon maga után. A zsolttáros nyomatékosan kéri, ismétli: „Kezeink munkáját tedd maradandóvá...” Egy-egy életutat, pályát végiggondolva látjuk, hogy sokszor nem is a kétkezi munka teremti meg a maradandó értéket. Egy-egy fontos szó és érintés válik maradandó értéké. Így kérjük az Úr jóindulatát és vezetését, hogy életünk egésze tudjon maradandót ajándékozni.

Kedd (október 2.) Békülj meg ellenfeleddel idejében, amíg együtt vagy vele az úton. Mt 5,25 (1Sám 24,20; Mk 3,31–35; Gal 3,19–29) A tanítványi életben lehet, hogy ez a legnehezebb. Megbékülni, békülést kezdeményezni valakivel, aki nyíltan vagy rejtetten, de egészen egyértelműen az ellenfelem. Gyakran megtörténik, hogy különböző érdekek és egyéniségek ütköznek, egymásnak feszülnek. Azután pedig ott a nagy kérdés: hogyan tovább? Nem jó harcban élni, és nem jó a haragot őrizgetni. Bármilyen nehéz, amíg idő, lehetőség, alkalom adódik rá, kezdeményezzük a békülést! Utólag, amikor már nem vagyunk együtt az úton, bánt minden elszalasztott lehetőség.

Szerda (október 3.) Izráelt megszabadítja az Úr örökké tartó szabadítással; nem ér benneteket szégyen és gyalázat soha, soha többé. Ézs 45,17 (Jak 5,8; Énekek 8,4–7; Gal 4,1–7) Mennyi fogadkozást hallottunk: nem teszem soha többé! Hányszor mondtuk vagy gondoltuk: soha többé nem kerülök ilyen helyzetbe, nem

okozok ilyen gondot, nem mulasztok. Az emberi „soha többé” – tudjuk, tapasztaltuk – sajnos keveset ér. Mekkora kincs Isten ígérete! A szégyen és a gyalázat, a bűn és a halál rabságából szabadít meg ő. Ezért küldte Fiát, a Szabadítót számunkra.

Csütörtök (október 4.) Ne legyen köztetek olyan gyökér, amely mérget és ürmöt terem! 5Móz 29,17b (Ef 4,31–32; Gal 5,13–18; Gal 4,8–20) Egy életet, egy családot, egy közösséget meg lehet mérgezni: rosszindulattal, sértő, megalázó szavakkal, gonosz szándékkal. Jól értjük az óvó szavakat: ne legyen köztetek ilyen. A mérgezés a méregre utal, és annak forrását, gyökerét meg kell keresni akár saját magunkban, akár a közösségünkben. Mi lakik a szív mélyén? – kutatja a rossz forrását a mózesi íge, és Jézus a törvény magyarázatában, a Hegyi beszédben int: „Vigyázz tehát, hogy a benned levő világosság sötétséggel ne legyen!” (Lk 11,35)

Péntek (október 5.) Maga a békesség Ura adjon nektek mindig minden körülmények között békességet. Az Úr legyen mindnyájatokkal! 2Thessz 3,16 (Mik 5,4a; Jel 2,8–11; Gal 4,21–31) Pál apostol a levelének végén elköszön a gyülekezettől. A legtöbbet és a legnagyobbat kívánja a gyülekezet tagjainak: békességet. Ez nem pusztán nyugalom vagy megelégedettség, nem egyszerűen harmónia vagy lelki egyensúly. A külső és a belső rend egységét a békesség Ura adja nekünk. Az a békesség, amelyet nekünk adott Fia, Jézus Krisztus által, aki megszabadított bennünket, nem függ a körülményektől. Nem változik életünk nehézzé vagy szerencsés fordulatainak következtében. Ha ő velünk van, békességünk állandó.

Szombat (október 6.) Tanítsátok egymást teljes bölcsességgel, és intsétek egymást zsolttárokkal, dicséretekkel, lelki énekekkel; hálaadással énekeljétek szívetekben Istennek. Kol 3,16 (Zsolt 111,1; Mt 5,17–24; Gal 5,1–15) Sokszor elbizonytalanodunk, hogy van-e alapunk családtagunkat, barátunkat vagy embertársunkat meginteni valamely helyzetben. Pedig nagyon fontos a külső szemlélő szava, jó tanácsa, intése. Ritkán vagyunk ehhez elég bátrak. Már egészen a gyermekkortól kezdve gyakran halljuk: „Nekem ne mondja meg senki, hogy mit tegyek.” „Én tudom, mi a jó nekem!” Pedig ez súlyos tévedéshez, önféjú rohanáshoz és hibákhoz, bűnökhöz vezet. Legyünk bátrak ahhoz, hogy tanítsunk, intsünk! Hálára az indít, jó útra az vezet, ha Isten szavából nyert bölcsességgel és szelídséggel szólunk, és zsolttárokkal, dicséretekkel, lelki énekekkel intünk.

■ PÉTERNÉ BENEDEK ÁGNES

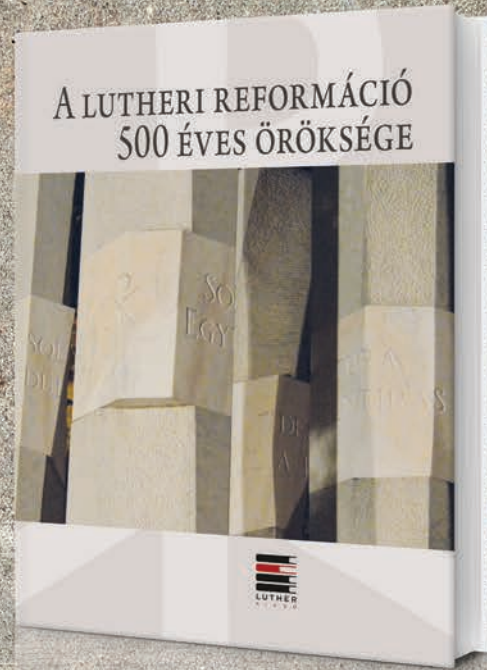
Kövessen bennünket a Facebookon is: facebook.com/evangelikus
Magyarországi Evangélikus Egyház – Életközelen vagyunk

A LUTHERI REFORMÁCIÓ 500 ÉVES ÖRÖKSÉGE

A lutheri életművel és a reformációval kapcsolatos **tudományterületek** és **művészetek** legkiválóbb szakembereinek előadásai szerkesztett és bővített változatban.

252 oldal / 165 × 228 mm / keménytáblás / 4990 Ft

Forrásközelben

Az írások közéletisége jelzi, hogy GÁNC S PÉTER püspök nagyon is köztünk járó ember, akinek verbális pásztorbotja reménység szerint még sokáig terelget minket egyre kalandosabbá váló tájainkon.

308 oldal / 170 × 222 mm / keménytáblás / 3500 Ft

KÖNYVEINK MEGRENDELHETŐK
A WWW.LUTHERKIADO.HU/BOLT OLDALON.

Evangélikus könyvesbolt: 1085 Budapest, Üllői út 24.
Nyitvatartás: hétfőtől péntekig 9–17 óra között.
www.lutherkiado.hu/bolt • kiado@lutheran.hu • +36 1 411 0385 • +36 20 824 5518
Levelezési címünk: Luther Kiadó, 1085 Budapest, Üllői út 24.

Én adok a szomjazónak az élet vizének forrásából ingyen

BUDAPEST, DEÁK TÉRI EVANGÉLIKUS TEMPLOM | 2018. OKTÓBER 6., SZOMBAT, 10–16 ÓRA

PROGRAM

9.40: Közös éneklés Smidéliusz Gábor és barátai vezetésével

10.05: Köszöntés, ima – Szemerei János

„...AKI MÁST FELÜDÍT, MAGA IS FELÜDÜL”

– miskolci evangélikus Luther kórus

IGEHIRDETÉS: „ÉN ADOK MAJD A SZOMJAZÓNAK AZ ÉLET VIZÉNEK FORRÁSÁBÓL INGYEN” (Jel 21,6c) – Sándor Frigyes

11.30: Bibliakörök, szekciók

Sándor Frigyes (templom)

Benkóczy Péter (gimnázium, alagsori terem)

Kis János (gimnázium, 12. terem)

Smidéliuszné Drobina Erzsébet (gimnázium, 14. terem)

Bence Imre (gimnázium, 16. terem)

Dr. Zsednai Józsefné (gimnázium, 18. terem)

Hulej Enikő (gimnázium, 21. terem)

Bencze András (gimnázium, 22. terem)

Rostáné Piri Magda (gimnázium, 23. terem)

Bozorády Zoltán (gimnázium, 24. terem)

Zólyomi Mátyás (gimnázium, 27. terem)

Győri Gábor (gimnázium, 28. terem)

Smidéliusz Zoltán (gimnázium, tornaterem)

Kiss Máté – imaközösség (gyülekezeti kisterem, I. emelet)

„ELVÉGEZTETETT” – A MEGVÁLTÁSTAN RÖVIDEN

– Koczor György (gimnázium, 26. terem)

MELANCHTHON – ÖTSZÁZ ÉVE WITTENBERGBEN

– Ittész Gábor (gyülekezeti terem, I. emelet)

AZ EGÉSZSÉGES CSALÁD – Tapolyai Emőke pasztorálpszichológus,
szexuálpszichológus (gimnázium, díszterem)

MIT TEHETÜNK A NEM LÁTÓKÉRT?

– Szemerei Éva (Evangélikus Országos Múzeum, előadóterem)

12.45: Ebédszünet (az egyház szerény vendéglátást biztosít)

14.00: Tanúságtétel

MIT TETT VELEM AZ ISTEN? – Miklós Tibor, Balczó András

15.00: Istentisztelet úrvacsorával – Gerőfiné dr. Brebovsky Éva

IGEHIRDETÉS – „HA VALAKI SZOMJAZIK, JÖJJÖN HOZZÁM, ÉS IGYÉKI!”
(Jn 7,37–39) – Győrfi Mihály

Gyermekfoglalkozás lesz a Kisdeák óvoda termeiben a Keresztény Önkéntesek Szövetsége az Ifjúságért (KÖSZI) vezetésével. Gyülekező az I. emeleten.